

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd



Diplomová práce

Programový vývoj ODS od kongresu v prosinci 2008

Tomáš Kučera

© 2011 ČZU v Praze

!!!

**Místo této strany vložíte zadání bakalářské práce.
(Do jedné vazby originál a do druhé kopii)**

!!!

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Programový vývoj ODS od kongresu v prosinci 2008" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 7. dubna 2011

Poděkování

Rád bych poděkoval svému vedoucímu diplomové práce Doc. PhDr. Jaroslavovi Čmejkovi, CSc. za odborné vedení a rady při zpracování této diplomové práce.

Programový vývoj ODS od kongresu v prosinci 2008

Souhrn

Diplomová práce se zabývá vnitrostranickým vývojem Občanské demokratické strany od porážky v krajských volbách 2008 až do voleb do Poslanecké sněmovny 2010. Sleduje, jaké kroky čelních představitelů ODS vedly k tomu, že výsledek voleb do Poslanecké sněmovny roku 2010 nepotvrdil trend parlamentních voleb existující od roku 1996. V rámci dosavadního trendu volební výsledek dvou největších konkurenčních politických stran tvořil dohromady vždy nad 50 % voličských hlasů a zároveň docházelo k neustálému poklesu podpory voličů malým stranám s 1 – 5 % hlasů. Volební výsledek v roce 2010 je možno srovnat s výsledkem voleb v roce 1992, ve kterém dvě nejsilnější parlamentní strany nedosáhly dohromady 50 % a procentuální součet stran s podporou 1 - 5 % byl 17,95 % voličských hlasů.

Diplomová práce sleduje pád Topolánkovy vlády v roce 2009, sestavování úřednické vlády Jana Fischera, přípravu předčasných voleb do Poslanecké sněmovny 2009 a po jejich zrušení přípravu na řádné volby do Poslanecké sněmovny 2010. Dále odchod Mirka Topolánka jako předsedy strany a jeho nahrazením Petrem Nečasem a sestavením nové koaliční vlády.

Klíčová slova: krajské volby, předčasné volby, vedení strany, Občanská demokratická strana (ODS), vnitrostranický vývoj

Development of the ODS programme since party congress in December 2008

Summary

This thesis deals with the internal development of the Civic Democratic Party from its defeat in the regional assembly elections in 2008 till the elections to the Chamber of Deputies in 2010. It follows the steps of the ODS leaders that brought about that the result of the 2010 elections to the Chamber of Deputies did not confirm the previous trend of the parliamentary elections since 1996. The previous trend had been that the combined election result of the two largest competitive political parties had always exceeded 50% of votes. At the same time, the support of the small political parties with 1-5% of the vote had been still decreasing. The result of the 2010 elections can be compared with the result of the elections in 1992 when the two strongest parliamentary parties did not gain 50% together, and the total percentage of parties with 1-5% support amounted to 17,95% of the vote.

This thesis deals with the fall of the Topolánek's government in 2009, forming of the caretaker government of Jan Fischer, preparations for early elections to the Chamber of Deputies in 2009, and (following their cancellation) preparations for the regular elections to the Chamber of Deputies in 2010. Then it notices the replacement of Mirek Topolánek as a party leader by Petr Nečas and forming of the new coalition government.

Keywords: regional assembly elections, early elections, party leadership, the Civic Democratic Party (ODS), development inside the party

Obsah:

1. Úvod	4
2. Cíl práce a metodika.....	6
3. Literární rešerše.....	7
3.1. Vznik politické strany	7
3.2. Politická strana.....	8
3.3. Politické stranictví	9
3.4. Umírněný (omezený) pluralismus	11
4. ODS po krajských volbách 2008.....	11
4.1. Krajské volby 2008	11
4.2. Kandidatura na předsedu strany.....	13
4.3. Václav Klaus a jeho názor na vnitřní situaci v ODS	14
4.4. 19. kongres ODS	15
5. Pád vlády a hledání východiska v roce 2009	16
5.1. Pád vlády.....	16
5.2. Hledání východiska po pádu vlády.....	18
5.3. Vláda Jana Fischera	23
5.4. Volby do Evropského parlamentu 2009	26
5.5. Lisabonská smlouva.....	30
5.6. Výběr nového eurokomisaře.....	32
5.7. Předčasné volby do Poslanecké sněmovny podzim 2009.....	33
5.8. Příprava na volby do Poslanecké sněmovny 2009.....	37
6. Programová příprava na volby do PSP ČR v roce 2010	42
6.1. Příprava na 20. kongres ODS	42
6.2. Vize 2020	44
6.3. Volba vedení pražské organizace ODS	45
6.4. 20. kongres ODS	46
6.5. Volební kampaň ODS pod vedením Mirka Topolánka	48
6.6. Odchod Mirka Topolánka z vedení ODS	49
6.7. Volební kampaň ODS pod vedením Petra Nečase	54
7. Volební výsledky a povolební kroky	58
7.1. Volby do Poslanecké sněmovny České republiky 2010.....	58
7.2. Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010.....	59
7.3. Vliv voleb na vnitrostranický vývoj v ODS	61
7.4. 21. kongres ODS.....	63
7.5. Nové politické strany v Poslanecké sněmovně.....	68
7.6. Vládní trojkoalice	69
8. Závěr	73
9. Seznam literatury.....	76
10. Přílohy.....	78

1. Úvod

Občanská demokratická strana (ODS) je nejsilnější pravicovou stranou v České republice. Strana je orientovaná jako liberálně konzervativní strana s moderní evropskou strukturou. Svůj program ODS postavila na principech osobní svobody, individuální odpovědnosti, parlamentní demokracie a tržního hospodářství. ODS se vymezuje proti pojetí silného levicového „sociálního“ státu. Strana klade obzvlášť důraz na tržní ekonomiku, soukromý majetek a podnikání. K 1. dubnu 2009 měla ODS celkem 33 916 členů, kteří jsou evidováni v 1 461 místních, 92 oblastních a 14 regionálních sdružení. ODS je od roku 1992 členem Evropské demokratické unie (EDU) a v roce 2001 byla přijata jako člen International Democrat Union (IDU).

ODS vznikla z Občanského fóra v dubnu 1991. Prvním předsedou strany se stal Václav Klaus. S volebním programem „Svoboda a prosperita“ ODS společně v koalici s Křesťanskou demokratickou stranou (KDS) zvítězila ve Sněmovně národu Federálního shromáždění, ve Sněmovně lidu FS a v České národní radě v roce 1992. Václav Klaus se stal předsedou vlády České republiky v letech 1992-1996 (od roku 1993 jako předseda vlády samostatné České republiky). Koaliční vláda byla sestavena z ODS, KDS, ODA, KDU-ČSL a měla k dispozici 105 mandátů ze 200. V březnu 1996 byla KDS sloučena s ODS.

S programem „Dokázali jsme, že to dokážeme“ vyhrála ODS opět parlamentní volby v roce 1996 a získala 68 mandátů. Prezident Václav Havel jmenoval Václava Klause, který sestavil menšinovou vládu ODS, ODA, KDU-ČSL. Koaliční vláda disponovala 99 mandáty. Téhož roku ODS vyhrála se ziskem 32 mandátů první historické volby do Senátu.

Na jaře 1997 začaly vznikat první rozpory uvnitř menšinové vlády. V souvislosti se skandály ohledně financování strany odstoupil ministr zahraničí Josef Zieleniec. Místopředsedové ODS Jan Ruml a Ivan Pilip vyzvali Václava Klause, aby rezignoval jako předseda strany. Václav Klaus se v té době nacházel v Sarajevu. Následně KDU-ČSL a ODA vystoupily z koalice a vláda Václava Klause podala demisi. Na mimořádném prosincovém kongresu 1997 Václav Klaus obhájil funkci předsedy strany. Lidé kolem Ivana Pilipa a Jana Rumla (zhruba polovina poslanců ODS a 3 senátoři) ze strany odešli a

založili Unii Svobody. Předseda KDU-ČSL Josef Lux byl pověřen prezidentem Havlem, aby sestavil novou vládu. 2. ledna 1998 byla prezidentem jmenována úřednická vláda a předsedou vlády se stal guvernér ČNB Josef Tošovský. V předčasných volbách do Poslanecké sněmovny 1998 zvítězila ČSSD, která opět vyhrála i v roce 2002.

ODS odešla do opozice a stala se druhou nejsilnější stranou v zemi. Po prohraných volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2002 oznámil Václav Klaus, že už se nebude ucházet o funkci předsedy strany a bude se soustředit na kandidaturu na prezidenta České republiky, kterým se stal v roce 2003 a byl opětovně zvolen v roce 2008. Novým předsedou strany se stal senátor Mirek Topolánek, který o 11 hlasů porazil Petra Nečase. Pod vedením Mirka Topolánka ODS vyhrála následující krajské, senátní a první evropské volby. V roce 2006 ODS měla v Senátu 41 mandátů, tedy nadpoloviční většinu. V roce 2006 ODS vyhrála volby do Poslanecké sněmovny s výsledkem 35,38 % a získala 81 mandátů. Mirek Topolánek se stal předsedou vlády. Vláda se skládala z ODS, KDU-ČSL, SZ a dohromady disponovala celkem 100 mandáty. Vládu podpořili 2 poslanci z ČSSD. Na podzim 2008 ODS drtivě prohrála s ČSSD krajské a senátní volby. Byla to první porážka pod vedením Mirka Topolánka. Na prosincovém kongresu ODS Mirek Topolánek obhájil funkci předsedy strany. Ale mnoho mediálních skandálů a napětí mezi ním a pražskou organizací ODS a prezidentem Václavem Klausem vedlo k oslabení jeho pozice uvnitř strany.

2. Cíl práce a metodika

Cílem této diplomové práce je zjistit, jaké kroky čelních představitelů ODS, učiněné v době od prohraných krajských voleb v roce 2008, vedly k volebnímu propadu ve volbách do Poslanecké sněmovny roku 2010. Volební propad byl tak drtivý, že dvě nejsilnější konkurenční politické strany nedosáhly dohromady ani 50 % voličských hlasů, jak bylo od roku 1996 obvyklé (v roce 2006 získaly 67,70 %). Zároveň strany s podporou 1-5 %, jejichž procentuální součet pravidelně klesal (v roce 2006 na 2,08 %), dosáhly v parlamentních volbách v roce 2010 výsledku 15,97 %. Došlo tak k otřesu celého našeho stranického systému. Takovýto výsledek byl naposledy k vidění v parlamentních volbách v roce 1992. Teoretická část si klade za cíl seznámit s definicemi a základními pojmy, které se týkají politických stran a omezeného pluralismu, ve kterém probíhá politická soutěž v České republice.

Metodika práce vychází z teorie stranických systémů, kterou formuloval Giovanni Sartori v monografii *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*. Pro objasnění vývoje českého stranického systému a vnitrostranického vývoje ODS se diplomová práce snaží aplikovat Sartoriho koncept omezeného pluralismu. Na Sartoriho koncept jsem navázal a přizpůsobil ho českému politickému prostředí, v němž dvě nejsilnější konkurenční strany od roku 1996 dostávaly dohromady více jak 50 % voličských hlasů a zároveň společně měly ústavní většinu v Poslanecké sněmovně.

Jako zdrojové materiály byla využita masmédiá (televize, internet, denní tisk). Práce čerpá z řady rozhovorů a projevů čelních představitelů politických stran. Tato diplomová práce navazuje na mou bakalářskou práci *Krajské volby 2008 a vnitrostranický vývoj ODS*, která se zabývala souvisejícím tématem. Z bakalářské práce vychází celá 4. kapitola a první podkapitola a část páté podkapitoly 5. kapitoly. Volební výsledky do Poslanecké sněmovny 2010 byly komparovány s výsledky z minulého volebního období. Volební data byla čerpána z Českého statistického úřadu.

3. Literární rešerše

3.1. Vznik politické strany

K původu stran můžeme přistupovat různě. Jednotlivé přístupy se mohou vylučovat nebo doplňovat. Mezi nejdůležitější přístupy patří institucionalistický přístup, jehož hlavním představitelem je Maurice Duverger, na kterého odkazuje Miroslav Novák. Duverger spojuje vznik politických stran s rozmachem parlamentu a všeobecného volebního práva. Duverger klade důraz na organizační strukturu stran. Ve svém díle *Les partis politiques* rozlišuje původ stran na 1) volební a parlamentní a 2) mimoparlamentní a mimovolební. Strany dle něj vznikaly současně s volebními a parlamentními procedurami reprezentativní demokracie.

Nejprve se dle něj v parlamentu utvářely skupiny sdružující poslance stejné orientace. Tyto parlamentní skupiny (kluby) a místní volební výbory utvářely pravidelné styky a probíhala zde stála koordinace. Sbližování poslanců na nejvyšších místech vedlo současně ke spojování volebních výborů na místech nižších. Jakmile vznikla strana, tak založila ze svého centra nové volební výbory a utvořila štáb, který byl odlišný od vedení svého parlamentního klubu. Přesto ale straně zůstávají hluboké stopy ze svého původu. Takto se dle Duvergera vytvořily první moderní politické strany.

Některé strany vznikají vně volebního a parlamentního rámce. V mnoha případech vzešly z již existujících institucí jako např. odbory, průmyslové a obchodní instituce, jako jsou banky a velké podniky apod. Tyto strany jsou podle Duvergera centralizovanější.

To zda strany vznikají z volebního procesu nebo z předem existující instituce bude dle Duvergera mít dlouhodobý dopad na jejich organizační struktury. Duverger rozlišuje strany na „strany mas“ a „strany kádrů“. Hlavní rozdíl nespočívá v počtu členů, ale v rozdílné struktuře. Mezi masové strany můžeme zařadit sociálnědemokratické strany, které si tak vychovávají dle Duvergera elitu, která by byla schopna převzít vládu a spravovat stát. Další důvod byl finanční, neboť pro sociálnědemokratické strany přinejmenším v minulosti byly velmi důležité členské příspěvky. Straně kádrů jde o to shromáždit význačné osobnosti, připravit volby a udržovat kontakt se svými kandidáty. Tyto strany zajímají hlavně osobnosti trojího typu: vlivné osobnosti, jejichž prestiž nebo charisma získávají straně voličské hlasy, dále pak specialisté, kteří jsou schopni organizovat

volební kampaň a mecenáši. Dle této definice bychom mohli Věci Veřejné označit za stranu kádrovou, ve které Radek John reprezentuje osobnost, která měla straně pomoci získat hlasy a Vít Bárta reprezentuje volebního manažera a jednoho z mecenášů strany.

Uvnitř stran kádrů pozorujeme vývoj, který vyústí v to, co Jean Charlott nazývá „stranou voličů“. Strana voličů na rozdíl od stran kádrů přijímá demokracii mas, skupinovou solidaritu a disciplínu. Nehledá významné osobnosti. Tato strana se neopírá jen o aktivisty jako strana mas či o osobnosti jako strana kádrů, ale především o voliče. ODS u nás odpovídá zhruba straně voličů.¹

Strany ale mohou také vzniknout sloučením nebo naopak rozštěpením již existujících stran. Zde bychom mohli uvést stranu TOP 09, do které vstoupilo mnoho bývalých předních i řadových členů KDU-ČSL.

3.2. Politická strana

Miroslav Novák ve své publikaci odkazuje na několik politologů a jejich definic politických stran. Francouzský současný politolog Goguel definuje stranu jako seskupení, které je určené k účasti na politickém životě, k částečnému či úplnému dobytí moci a k prosazení myšlenek a zájmů svých členů.

Joseph La Palombara a Myron Weiner definovali politickou stranu dle čtyř kritérií: jako trvalou organizaci, tj. organizaci která by měla přežít své současné vůdce; jako dobře zařízenou a zjevně trvalou místní organizaci, která udržuje pravidelné a rozmanité vztahy na celostátním měřítku; podle rozhodné vůle celostátních a místních vůdců organizace dosahovat a vykonávat moc, ať už sami či s jinými, a nikoliv pouze moc ovlivňovat a podle snahy vyhledávat lidovou podporu ve volbách či jiným způsobem.

Podle Miroslava Nováka v této definici již chybí prosazování ideálů. Pokud bychom přidali ideologický projekt, pak můžeme na základě těchto kritérií definovat politickou stranu jako trvalou organizaci, která je uspořádaná od celostátní až k místní úrovni a která se ve jménu daného ideologického programu snaží buď sama či v rámci koalice dobýt a vykonávat moc a za tímto účelem potřebuje získat lidovou podporu. Můžeme tak stručně říci, že politické strany se snaží mobilizovat občany prostřednictvím svého politického programu, aby mohly dosáhnout politické moci.

¹ NOVÁK, Miroslav. *Systémy politických stran: úvod do jejich srovnávacího studia*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

Václav Klaus, tehdy předseda Občanského fóra, v jednom interview prohlásil, že se OF v budoucnu nejspíše přemění na stranu volného, volebního typu, což později odmítl a hlásal potřebu pevněji organizované strany s masovou členskou základnou. Podle Václava Klause byla potřeba skutečná politická strana s politickým programem, jehož sjednocující prvek měla být ekonomická reforma směřující k vytvoření tržní ekonomiky. Co Václav Klaus nazýval stranou volného, volebního typu, odpovídá zhruba stranám kádrů.² ODS po svém vzniku utvořila klasickou čtyřstupňovou organizační síť. Tu tvoří celostátní orgány strany, regionální sdružení, oblastní sdružení a místní sdružení. Nejvyšším rozhodujícím orgánem strany na každé úrovni je sněm. Na celostátní úrovni je nazýván kongres. Sněm se schází minimálně jednou ročně a kongres se koná nejméně jednou za dva roky. Specifikem organizační struktury ODS je funkce tzv. hlavního manažera, kterou žádá jiná parlamentní strana nezřizuje. Jeho úkoly jsou ryze hospodářské, pracovněprávní a právní povahy. Výkonná rada vymezuje jeho pravomoc a působnost a jeho jméno navrhuje předsedovi strany.³

3.3. Politické stranictví

Rozkvět politického stranictví začal koncem 19. a počátkem 20. století, kdy široké vrstvy občanů vstoupily do politického života. Začaly se především prosazovat strany, které měly rozvětvenou organizační strukturu a masovou členskou základnu s podpůrným společenským hnutím. V druhé polovině 20. století se stranické systémy začaly posunovat od stran masových a třídních ke stranám elitním (voličským) a všelidovým (all-catch parties).

Soudobá politologická teorie se začíná ocitát před rozpornou skutečností, kde na jedné straně dochází k úpadku politického stranictví. Jako příklad můžeme uvést vývoj v západoevropských zemích, v nichž počty členů politických stran i zájem voličů volit již několik desítek let klesá. Na druhé straně dochází k upevňování pozic politických stran a jejich pozic ve vztahu ke státní moci. Tento proces bývá nazýván „parlamentarizací“ či „governmentalizací“ politických stran.

² NOVÁK, Miroslav. *Systémy politických stran: úvod do jejich srovnávacího studia*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

³ BALÍK, Stanislav a kol. *Občanská demokratická strana a česká politika. ODS v českém politickém systému v letech 1991-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006.

V českém politickém stranickém systému byla historická kontinuita přirozeného vývoje narušena. Z dnešních parlamentních stran má pouze KSČM relativně stabilní, historickou a teritoriálně zakotvenou stranickou základnu. To má i KDU-ČSL, která se do parlamentu ve volbách 2010 nedostala. Ostatní politické strany začaly vytvářet své organizační struktury až po pádu komunistického režimu v roce 1989. Tento proces probíhal především „shora“. Nejprve začaly vznikat struktury a aktivity. Teprve až s odstupem času byly formovány stranické základny. Například bývalá vládní strana ODA nebyla schopna vytvořit vlastní širokou stranickou základnu. Nedostatečnou stranickou základnu měla též i Unie Svobody. Problémy s formováním měla i ČSSD, přestože sociálně demokratické strany jsou v evropských zemích prototypem masové strany.⁴

Giovanni Sartori ve své studii rozdělil stranu na jednotky a stranické subjednotky. Strana je dle něj úhrnem jednotlivců, kteří vytvářejí uvnitř soupeřící skupiny. Strana, pokud ji pozorujeme zevnitř, může být dokonce volnou konfederací substran. Italové tyto subjednotky nazývají „proudy“ (correnti), Němci mluví o „křídle“ a „směru“ (Richtung nebo Flügel), američtí političtí vědci se domluvili na termínu „frakce“ (faction). Tento termín považuje Sartori z historického hlediska za nešťastný a rozhodl se ve své publikaci pro termín fragment (fraction). Ve své analýze uvedl Sartori dvě sebevysvětlující hypotézy, které počítají s extrémními případy. Sartori si byl vědom, že řada situací se v reálném světě nachází mezi systémem prosté většiny a systémem čistého poměrného zastoupení. „*Hypotéza 1. Volební systém typu „vítěz bere vše“, tj. systém prosté většiny, bude obsahovat a/nebo redukovat počet fragmentů, tedy bude udržovat nebo podporovat fúzi. Za předpokladu ideologického kontextu je pravděpodobná existence maxifragmentů. Za předpokladu neideologického (pragmatického) kontextu je pravděpodobné dvojité vzájemné působení vztahu většina-menšina. Hypotéza 2. Vysoce proporční typ volebního systému (dále nazývaný systémem čistého poměrného zastoupení – čisté PZ) umožní vysoký stupeň fragmentace, bude tedy podporovat a produkovat štěpení. Bez ohledu na kontext – ať ideologický nebo pragmatický – není existence maxifragmentů pravděpodobná, a je pravděpodobná existence fragmentů střední velikosti a minifragmentů.*“⁵ V druhé hypotéze můžeme vidět analogii s Českou republikou, kde štěpení fragmentů uvnitř strany vedlo tak daleko, že vznikly nové strany jako Unie Svobody či nově TOP 09, kde z KDU-

⁴ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa, 2008.

⁵ SARTORI, Giovanni. *Strany a stranické systémy. Schéma pro analýzu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.

ČSL vystoupil její bývalý předseda Miroslav Kalousek a několik vrcholných i řadových členů této strany.

3.4. Umírněný (omezený) pluralismus

Omezený a umírněný pluralismus je na jedné straně ohraničen dvoustranickými systémy a na druhé straně extrémním a polarizovanými pluralismem. Omezený a umírněný pluralismus zahrnuje zhruba tři až pět relevantních stran, a proto je označen jako „omezený“ pluralismus (v protikladu k extrémnímu). Do omezeného pluralismu můžeme zařadit Českou republiku. Ve vztahu k bipartismu je hlavním rozlišovacím znakem koaliční vláda. To vyplývá ze skutečnosti, že žádná strana nedosahuje takové většiny, aby mohla vládnout sama. Popřípadě je ustanovena menšinová vláda, ale ta je v kontextu omezeného pluralismu považována za vládu „slabou“, a to i tehdy, když takové vlády nejsou krátkodobé. Systém umírněného pluralismu je dle Sartoriho charakterizován relativně malou ideologickou vzdáleností mezi svými relevantními stranami, bipolárním koaličním uspořádáním a dostředivou soutěží. Omezený pluralismus napodobuje bipartismus s rozdílem, že vláda není jednobarevná, ale koaliční a opozici představuje alternující koalice. Politická soutěž je dostředivá, protože oba póly představují alternující koalice, které se zaměřují na střed a to vede k umírněné politice, kde chybí antisystémové strany.⁶

4. ODS po krajských volbách 2008

4.1. Krajské volby 2008

17. října 2008 až 18. října 2008 se konaly volby do krajského zastupitelstva. ČSSD zvítězila ve všech krajích. Voleb se zúčastnilo 40,3 % voličů (v roce 2000 33,64 %, v roce 2004 29,62 %).

⁶ SARTORI, Giovanni. *Strany a stranické systémy. Schéma pro analýzu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.

Souhrnné výsledky voleb:

Česká strana sociálně demokratická

1044719 hlasů (35.86 %), 280 mandátů (obhajoba 105 mandátů)

Občanská demokratická strana

687005 hlasů (23.58 %), 180 mandátů (obhajoba 291 mandátů)

Komunistická strana Čech a Moravy

438024 hlasů (15.03 %), 114 mandátů (obhajoba 157 mandátů)

Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová

193911 hlasů (6.66 %), 43 mandátů (obhajoba 72 mandátů)

Koalice pro Pardubický kraj

32219 hlasů (1.11 %), 9 mandátů (neobhajuje žádný mandát)

Strana zelených

92 057 hlasů (3,16%), žádný mandát (neobhajuje žádný mandát)

Součet ostatních

517764 hlasů (17,77%), 25 mandátů (obhajoba 54 mandátů)⁷

Po vítězství ČSSD se jejich 13 lídrů (s výjimkou Jaroslava Foldyny, kde se hejtmankou stala Jana Vaňhová z ČSSD) stali hejtmany krajů. I přes nesouhlas předsedy ČSSD Jiřího Paroubka v Ústeckém, Jihočeském, Jihomoravském kraji vytvořila ČSSD koalici s ODS. V Olomouckém a Zlínském kraji byla vytvořena koalice ČSSD, ODS a KDU-ČSL. V Středočeském, Plzeňském kraji a na Vysočině se utvořila menšinová krajská vláda ČSSD tolerována KSČM. V Moravskoslezském kraji byla utvořena koalice ČSSD a KSČM. V Karlovarském kraji byla krajská vláda utvořena z koalice ČSSD, KSČM a Doktoři za uzdravení společnosti. V Libereckém kraji byla koalice ČSSD a Strany pro svobodnou společnost, která byla tolerována KSČM. V Královéhradeckém kraji vznikla koalice ČSSD, KDU-ČSL, SNK-ED. V Pardubickém kraji vznikla koalice ČSSD a Koalice pro Pardubický kraj.

Ve stejnou dobu se také konaly volby do Senátu. Druhé kolo voleb do Senátu proběhlo 24. a 25. října. Z 27 křesel ODS obhajovala 9 senátorů a ČSSD 7 senátorů. Senátní volby prohrála ODS stejně drtivě jako volby do krajského zastupitelstva. ODS obhájila 3 mandáty v Praze. ČSSD získala 23 mandátů a KSČM 1 mandát. Předsedou

⁷ IDNES.cz [online]. 2008 [cit. 2010-10-02]. Dostupný z WWW: <<http://volby.idnes.cz/krajske-2008.asp>>.

Senátu byl opět zvolen Přemysl Sobotka. Po volbách ODS ztratila nadpoloviční většinu v Senátu.

Vítězství ČSSD pomohla podle politologů vysoká volební účast, agresivní kampaň a celostátní témata jako např. boj proti poplatkům ve zdravotnictví, které jsou občanům bližší než krajská témata. ODS si před prosincovým kongresem nechala udělat vlastní průzkum volební prohry. Průzkum uvedl, že vládní koalice dostatečně nevysvětluje své kroky a neplní očekávání svých voličů. Dle tohoto průzkumu ODS ztratila středového voliče.⁸

4.2. Kandidatura na předsedu strany

Po drtivě porážce v krajských volbách se předseda ODS Mirek Topolánek, rozhodnut obhajovat post předsedy strany, vyjádřil pro Lidové noviny: *„ODS je rozdělená vertikálně na tři různé směry. To je ten libertariánský, neoliberalní a konzervativní až křesťanskodemokratický směr. ODS byla také vždy rozdělená z hlediska stylu politiky, z hlediska posazení do evropského kontextu a z hlediska koaličního potenciálu. Část lidí ve straně má touhu po rigidním programu a chce se dostat někam na dvacet procent podpory s tím, že tento program nelze realizovat. Pak je tu moje vize s potenciálem čtyřiceti procent a schopností akcentovat evropskou politiku.“*⁹ *„Po přímém ataku Mirka Topolánka v dnešních médiích i po konzultaci s hejtmany a řadou krajských organizací jsem se rozhodl zvednout hozenou rukavici a kandidovat na předsedu ODS,“* reagoval na Topolánka pražský primátor a předseda pražské organizace ODS Pavel Bém.¹⁰

Do Hospodářských novin napsal Mirek Topolánek článek „Kam to kráčíš, česká politiko?“. Kde napsal dva předpoklady, jak zabránit levicové vládě v České republice. *„Prvním předpokladem je, že ODS neztratí svoji tvář, nevzdá se svých ideových základů, liberálně-konzervativního půdorysu, nezačne zavrňovat reformy. Druhým předpokladem je, že nezakrní do podoby doktrinářské strany, orientované pouze na tvrdé jádro voličů. Strany bez přirozeného koaličního potenciálu, strany uzavřené, národovecké a eurofobní, která zaujme maximálně patnáct procent voličů. To nechme extrémům typu Libertas. To je*

⁸ Novinky.cz [online]. 2008 [cit. 2010-10-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/152248-vitezstvi-cssd-pomohla-vysoka-ucast-a-negativni-kampan-tvrdi-experti.html>>.

⁹ Lidovky.cz [online]. 2008 [cit. 2010-10-05]. Dostupný z WWW: <http://www.lidovky.cz/bem-by-nebyl-dobrym-predsedou-ods-dq2-/ln_domov.asp?c=A081026_193123_ln_domov_nev>.

¹⁰ Novinky.cz [online]. 2008 [cit. 2010-10-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/152936-video-bem-se-rozhodl-bude-kandidovat-na-sefa-ods.html>>.

druhá hrozba pro ODS, protiklad té první.“¹¹ Internetová verze Mladé Fronty Dnes uveřejnila článek Pavla Béma, kde napsal: „Veden stranickou loajalitou a snahou zmírnit bezprostřední následky bezprecedentní prohry jsem jasně deklaroval, že si již neumím představit Mirka Topolánka ve funkci předsedy ODS, ale že mám za to, že vláda by měla dokončit práci, kterou započala. Toto si dnes již nemyslím.“¹²

4.3. Václav Klaus a jeho názor na vnitřní situaci v ODS

26. října vystoupil prezident Václav Klaus v televizi v politickém pořadu *Partie na Primě*, kde zkritizoval vládu Mirka Topolánka. „Volby v roce 2006 byly referendem o Paroubkovi. Tyto volby symetricky zcela logicky při vyhocené situaci byly referendem o Mirku Topolánkovi a voliči se jasně vyslovili,“ řekl Václav Klaus. Vyjádřil se, že nesouhlasí se současnou evropskou politikou ODS. Předseda ODS Mirek Topolánek je pro ratifikaci Lisabonské smlouvy a Václav Klaus je proti ratifikaci Lisabonské smlouvy. Na otázku, jestli se bude účastnit kongresu ODS, odpověděl Václav Klaus, že neví a naznačil možnost svého odchodu ze strany. Vztahy Václava Klause a Mirka Topolánka byly dlouhodobě napjaté. Václav Klaus na post předsedy strany ODS podporoval Pavla Béma, který měl stejný názor na Lisabonskou smlouvu a Evropskou unii.¹³

4. prosince se objevily zprávy, že Václav Klaus rozesílá před kongresem SMS některým představitelům ODS jako Ivanu Langerovi, Petru Nečasovi a Martinu Římanovi, že si jejich čísla maže z mobilního telefonu. „Jsem šokován, jakou taktiku začali používat někteří členové ODS - ministři, když začali novinářům ukazovat soukromé SMS. To už je síla, bych řekl,“ řekl a nepřímou tak přiznal rozesílání SMS prezident Václav Klaus před novináři na besedě Centra pro politiku a ekonomiku.¹⁴

¹¹ TOPOLÁNEK, Mirek. *IHNed.cz : Kam to kráčíš, česká politiko?* [online]. 2008 [cit. 2010-10-05]. Dostupný z WWW: <http://ihned.cz/c4-10041240-30490980-000000_d-kam-to-kracis-ceska-politiko>.

¹² BÉM, Pavel. *IDNES.cz : Skončeme s touto vládou* [online]. 2008 [cit. 2010-10-05]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/pavel-bem-pro-mf-dnes-skonceme-s-touto-vladou-f3r-nazory.asp?c=A081129_102100_nazory_adb>.

¹³ *IDNES.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/klaus-topolanek-kamaradi-vic-s-eu-nez-s-vlastnimi-obcany-p2i-domaci.asp?c=A081128_132748_domaci_ton>.

¹⁴ *IHNed.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-31224400-klaus-posila-lidem-z-ods-esemesky-vycita-jim-zradu>>.

4.4. 19. kongres ODS

19. kongres ODS se konal od 5. prosince do 7. prosince 2008 v Praze v prostorách kongresového centra Clarion Congress Hotel Prague. Kongresu se zúčastnilo kolem asi 500ti delegátů.

6. prosince vystoupil prezident Václav Klaus, který se vzdal titulu čestného předsedy ODS. Ve svém projevu uvedl, že se již dlouhodobě neztotožňuje s postoji, které vedení ODS zastává. Mirek Topolánek se svoji vizí obhájil funkci předsedy strany. V tajném hlasování bylo odevzdáno 492 lístků, 284 získal Mirek Topolánek, 162 Pavel Bém a 6 bylo neplatných. Na funkci 1. místopředsedy strany kandidovali Petr Bendl (nominace: Středočeský a Zlínský region), Ivan Langer (nominace: Karlovarský a Olomoucký region), Evžen Tošenovský (nominace: Moravskoslezský region), David Vodrážka (nominace: Pražský region). Do druhého kola postoupil David Vodrážka a Ivan Langer. V druhém kole získal David Vodrážka 227 hlasů a Ivan Langer 226. Protože ani jeden nezískal potřebnou nadpoloviční většinu, tak se konalo třetí kolo, kde se Ivan Langer po dohodě s Mirkem Topolánkem vzdal kandidatury, a tak byl zvolen jediný kandidát David Vodrážka. Funkce místopředsedů strany obhájili Petr Bendl, Petr Gandalovič, Ivan Langer a Petr Nečas. Kongres se unesl, že vláda by měla dál pokračovat v reformách a použít veškeré legitimní prostředky, aby mohly být ratifikovány smlouvy o umístění amerického radaru na území České republiky. Jednou z priorit volebního programu do Evropského parlamentu mělo být vytvoření nové pravicové nefederalistické frakce. Většina delegátů hlasovalo proti tomu, aby ODS zavázala poslance a senátory k hlasování proti ratifikaci Lisabonské smlouvy. Zavazovat poslance a senátory dle Ústavy nelze.

5. Pád vlády a hledání východiska v roce 2009

5.1. Pád vlády

Od 1. ledna 2009 se Česká republika stala na půl roku předsednickou zemí Evropské unie. Shodou okolností v době, kdy od září roku 2008 postihla celý svět finanční krize, Rusko přestalo dodávat plyn státům EU a vyhrotila se situace v pásmu Gazy. Mirek Topolánek se, jako předseda Rady Evropské unie, začal scházet a jednat jak s evropskými, tak s vrcholnými světovými státníky. Mottem českého předsednictví se stalo Evropa bez bariér. Mirek Topolánek představil tři E jako klíčové priority českého předsednictví Evropské unie – ekonomika, energetika a Evropa ve světě. Popularita Mirka Topolánka, ODS a vlády během českého předsednictví rostla.

17. března předseda ČSSD Jiří Paroubek oznámil, že ČSSD bude hlasovat o vyslovení nedůvěry vládě na mimořádné schůzi parlamentu 24. března 2009.¹⁵ Jako důvod hlasování uvedl přítel Topolánka Marka Dalíka, který měl schůzku s reportérem České televize, kde ho žádal, aby Česká televize nevysílala reportáž o poslanci Petru Wolfovi (odešel z ČSSD a posledně hlasoval proti vyslovení nedůvěry vládě) a sporech mezi žalobci a policií při vyšetřování Wolfovy firmy. Ta byla v podezření ze zneužití státních peněz. „Požádal jsem Marka Dalíka, aby pomohl Wolfovi v té štvanici, aby mu pomohl s určitým mediálním tlakem a pomohl mu na tu situaci reagovat,“ řekl k tomu předseda ODS Mirek Topolánek.¹⁶

¹⁵ *Novinky.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/164086-snemovna-bude-hlasovat-o-vysloveni-neduvery-vlade-24-brezna.html>>.

¹⁶ *Novinky.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/163992-topolaneke-priznal-ze-chtel-od-dalika-pomoc-pro-wolfa.html>>.

Neúspěšné pokusy o svržení vlády:

K vyslovení nedůvěry vládě je potřeba 101 hlasů.

20. června 2007 101:97 (proti vyslovení nedůvěry:trojkoalice, Melčák, Pohanka; nepřítomni Vondruška (KSČM), Gandalovič (ODS))

5. prosince 2007 101:97 (proti vyslovení nedůvěry:trojkoalice, Melčák, Pohanka; nepřítomni Nečas (ODS), Wolf)

30.dubna 2008 101:98 (proti vyslovení nedůvěry:trojkoalice, Melčák, Pohanka, nepřítomen Gandalovič)

22.října 2008 97:96 (proti vyslovení nedůvěry:trojkoalice, Melčák, Wolf, hlasování se zdrželi poslanci z ODS: Vlastimil Tlustý, Jan Schwippel (odešel z poslaneckého klubu ODS), Juraj Raniec (odešel z poslaneckého klubu ODS), nepřítomni: Snítílý (vyloučen z ČSSD), Pohanka, poslankyně Strany Zelených Jakoubková a Zubová).

„Prezident nemá volat po anarchii a permanentní revoluci a padání vlád. Na druhé straně prezident také cítí anebo necítí, že ta vláda, která existuje, je tou vládou, se kterou se identifikuje a já myslím, že vy všichni dobře víte, že s vládou, kde sedí páni Bursíkové a nebudu jmenovat radši některé další, tak ta pro mě zase tak úplně nejmilejší není,“ řekl Václav Klaus při svém vystoupení na sjezdu ČSSD.¹⁷ 24. března byla vládě Mirka Topolánka vyslovena nedůvěra. Hlasování skončilo 101 pro vyslovení nedůvěry vládě Mirka Topolánka, 96 ve prospěch vlády. Kromě ČSSD, KSČM proti vládě hlasovali poslanci z ODS Vlastimil Tlustý a Jan Schwippel a vyloučené poslankyně ze Strany Zelených Olga Zubová a Věra Jakoubková. S koalicí hlasoval také Miloš Melčák. Nepřítomen byl Evžen Snítílý. Omluveni byli Vladimír Hlink (ODS), Tomáš Kvapil (KDU-ČSL).¹⁸

*„Měl jsem možnost si je otestovat lidsky, profesionálně, politicky, odborně. A Vlastimil Tlustý v tomto hodnocení neuspěl. Takže to je všechno, co k tomu řeknu,“*¹⁹ řekl před dvěma roky Mirek Topolánek k důvodu, proč Vlastimil Tlustý nebude ministrem financí. Vlastimil Tlustý byl ve volební kampani ODS jedním z hlavních představitelů

¹⁷ *IHNed.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-35946390-klaus-na-sjezdu-cssd-vlada-s-bursiky-mi-zas-tak-mila-neni>>.

¹⁸ *Parlament České republiky, Poslanecká Sněmovna* [online]. 2009 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=49203&o=5>>.

¹⁹ *ODS* [online]. 2007 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<https://www.ods.cz/iso.en/media/clanek.php?ID=4464>>.

rovné daně, ale přesto očekávané místo ministra finance nezískal. Přišel také o funkci předsedy poslaneckého klubu ODS, předsedy středočeské ODS a stal se z něj rebel uvnitř strany. S Mirkem Topolánkem měl od té doby jak osobní, tak profesní spory. Nyní byl jeho hlas jedním z rozhodujících, který ukončil Topolánkovo vládnutí. Vlastimil Tlustý byl okamžitě vyloučen z poslaneckého klubu ODS. Výkonná rada ODS opět žádala, aby byl vyloučen ze strany (poprvé při aféře Morava).

V pořadu Události, komentáře se k pádu vlády Topolánek vyjádřil: „*O roli Tlustého, Pavla Béma a Václava Klause snad nikdo nepochybuje. Pavel Bém stál za organizací celé této akce, zcela jednoznačně nepřeje schválení Lisabonské smlouvy, zcela jednoznačně si nepřeje náš úspěch při řízení Evropy,*“ a dodal: „*Slavilo se ale nepochybně na ruské ambasádě, Pražském hradě i pražském magistrátu.*“²⁰

Václav Klaus odmítl nařčení Mirka Topolánka a dodal: „*Útokem na mě hledá obranu před zcela logickou kritikou svých spolustraníků za tento neúspěch.*“²¹

5.2. Hledání východiska po pádu vlády

Pavel Bém reagoval na Mirka Topolánka a odmítl, že by stál za pádem jeho vlády. Jeho chování označil za zbabělé a infantilní. Podle Béma měl Klaus opět jmenovat Topolánka, jako předsedu nejsilnější parlamentní strany, premiérem.²² 26. března 2009 předseda ČSSD Jiří Paroubek oznámil novinářům, že sociální demokraté ustoupí od ochoty nechat vládnout současnou vládu do konce evropského předsednictví, pokud její předseda neustoupí od některých výroků. ČSSD vadil výrok Topolánka o „cestě do pekel“, kterým popsal protikrizové kroky Obamovy vlády. Místopředseda ČSSD Lubomír Zaorálek zopakoval, že jeho strana nebude vstupovat až do předčasných voleb do vlády.²³

Prezident Václav Klaus přijal 26. března od Mirka Topolánka demisi a ve svém prohlášení uvedl: „*Pro další vývoj, pro sestavování budoucí vlády, považuji za nezbytné vycházet ze tří následujících principů, ze kterých nebudu ustupovat: 1. Řešení musí být*

²⁰ ČT24 [online]. 2009 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.ct24.cz/domaci/49648-topolaneck-za-padem-vlady-stoji-klaus-tlusty-a-bem/>>.

²¹ ČT24 [online]. 2009 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.ct24.cz/domaci/49903-prezident-klaus-se-podle-svych-slov-nepodilel-na-padu-vlady/>>.

²² Novinky.cz [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. Bém: O sestavení vlády nestojím, Klaus by měl znovu pověřit Topolánka. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/164885-bem-o-sestaveni-vlady-nejstojim-klaus-by-mel-znovu-poverit->>.

²³ Novinky.cz [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. ČSSD hrozí, že nenechá vládu dokončit předsednictví, sama vládnout nechce. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/164905-cssd-hrozi-ze-nenecha-vladu-dokoncit-predsednictvi-sama-vladnout-nechce.html>>.

rychlé. Vyžaduje to jak složitá hospodářská situace, tak naše předsednictví Rady Evropské unie, které musí vykonávat plnohodnotná vláda. 2. Nepřipustím neřešení situace, tedy setrvávání v dnešním provizorním stavu, jak někteří spekulují, např. do konce našeho předsednictví Rady Evropské unie či do řádných nebo i předčasných voleb. 3. Jsem připraven jmenovat pouze takovou vládu, která bude založena na politické dohodě v Poslanecké sněmovně. Přeběhlictví jako metoda vzniku vlád pro mne osobně, ale i pro celou českou veřejnost, nepřichází v úvahu. Tento způsob vytvoření minulé vlády nás přivedl do dnešní situace. Podobnou situaci jsem řešil v předcházejícím volebním období (při demisích vlád premiérů Špidly a Grosse) a při demisi první vlády Mirka Topolánka. Pokud by mi Mirek Topolánek nebo někdo jiný byl schopen přinést nejméně 101 podpisů poslanců slibujících umožnění vzniku jeho budoucí vlády, dal bych mu k tomu příležitost.²⁴ Bývalý prezident Václav Havel vyjádřil přání, aby Václav Klaus opět pověřil jednáním o vládě Mirka Topolánka. Podle Havla by vláda v demisi měla dokončit předsednictví EU a poté by měly být vypsány předčasné volby.²⁵ Jiří Paroubek prohlásil, že on shánět 101 hlasů nebude, neboť prezidentovy podmínky považuje za nesplnitelné. Paroubek zopakoval svůj návrh, že ČSSD by nechala ODS vládnout do konce evropského předsednictví či do voleb do Evropského parlamentu, které se měly konat 5. a 6. června 2009. Poté by měla nastoupit úřednická vláda, která by měla průřezovou podporu všech stran. Nové volby by se měly konat dle Jiřího Paroubka v říjnu 2009.²⁶

Výkonná rada ODS prohlásila, že si přeje co nejrychleji uspořádat předčasné volby prostřednictvím přijetí zvláštního ústavního zákona. Dále očekává postup prezidenta dle ústavních zvyklostí, tedy že pověří předsedu nejsilnější strany sestavením vlády. Dále konstatovala, že žádný člen ODS nemá mandát přijmout pověření k sestavení vlády s výjimkou jejího předsedy Mirka Topolánka, který společně s Davidem Vodrážkou a Petrem Tluchořem bude tvořit vyjednávací tým. Výkonná rada ODS dále žádala, aby Vlastimil Tlustý a Jan Schwippel se vzdali svého členství ve straně. Pokud tak neučiní, tak výkonná rada požaduje po jejich místní sdružení, aby je ze strany vyloučily.²⁷

²⁴ Václav Klaus : Prohlášení prezidenta republiky po přijetí demise vlády [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.klaus.cz/clanky/231>>.

²⁵ ovinky.cz : Havel se zastal Topolánka, Klaus by ho měl pověřit sestavením vlády [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.klaus.cz/clanky/231>>.

²⁶ Novinky.cz : Paroubek 101 hlasů shánět nebude, chce úřednickou vládu [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/164940-paroubek-101-hlasu-shanet-nebude-chce-urednickou-vladu.html>>.

²⁷ Zpravy.ods.cz : Výkonná rada ODS: Usnesení - Tisková prohlášení [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.ods.cz/prispevek.php?ID=9596>>.

27. března jednal Jiří Paroubek s Václavem Klausem. Oznámil mu, že ČSSD si stále přeje předčasné volby na konci měsíce října. Umožnit by to měl zvláštní ústavní zákon o rozpuštění Sněmovny. Dále opět zopakoval, že vláda by mohla ještě nějakou dobu vládnout v demisi. Ale trval na rezignaci ministra vnitra Ivana Langera.²⁸ O den později se sešel Mirek Topolánek s Jiřím Paroubkem. Oba se shodli na tom, že chtějí co nejrychleji předčasné volby. Paroubek zopakoval, že by je chtěl v říjnu. Topolánek oznámil, že na přesném termínu se zatím neshodli. Paroubek opět zopakoval, že je ochoten tolerovat Topolánkovu vládu do konce předsednictví EU, ale kromě odchodu Ivana Langera požadoval i odchod nejvyšší státní zástupkyně Renaty Vesecké. Sdělil, že padly i jiná jména, ale od nich je ochoten ustoupit.²⁹ Paroubek se obával, aby Ivan Langer jako ministr vnitra nepřipravil před parlamentními volbami kompromitující materiály podobné Kubiceho zprávě z roku 2006, která byla zveřejněna před sněmovními volbami. Pokud Ivan Langer zůstane ve vládě, tak oznámil, že by měla skončit během dvou či tří týdnů.³⁰ V Otázkách Václava Moravce řekl Mirek Topolánek, že nebude odvolávat někoho, kdo je v demisi.³¹ Pro deník Právo Ivan Langer oznámil, že odstupovat nebude a vyjádřil překvapení z podmínek Václava Klause, který dle něj popírá své dřívější kroky v době tzv. sarajevského atentátu.³²

31. března oznámil předseda ČSSD Jiří Paroubek, že se domluvili s Mirkem Topolánkem na vládě odborníku, která by měla vést vládu do předčasných voleb. Jiří Paroubek jednal s předsedou KSČM Vojtěchem Filipem o předčasných volbách. KSČM stejně jako ODS by si přála předčasné volby v září.³³ Koalice (ODS, SZ, KDU-ČSL) a ČSSD se domluvily na tom, že úřednická vláda bude co nejdříve a dokončí evropské předsednictví. Křesla ministrů měla být rozdělena přibližně půl na půl. Polovinu měla mít koalice a polovinu ČSSD. KSČM byla z jednání vyloučena. Jiří Paroubek prohlásil, že

²⁸ *Novinky.cz : Paroubek u Klause: ČSSD chce prosadit zákon o rozpuštění Sněmovny* [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/164983-paroubek-u-klause-cssd-chce-prosadit-zakon-o-rozpusteni-snemovny.html>>.

²⁹ *Novinky.cz : Topolánek a Paroubek se dohodli na volbách v říjnu* [online]. 2009 [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165071-topolankem-a-paroubek-se-dohodli-na-volbach-v-rijnu.html>>.

³⁰ *Novinky.cz : Paroubek požaduje, aby Langer odešel* [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165100-paroubek-pozaduje-aby-langer-odesel.html>>.

³¹ *Novinky.cz : Topolánek: Zemi musí do voleb vést politická vláda, ať už v ní budu nebo ne* [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165106-topolankem-zemi-musi-do-voleb-vest-politicka-vlada-at-uz-v-ni-budu-nebo-ne.html>>.

³² *Novinky.cz : Langer: Kvůli Paroubkovi rezignovat nebudu* [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165225-langer-kvuli-paroubkovi-rezignovat-nebudu.html>>.

³³ *Novinky.cz : Dohodli jsme se s Topolánkem na vládě odborníků, řekl Paroubek* [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165268-dohodli-jsme-se-s-topolankem-na-vlade-odborniku-rekl-paroubek.html>>.

jména ministrů bude konzultovat s KSČM a DSZ (Demokratická strana zelených). Topolánek zopakoval, že ODS stále preferuje co nejrychlejší vypsání předčasných voleb, ale že jako realistický termín již vidí polovinu října 2009.³⁴ KSČM se však vyjádřila, že nebude vést s ČSSD žádné tajné jednání o personálních věcech. Požadovala otevřené jednání.³⁵

V průběhu vyjednávání nové vlády se novináři deníku Právo zeptali pražského primátora a předsedy pražské ODS, jestli považuje za pravděpodobné, že Mirek Topolánek bude opět volebním lídrem pro volby do Poslanecké sněmovny. Pavel Bém to označil za nepravděpodobné a nevyloučil, že by on sám mohl stranu vést.³⁶

5. dubna vystoupil Mirek Topolánek na tiskové konferenci. Zde prohlásil, že zástupci koalice a ČSSD podepsali předběžnou dohodu o předčasných volbách a přechodné vládě. Ta musí být ještě ratifikována orgány politických stran do 7. dubna 2009. Novým předsedou vlády se měl stát do té doby neznámý předseda Českého statistického úřadu Jan Fischer, kterého navrhl Mirek Topolánek. Jan Fischer prohlásil, že tuto službu státu by na dobu pěti měsíců přijal. Ke jmenování nové vlády prezidentem republiky mělo dojít dle dohody 9. května. Na jednotlivá ministerstva by měli být doporučeni nezávislí kandidáti koalice a ČSSD, kteří by měli být schváleni premiérem Janem Fischerem. Ministerstva byla rozdělena následovně. Koalice by měla doporučit kandidáty na ministra obrany, ministra spravedlnosti, ministra financí, ministra životního prostředí, ministra dopravy, ministra školství, ministra kultury a ministra zdravotnictví. Agenda ministra pro lidská práva a národnostní menšiny by měla být včleněna do působnosti předsedy vlády a řízena vládním zmocněncem pro lidská práva a národnostní menšiny. ČSSD měla doporučit kandidáty na ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo vnitra, ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo zemědělství, ministerstvo pro evropské záležitosti,

³⁴ *Novinky.cz : Topolánek: chci sestavit vládu, ale nemusím v ní být* [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165295-topolankem-chci-sestavit-vladu-ale-nemusim-v-ni-byt.html>>.

³⁵ *Novinky.cz : Paroubka naštvalo prozrazení schůzky s Filipem, jednal i s Topolánkem* [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165555-paroubka-nastvalo-prozrazeni-schuzky-s-filipem-jednal-i-s-topolankem.html>>.

³⁶ *Novinky.cz : Bém: Topolánek ODS do voleb už nejspíš nepovede* [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165631-bem-topolankem-ods-do-voleb-uz-nejspis-nepovede.html>>.

ministerstvo práce a sociálních věcí a na ministerstvo pro místní rozvoj.³⁷ Václav Klaus vyjádřil spokojenost s výběrem Jana Fischera.³⁸

6. dubna výkonná rada ODS schválila průběh jednání o nové vládě. Ale KDU-ČSL se usneslo, že se nebude podílet na personálním obsazení nové vlády. Poté SZ prohlásila, že se též nebudou podílet na personálním obsazení nové vlády, a tak asistovat velké koalici ODS a ČSSD.³⁹ Lidovci a SZ by preferovaly, aby současný kabinet vládl do konce evropského předsednictví. Předseda ČSSD Jiří Paroubek jejich chování zkritizoval za nedodržení dohody.⁴⁰ „*My jsme se dohodli, že daleko cennější než dohoda čtyř předsedů je samozřejmě 101 až 160 podpisů pod jasnou dohodou, kterou přineseme panu prezidentovi, kde bude deklarována za první podpora ústavnímu zákonu na zkrácení funkčního období a za druhé podpora a hlasování pro překlenovací vládu pana Fischera,*“ řekl Mirek Topolánek novinářům.⁴¹ 8. dubna lidovečtí poslanci Miroslav Kalousek, Pavel Severa, Ladislav Šustr a Jiří Hanuš podepsali podporu úřednické vládě.⁴² „*Vzhledem k podpisům poslanců KDU, ODS, zítra Zelených a ČSSD pod archy s podporou dohodnutého řešení nebrání nic praktické realizaci, což je jmenování nového premiéra,*“ oznámil po schůzce s Jiřím Paroubkem a Janem Fischerem Mirek Topolánek.⁴³

³⁷ IDNES.cz : DOKUMENT: Předběžná dohoda koalice a ČSSD o nové vládě [online]. 2009 [cit. 2009-12-09]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/dokument-predbezna-dohoda-koalice-a-cssd-o-nove-vlade-f99-domaci.asp?c=A090405_235117_domaci_dp>.

³⁸ Klaus je s Fischerem coby premiérem "v principu spokojený : Životopis - Ing. Jan Fischer, CSc. - předseda ČSÚ [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165734-klaus-je-s-fischerem-coby-premierem-v-principu-spokojeny.html>>.

³⁹ Novinky.cz : Výkonná rada ODS je pro překlenovací vládu a rychlé volby [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165782-vykonna-rada-ods-je-pro-preklenovaci-vladu-a-rychle-volby.html>>.

⁴⁰ Novinky.cz : Lidovci a zelení dali od nové vlády ruce pryč [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165746-lidovci-a-zeleni-dali-od-nove-vlady-ruce-pryc.html>>.

⁴¹ Novinky.cz : Topolánek vzdal dohodu stran, bude shánět jednotlivé poslance [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165890-topolank-vzdal-dohodu-stran-bude-shanet-jednotlive-poslance.html>>.

⁴² Novinky.cz : Lidovečtí poslanci se vzepřeli Čunkovi a podepisují Topolánkovi vládu [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165940-lidovecti-poslanci-se-vzepreli-cunkovi-a-podepisuji-topolankovi-vladu.html>>.

⁴³ Novinky.cz : Klaus jmenuje zítra Fischera premiérem [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/165991-klaus-jmenuje-zitra-fischera-premierem.html>>.

5.3. Vláda Jana Fischera

9. dubna prezident republiky Václav Klaus jmenoval dosavadního šéfa Českého statistického úřadu Jana Fischera novým premiérem, jehož kabinet měl přivést zemi k předčasným volbám do Poslanecké sněmovny v říjnu 2009.⁴⁴ 16. dubna byl znám návrh ministrů za ODS, ČSSD a SZ. KDU-ČSL se odmítla na nové úřednické vládě podílet. Strana Zelených navrhla jako ministra školství Jakuba Dürra (náměstek ministerstva školství), ministra životního prostředí Ladislava Mika (náměstek ministerstva ŽP) a Martu Smolíkovou jako ministryni kultury (ředitelka neziskové organizace Pro Culture/Otevřená společnost). ČSSD navrhla na ministry následující osoby: na ministerstvo pro místní rozvoj Rostislava Vondrušku (ředitel Czechtourismu), na ministerstvo průmyslu a obchodu Ivo Pěgřímka (předseda Českého báňského úřadu), na ministerstvo zemědělství Jakuba Šebestu (ústřední ředitel Státní zemědělské a potravinářské inspekce), na ministerstvo zahraničních věcí Jana Kohouta (náměstek ministra zahraničí), na ministra pro evropské záležitosti Štefana Füleho (velvyslanec ČR při NATO), na ministerstvo vnitra Martina Pecinu (předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže), na ministerstvo práce a sociálních věcí Petra Šimerka (náměstek ministra práce). ODS navrhla na ministerstvo obrany Martina Bartáka (náměstek ministryně), na ministerstvo spravedlnosti Danielu Kovářovou (ředitelka Justiční akademie), na ministerstvo financí Tomáše Uvíru (vrchní ředitel MF), na ministerstvo dopravy Gustava Slámečku (náměstek ministra), na ministerstvo zdravotnictví Danu Juráskovou (ředitelka VFN Praha), na ministerstvo školství Miroslavu Kopicovou (místopředsedkyně vládní rady pro výzkum a vývoj), na ministerstvo kultury Horymíra Kubíčka (ředitel Národního technického muzea). Topolánek dodal, že nominace mají mít pomocný charakter a konečné slovo při výběru svého kabinetu bude mít Jan Fischer.⁴⁵ 1. května designovaný premiér Jan Fischer navrhl tři vlastní kandidáty na ministry své vlády. V té době se spekulovalo o ministerstvu financí, průmyslu a spravedlnosti. Mirek Topolánek oznámil, že to bere jako návrhy, ale není s těmito návrhy spokojen. Jiří Paroubek se do Jana Fischera pustil ostřeji a označil to za daň politické

⁴⁴ *Novinky.cz* : Klaus jmenoval Fischera novým premiérem [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/166072-klaus-jmenoval-fischera-novym-premierem.html>>.

⁴⁵ *Novinky.cz* : Premiér Fischer dostal kompletní seznam navržených ministrů [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/166556-premier-fischer-dostal-kompletni-seznam-navrzenych-ministru.html>>.

nezkušenosti.⁴⁶ 9. května oznámili předšedové ODS, ČSSD a SZ, že navrhnou nová jména na některé posty ministrů. Shodli se na tom po schůzce s designovaným premiérem Janem Fischerem.⁴⁷ 5. května předal Jan Fischer prezidentovi Klausovi seznam se jmény 16ti ministrů. Změny ve vládě se týkaly ministra financí, kde zasedl Eduard Janota (náměstek ministra financí). Na ministerstvo kultury byl nominován Václav Riedlbauch (ředitel České filharmonie). Ministrem průmyslu a obchodu se měl stát Vladimír Tošovský (generální ředitel České energetické přenosové soustavy) a přibylo ministerstvo pro lidská práva a menšiny, kterým se měl stát dosavadní ministr Michal Kocáb (nominovaný SZ). Vicepremiéry vlády se stali Jan Kohout a Martin Barták.⁴⁸

Napětí mezi prezidentem Václavem Klausem a Mirkem Topolánkem, potažmo jeho vládou, se odrazilo i v tom, že Václav Klaus se s ministry ani formálně nerozloučil. „*Já si myslím, že už se s námi hezky rozloučil,*“ řekl Právu Ivan Langer v narážce, že Václav Klaus stojí za pádem vlády.⁴⁹ Zřejmě kvůli negativní reakci veřejnosti Václav Klaus odeslal bývalé vládě a jednotlivým ministrům alespoň děkovné dopisy, ve kterých jim poděkoval za vykonanou práci.⁵⁰

8. května Václav Klaus jmenoval vládu Jana Fischera, což již byla pátá vláda, kterou za své funkční období jmenoval. Mirek Topolánek popřál vládě mnoho úspěchů a zdůraznil, že jí přenechává vládu nad zemí, která má třetí nejnižší nezaměstnanost v EU, kde poklesly daně, byly omezeny zbytečné výdaje a vzrostly příjmy rodin s dětmi. „*Dokázali jsme zahájit práci na všech 170 úkolech našeho programového prohlášení, zcela jsme dotáhli do konce 62 procent z nich,*“ prohlásil Topolánek.⁵¹

29. května předal Jan Fischer poslancům text programového prohlášení jeho vlády a s tímto prohlášením žádal o vyslovení důvěry Poslaneckou sněmovnou. Mezi hlavní

⁴⁶ Novinky.cz : Fischer navrhl tři vlastní ministry, Topolánek a Paroubek se zlobí [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/167796-fischer-navrhl-tri-vlastni-ministry-topolaneck-a-paroubek-se-zlobi.html>>.

⁴⁷ Novinky.cz : Šéfové ODS, ČSSD a SZ navrhnou nová jména ministrů [online]. 2009 [cit. 2009-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/167852-sefove-ods-cssd-a-sz-navrhnou-nova-jmena-ministru.html>>.

⁴⁸ IDNES.cz : SPECIÁL: Kdo zasedne ve Fischerově kabinetu [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/special-jak-by-mohl-vypadat-fischeruv-kabinet-faq-prilohy.asp?c=A090410_120515_prilohy_itu>.

⁴⁹ Novinky.cz : Klaus nepodá ruku odcházející vládě [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/168190-klaus-nepoda-ruku-odchazejici-vlade.html>>.

⁵⁰ Novinky.cz : Klaus se vzpamatoval a rozeslal ministrům děkovné dopisy [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/168314-klaus-se-vzpamatoval-a-rozeslal-ministrum-dekovne-dopisy.html>>.

⁵¹ Novinky.cz : Prezident jmenoval Fischerovu vládu, ta začala okamžitě pracovat [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/168300-prezident-jmenoval-fischerovu-vladu-ta-zacala-okamzite-pracovat.html>>.

priority působení své vlády bylo v textu stanoveno: „*I. důstojné a profesionální dokončení českého předsednictví Radě EU; II. realizaci kroků k oživení tuzemské ekonomiky zasažené globální ekonomickou krizí a boj s rostoucí nezaměstnaností; III. přípravu realistického a odborně podloženého rozpočtu na rok 2010; IV. pokračování těch projektů (včetně legislativních), které připravila předešlá vláda a jež mají většinovou podporu v Poslanecké sněmovně; V. zlepšit a zrychlit čerpání prostředků z fondů EU.*“⁵²

7. června získala vláda premiéra Jana Fischera důvěru. Pro vyslovení důvěry bylo 156 poslanců ze 194 přítomných. Pro vyslovení důvěry vládě hlasovali poslanci ODS, ČSSD a SZ a někteří nezařazení poslanci včetně Olgy Zubové. Hlasování se zdrželo 37 zákonodárců, mezi nimiž byli všichni poslanci z KSČM, většina lidovců, bývalá poslankyně SZ Věra Jakoubková či bývalý poslanec ODS Vlastimil Tlustý. Jediný hlas proti vládě přišel od nezařazeného a bývalého poslance ČSSD Miloše Melčáka.⁵³

30. listopadu došlo k jmenování tři nových ministrů. Juraj Chmiel (velvyslanec v Austrálii) nahradil Štefana Füleho jako ministra pro evropské záležitosti. Protože byl dosud členem ODS, tak se rozhodl stranu opustit. Novým ministrem životního prostředí po Ladislavovi Mikovi se stal Jan Dusík (jeho dosavadní náměstek), který byl nominován Stranou zelených. Třetím nominovaným byl Pavel Zářecký, který měl stát v čele legislativní rady vlády se statutem ministra. Byl nominován ČSSD.⁵⁴ Po nedohodě mezi premiérem Fischerem a ministrem životního prostředí 2 měsíce před volbami rezignoval Jan Dusík. Svoji rezignaci zdůvodnil tím, že nemohl rozhodnout v případě posouzení vlivu modernizace uhelné elektrárny Prunéřov II.⁵⁵ Jana Dusíka nahradila Rut Bízková, která byla od roku 1995 členkou ODS. Bízková ze strany vystoupila, aby kabinet Jana Fischera byl nestranický.⁵⁶ Různé průzkumy veřejného mínění ukázaly, že důvěra v Jana Fischera postupně rostla a byla i vyšší jak 80 %. Jeho vláda měla důvěru dvou třetin občanů. Tuto důvěru s menšími výkyvy ve svou osobu a vládu si Jan Fischer udržel až do konce svého

⁵² Novinky.cz : *DOKUMENT: Programové prohlášení vlády Jan Fischera* [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/specialy/dokumenty/170068-dokument-programove-prohlaseni-vlady-jan-fischera.html>>.

⁵³ Novinky.cz : *Vláda získala důvěru Sněmovny, proti byl pouze Melčák* [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/170720-vlada-ziskala-duveru-snemovny-proti-byl-pouze-melcak.html>>.

⁵⁴ Novinky.cz : *Klaus jmenoval trojici nových ministrů* [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/185656-klaus-jmenoval-trojici-novych-ministru.html>>.

⁵⁵ Novinky.cz : *Ministr životního prostředí Dusík se nepohodl s Fischerem a rezignoval* [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/195183-ministr-zivotniho-prostredi-dusik-se-nepohodl-s-fischerem-a-rezignoval.html>>.

⁵⁶ Aktuálně.cz : *Ministryní pro životní prostředí bude Rut Bízková* [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/domaci/politika/clanek.phtml?id=665291>>.

funkčního období.⁵⁷ Poté, co byl Petra Nečase jmenován předsedou vlády, se Jan Fischer nevrátil k ČSÚ, jak původně plánoval, ale stal se viceprezidentem Evropské banky pro obnovu a rozvoj.⁵⁸

5.4. Volby do Evropského parlamentu 2009

V červnu se konaly volby do Evropského parlamentu. 5. a 6. června 2009 byl stanoven datum, kdy čeští občané měli zvolit své europoslance. V roce 2004 ODS získala 9 křesel, KSČM 6 křesel, SNK-ED 3 křesla, KDU-ČSL 2 křesla, ČSSD 2 křesla, Nezávislý (s Vladimírem Železným a Janou Bobošíkovou) 2 křesla. Po vstupu Rumunska a Bulharska do Evropské unie se změnil počet europoslanců. V roce 2004 se volilo 732, v roce 2009 se volilo 736. Tím se změnil i počet europoslanců pro jednotlivé země. Česká republika namísto 24 volila 22 europoslanců.⁵⁹ ČSSD opět zvolila taktiku negativní volební kampaně.

Volební lídr ČSSD Jiří Havel se zaměřil na Smlouvu ODS s voliči a dodal: „*Prakticky vzato z tohoto programového dokumentu nebylo splněno téměř nic.*“ Negativní kampaň začala i ODS, která po zemi rozmístila billboardy s Jiřím Paroubkem a textem: „*Evropa nebo Česko, kašlu na to všechno, váš Jiří Paroubek.*“⁶⁰ Mirek Topolánek a lídr kandidátky ODS Jan Zahradil (byl lídrem i v roce 2004 a jeden z odpůrců Lisabonské smlouvy) představili program voleb do Evropského parlamentu s heslem „*Řešení místo strašení*“, čímž reagovali na strašení a populismus, z čehož vinili ČSSD. Dle tohoto programu by EU měla směřovat k: „*k volnějším uskupení, které by využívalo výhod silné Evropy v případech všeobecně výhodné shody členů. Současně by umožňovalo volit specifický národní přístup, pokud to bude pro Českou republiku výhodnější.*“ Dle ODS by

⁵⁷ *Domaci.iHNed.cz : Nový problém: Populární Fischer. ODS i ČSSD by ho raději uklidily do Bruselu* [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-39002380-novy-problem-popularni-fischer-ods-i-cssd-by-ho-radeji-uklidily-do-bruselu>>.

⁵⁸ *Domaci.iHNed.cz : Fischer bude od září viceprezidentem Evropské banky pro obnovu a rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2009-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-42757960-fischer-bude-od-zari-viceprezidentem-evropske-banky-pro-obnovu-a-rozvoj>>.

⁵⁹ *Euroskop.cz : Čeští zástupci v Evropském parlamentu* [online]. 2005-2011 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/95/sekce/cesti-zastupci-v-evropskem-parlamentu/>>.

⁶⁰ *Novinky.cz : ČSSD spustila negativní kampaň proti ODS* [online]. 2005-2011 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/166629-cssd-spustila-negativni-kampan-proti-ods.html>>.

měla EU postupovat jednotně v oblasti bezpečnosti či zajištění energetiky, ale daňový a sociální systém by měl být čistě národní záležitostí.⁶¹

22. dubna ODS představila projekt Modrého týmu, který měl sdružovat dobrovolníky podporující ODS v předvolebních i v mezivolebních obdobích. Modrý tým by měl oslovovat příznivce ODS především prostřednictvím internetového komunitního portálu Facebook či webové stránky YouTube.⁶²

„*Strašení propouštěním, sociální nejistotou, Topolánkovou vládou, to je vědomý podvod na voliče. Volby do europarlamentu nic takového neřeší,*“ reagoval Mirek Topolánek na negativní kampaň ČSSD proti ODS. Volby do Evropského parlamentu nebyly už jen negativní ze strany ČSSD, ale i ODS. Billboardy na kterých byli čelní představitelé ODS, byly převážně od ČSSD a naopak. Tyto billboardy obsahovaly různé negativní texty a komentáře ke svým soupeřům.⁶³

14. května dva mladí odpůrci ČSSD hodili na jejího předsedu vejíčko a rajče. Poté na facebooku vznikla skupina s názvem „Vejce pro Paroubka v každém městě“. Na mnoho mladých lidí působila vystoupení předsedy ČSSD Jiřího Paroubka velmi arogantně a nabubřele. Již velmi brzy po svém založení měla skupina téměř 42 000 členů. Na každém dalším mítinku na předsedu ČSSD přilétlo nějaké vejce. Jiří Paroubek obviňoval ODS z toho, že za tím stojí. ODS zpětně reagovala na Paroubka, že se jedná o provokaci ČSSD. 27. května na posledním předvolebním mítinku, kde byl Jiří Paroubek společně s volebním lídrem ČSSD Jiřím Havlem a dalšími čelními představiteli ČSSD, se sešlo zhruba 400 jejich odpůrců, kteří po nich začali házet stovky vajec. Lidé skandovali na Jiřího Paroubka slova jako *Fuj!*, *Lžeš!*, *Táhni!*.⁶⁴ „*Plnou morální odpovědnost nese ODS,*“ řekl Jiří Paroubek a doplnil: „*Každý musel vidět, že se jedná o organizované a ne spontánní útoky,*“ čímž reagoval na to, že v davu byli lidé v tričkách Modrého týmu.⁶⁵ Václav Klaus tento útok tvrdě odsoudil a dodal: „*Je to bezprostřední útok na elementární principy*

⁶¹ Novinky.cz : ODS v kampani nabízí "řešení místo strašení", lidovci bratry v triku [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/166874-ods-v-kampani-nabizi-reseni-misto-straseni-lidovci-bratry-v-triku.html>>.

⁶² Www.lidovky.cz : ODS spustila projekt Modrý tým [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/ods-spustila-projekt-modry-tym-d3j-/ln_domov.asp?c=A090429_124255_ln_domov_pks>.

⁶³ Novinky.cz : ČSSD nabízí podvod na voliče, tvrdí ODS [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/168026-cssd-nabizi-podvod-na-volice-tvrdi-ods.html>>.

⁶⁴ Tn.cz : VIDEA: Vajíčková smršť na Paroubka. Táhni, křičeli na něj [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/paroubkovy-mitinky-v-praze-bez-policejni-ochrany-zacina-v-holesovicich.html>>

⁶⁵ Novinky.cz : Vajíčkový protest vygradoval v Praze, na Paroubka jich letěly stovky [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/169819-vajickovy-protest-vygradoval-v-praze-na-paroubka-jich-letely-stovky.html>>.

demokratické soutěže politických stran, kterou jako prezident republiky i jako občan jsem povinen hájit.“⁶⁶ „*Podle mnou předpokládaného scénáře se jedná o fázi tři a čtyři, vrtění psem a řízená provokace ze strany Lidového domu. Odsuzuji jak házení, a to opakovaně, tak dimunovské provokace,*“ řekl deníku Právo Mirek Topolánek k vajíčkovému útoku.⁶⁷

Tři dny před volbami do Evropského parlamentu je Václav Klaus víceméně označil za zbytečné se slovy: „*Je zbytečné dělat evropské volby, to jsou stejně takové polovolby. Takže já bych bral v úvahu, kdyby jednotlivé parlamenty posílaly své zvolené poslance do těchto organizací a orgánů.*“⁶⁸

Volby do Evropského parlamentu vyhrála ODS, která měla 31,45 %, druhá byla ČSSD s 22,38 %, pak KSČM s 14,18 % a KDU-ČSL s 7,64 %. Strany, jejichž hlavním programem se stal boj proti Lisabonské smlouvě, neuspěly. Suverenita Jany Bobošíkové měla 4,26 %, Strana svobodných občanů 1,26% a Libertas.cz v čele s Vladimírem Železným a Vlastimilem Tlustým (kterému mu Občanští demokraté v Rakovníku zrušili členství poté, co kandidoval za politický subjekt Vladimíra Železného) 0,94 %. Věci veřejné měly 2,40 %, Strana Zelených 2,06 %. Přepočteno na mandáty ODS obhájila 9 mandátů, ČSSD získala 7 mandátů (v roce 2004 2 mandáty), KSČM 4 mandáty (v roce 2004 6 mandátů) a KDU-ČSL obhájila 2 mandáty. Volební účast byla 28,22 %. Nejvyšší volební účast byla v Praze a to 35,7 %. Europoslanci za ODS se opět stali Jan Zahradil, Oldřich Vlasák, Milan Cabrnach, Ivo Strejček, Miroslav Ouzký, Hynek Fajmon.⁶⁹ Novým europoslancem se stal bývalý moravskoslezský hejtmán Evžen Tošenovský, který získal nejvíce preferenčních hlasů a to 105 000. Tošenovský byl na kandidátce dvojkou, ale předběhl lídra Jana Zahradila, který dostal skoro 66 000 preferenčních hlasů.⁷⁰ Dalšími novými europoslanci se stali Edvard Kožušník, který se zviditelnil bojem proti koncesionářským poplatkům a jediná žena Andrea Češková, jejíž tvář před volbami na

⁶⁶ Novinky.cz : Klaus je zděšen z házení vajíček: Nedopustíme pouliční války [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/169837-klaus-je-zdesen-z-hazeni-vajicek-nedopustme-poulicni-valky.html>>.

⁶⁷ Novinky.cz : Topolánek: vajíčková smršť je řízená provokace Lidového domu [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/169850-topolaneck-vajickova-smrst-je-rizena-provokace-lidoveho-domu.html>>.

⁶⁸ Novinky.cz : Klaus: Volby do Evropského parlamentu jsou zbytečné [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/170318-klaus-volby-do-evropskeho-parlamentu-jsou-zbytecne.html>>.

⁶⁹ Novinky.cz : ODS vyhrála volby do europarlamentu, s přehledem porazila ČSSD [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/170723-ods-vyhrala-volby-do-europarlamentu-s-prehledem-porazila-cssd.html>>.

⁷⁰ Novinky.cz : Tošenovský dostal 105 000 preferenčních hlasů a předběhl Zahradila [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/170734-tosenovsky-dostal-105-000-preferencnich-hlasu-a-predbehl-zahradila.html>>.

billboardech zaplavila Prahu s nadpisem „Praha volí Andreu“. V souvislosti s masovou kampaní neznámé právničky Andrey Češkové se spekulovalo o jejích vazbách na starostu Prahy 5 Milana Jančíka.⁷¹

Na základě výsledku voleb Martin Bursík rezignoval jako předseda Strany zelených a řízením strany byl pověřen dosavadní první místopředseda Ondřej Liška.⁷²

„Ještě v podvečer, když se ukazovala pětadvacetiprocentní účast, jsem měl jakousi naději, že to bude celkově vyšší. Ovšem po skončení mohu říci, že to nebyly polovolby, jak jsem si myslel, ale čtvrtvolby,“ řekl Václav Klaus k volbám do Evropského parlamentu.⁷³

Mirek Topolánek vítězství ve volbách do Evropského parlamentu označil za naději do podzimních sněmovních voleb. *„Prohra dnes je vítězstvím zítra,“* reagoval předseda ČSSD Jiří Paroubek na vítězství ODS ve volbách. Volby do Sněmovny budou dle něj jiné, jednak tématicky a jednak bude vyšší volební účast. Volby do Evropského parlamentu označil za volby třetího řádu. Podle politologa Josefa Mlejníka bylo strategickou chybou, že ČSSD shodila vládu Mirka Topolánka, čímž se připravila o jasně definovatelného nepřítele a neměla vůči komu mobilizovat své voliče.⁷⁴

Dle dostupných informací ČSSD vynaložila na kampaň 40 milionů, od státu za výsledek dostala necelých 16 milionů. ODS získala za hlasy od státu přes 22 milionů, ale dle deklarovaných nákladů zaplatila za kampaň o 18 milionů více.⁷⁵

ODS vstoupila do nové Evropské konzervativní a reformní frakce v Evropském parlamentu. V této frakci jsou například britští konzervativci či polská strana Právo a spravedlnost. Společný boj proti Lisabonské smlouvě, která se frakci nelíbí, se ale nekonal. Novou frakci tvořilo 55 poslanců z osmi členských zemích. Celkem 50 poslanců daly

⁷¹ Novinky.cz : *Praha zvolila Andreu, ta ale měla namále* [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/170778-praha-zvolila-andreu-ta-ale-mela-namale.html>>.

⁷² Novinky.cz : *Bursík rezignoval na funkci předsedy Strany zelených* [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/170811-bursik-rezignoval-na-funkci-predsedy-strany-zelenych.html>>.

⁷³ Novinky.cz : *To nebyly ani polovolby, ale čtvrtvolby, řekl smutný Klaus* [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/170755-to-nebyly-ani-polovolby-ale-ctvrtvolby-rekl-smutny-klaus.html>>.

⁷⁴ IDNES.cz : *ODS vyhrála eurovolby, nejvíc si ale polepsila ČSSD* [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/ods-vyhrala-eurovolby-nejvic-si-ale-polepsila-cssd-f8f-domaci.asp?c=A090607_204650_domaci_pje>.

⁷⁵ IDNES.cz : *Strany utratily za kampaň moc peněz. Na volbách vydělala jen KDU-ČSL* [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/strany-utratily-za-kampan-moc-penez-na-volbach-vydelala-jen-kdu-csl-1db-domaci.asp?c=A090608_082100_domaci_top>.

dohromady ODS, britští konzervativci a strana Právo a spravedlnost. Nová frakce chce méně byrokracie i efektivní kontrolu přistěhovalecké politiky.⁷⁶

Po prohraných krajských volbách v roce 2008 ODS opět vyhrála. A krajské volby v roce 2008 byly zatím pouze jedinou prohrou ODS pod vedením Mirka Topolánka.

5.5. Lisabonská smlouva

17. února 2008 byla svolána mimořádná schůze k ratifikaci Lisabonské smlouvy. ODS se nerozhodla, že odloží hlasování o ratifikaci Lisabonské smlouvy (jak to s KSČM již několikrát udělala).

Mirek Topolánek v Poslanecké sněmovně řekl, že bude hlasovat pro ratifikaci Lisabonské smlouvy a vyzval k tomu i své stranické kolegy. Aby Lisabonská smlouva mohla být ratifikována, tak bylo potřeba, aby pro ni hlasovala ústavní většina (120 poslanců). Pro ratifikaci Lisabonské smlouvy hlasovalo 125 poslanců, proti 61 hlasů, 3 poslanci byli nepřítomní. Pro hlasovali jednotně poslanci ČSSD (71 hlasů), KDU-ČSL (12 hlasů, poslanec Tomáš Kvapil byl nepřítomen), Zelení (4 hlasy), Nezařazení (5 hlasů, Ranirec proti, Schwippel nepřítomen). ODS byla hlasováním rozdělena. 37 poslanců hlasovalo proti ratifikaci Lisabonské smlouvy (mezi nimi např. Tlustý, Bratský, Šťastný, Bürgermeister, Němcová, Páralová), 9 poslanců se hlasování zdrželo a 33 poslanců zvedlo ruku pro ratifikaci Lisabonské smlouvy. Za Mirkem Topolánkem stáli z ODS členové jeho vlády a předseda poslaneckého klubu ODS Petr Tluchoř. 26 poslanců z KSČM bylo proti ratifikaci Lisabonské smlouvy. (Miloslava Vostrá byla nepřítomna, Jiří Dolejš a Milada Halíková se zdrželi hlasování).⁷⁷

6. května před hlasováním o ratifikaci Lisabonské smlouvy vystoupil v Senátu Mirek Topolánek s proslovem podporujícím přijetí Lisabonské smlouvy a s doporučením, aby senátoři pro ni hlasovali. Pro ratifikaci Lisabonské smlouvy hlasovalo 54 senátorů ze 79 přítomných. Pro smlouvu hlasovalo celkem 12 zákonodárců z ODS včetně předsedy senátu Přemysla Sobotky, 29 senátorů z ČSSD, 7 senátorů z KDU-ČSL, 5 senátorů z Klubu otevřené demokracie, 1 senátor za KSČM. Proti hlasovalo 19 senátorů z ODS, 1 senátor z KSČM, 5 senátorů se zdrželo hlasování (3 z ODS, 1 Klub otevřené demokracie, 1

⁷⁶ IDNES.cz : *ODS oznámila vznik nové konzervativní frakce v europarlamentu* [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/ods-oznamila-vznik-nove-konzervativni-frakce-v-europarlamentu-psn-/domaci.asp?c=A090622_123648_domaci_ban>.

⁷⁷ *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna* [online]. 2009 [cit. 2009-12-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=48969&o=5>>.

KSČM). Nepřítomni byli 2 senátoři z ODS. Po hlasování Senátu o ratifikaci Lisabonské smlouvy opustila poslanecky klub ODS Alena Páralová.⁷⁸ Předseda vlády Jan Fischer vyjádřil přání, aby Václav Klaus podepsal co nejdříve Lisabonskou smlouvu.⁷⁹

3. listopadu 2009 rozhodl Ústavní soud, že Lisabonská smlouva není v rozporu s Ústavou České republiky. Stížnost podala část senátorů z ODS.⁸⁰ K nim a k Václavu Klausovi se Mirek Topolánek vyjádřil následovně: „*Samozřejmě. Beru to tak, že v této chvíli, přestože s tím nesouhlasím, na to mají právo. Jako obstrukci беру případnou další stížnost, o žádné jiné jsem nikdy nemluvil. Budu apelovat na senátory, aby další stížnost nepodávali. Budou se muset rozhodnout, zda Topolánek, nebo Klaus. Naši voliči téměř bezvýhradně podporují naši evropskou orientaci, ale členská základna je rozdělena na bázi Klaus – Topolánek. Myslím, že je to možné říct až takhle zjednodušeně. Václav Klaus stranu opustil, distancuje se od ní, svým způsobem umožnil nebo inicioval vznik nového nebo několika nových subjektů. Je to politický soupeř, a jestli někdo míní dělat jeho politiku, jeho zahraniční politiku, tak se bude muset rozhodnout pro něho, ne pro mě.*“⁸¹

Václav Klaus, který doposud Lisabonskou smlouvu nepodepsal, čekal na vyjádření Ústavního soudu. Poté si vymohl pro Českou republiku výjimku, dle které se na Českou republiku nebude vztahovat platnost Listiny základních práv EU. Václav Klaus se obával prolomení Benešových dekretů, byť právnické analýzy se shodly na tom, že tato listina to neumožňuje. Výjimka z důvodu, aby Václav Klaus neprodložoval ratifikaci svým podpisem, mu byla schválena.⁸²

3. listopadu Václav Klaus, na kterého čekala celá EU, podepsal Lisabonskou smlouvu. Ve svém projevu zkritizoval Ústavní soud a řekl, že Česká republika již není suverénním státem. Premiér Jan Fischer jí stejný den kontrasignoval.⁸³

⁷⁸ Novinky.cz : Lisabonská smlouva prošla i Senátem, už chybí jen Klausův podpis [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/168174-lisabonska-smlouva-prosla-i-senatem-uz-chybi-jen-klausuv-podpis.html>>.

⁷⁹ Novinky.cz : Fischer: Chtěl bych, aby Klaus Lisabon podepsal [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/168518-fischer-chtel-bych-aby-klaus-lisabon-podepsal.html>>.

⁸⁰ Novinky.cz : Ústavní soud požeňnal Lisabonské smlouvě [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/183274-ustavni-soud-pozehnal-lisabonske-smlouve.html>>.

⁸¹ Mirek TOPOLÁNEK | ODS : Klaus odešel z ODS, stal se z něho politický soupeř | Mirek TOPOLÁNEK [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.topolaneck.cz/clanek/11236>>.

⁸² IDNES.cz : DOKUMENT: Česká výjimka z Listiny práv EU [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/dokument-ceska-vyjimka-z-listiny-prav-eu-ffh-/prilohy.asp?c=A091030_103904_prilohy_adb>.

⁸³ Novinky.cz : Klaus podepsal Lisabonskou smlouvu [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/183343-klaus-podepsal-lisabonskou-smlouvu.html>>.

5.6. Výběr nového eurokomisaře

V únoru 2010 měl skončit současné evropské komisi mandát. V roce 2004 byl za Českou republiku jako eurokomisař jmenován bývalý předseda ČSSD a premiér Vladimír Špidla, který byl evropským komisařem pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti.⁸⁴

Jiří Paroubek a Mirek Topolánek si nepřáli, aby o novém eurokomisaři rozhodovala Fischerova vláda, jak naznačil ministr pro evropské záležitosti Štefan Füle. Dle nich by o něm měla rozhodnout nová vláda, která by vzešla z říjnových voleb do Poslanecké sněmovny.⁸⁵ 28. června 2009 Mirek Topolánek odmítl post evropského komisaře v televizním pořadu *Nedělní partie*.⁸⁶ Bývalý kandidátský prezident Jan Švejnar, který by měl podporu ČSSD i KDU-ČSL, se odmítl ucházet o místo nového evropského komisaře.⁸⁷

Po zrušení předčasných voleb v říjnu Ústavním soudem a následujícím otočením ČSSD, která si již předčasné volby nepřála, začaly strany nabízet své kandidáty na post nového eurokomisaře Fischerově vládě. TOP 09 a ODS by vyhovoval jako eurokomisař exministr pro evropské záležitosti Alexandr Vondra. ČSSD by si na místě eurokomisaře přála Jana Švejnara či dosavadního eurokomisaře Vladimíra Špidlu.⁸⁸ „*Současného eurokomisaře (Vladimíra Špidlu) nominovala tehdy vítězná ČSSD. Je na místě, aby toho příštího nominovala ODS, která zvítězila v posledních volbách. Na této logice není důvod nic měnit a vypovídá to něco o potenciální politické kultuře v České republice,*“ vyjádřil se Mirek Topolánek k výběru nového eurokomisaře.⁸⁹ Jediným kandidátem, na kterém byly ODS a ČSSD schopni se domluvit, byl Jan Fischer, ale ten nabídku odmítl. Topolánka to překvapilo, neboť dle něj o funkci eurokomisaře při jednání projevil zájem.⁹⁰ Předseda vlády Jan Fischer oznámil, že novým eurokomisařem se stane ministr pro evropské

⁸⁴ Vladimír Špidla : *O mně* [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.vladimirspidla.cz/cz/o-mne/>>.

⁸⁵ *Novinky.cz : O eurokomisaři nemá Fischerova vláda rozhodovat, tvrdí svorně ODS a ČSSD* [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/171316-o-eurokomisari-nema-fischerova-vlada-rozhodovat-tvrdi-svorne-ods-a-cssd.html>>.

⁸⁶ *Novinky.cz : Topolánek odmítl post eurokomisaře a řekl, že chudí neplatí žádné daně* [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/172368-topolank-odmitl-post-eurokomisare-a-rekl-ze-chudi-neplati-zadne-dane.html>>.

⁸⁷ *Novinky.cz : Švejnar couvl před postem eurokomisaře* [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177747-svejnar-couvl-pred-postem-eurokomisare.html>>.

⁸⁸ *Novinky.cz : Strany se začaly předhánět s kandidáty na eurokomisaře* [online]. 2009 [cit. 2009-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/179653-strany-se-zacaly-predhanet-s-kandidaty-na-eurokomisare.html>>.

⁸⁹ *Novinky.cz : Topolánek: ODS má právo vybrat si eurokomisaře* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/183336-topolank-ods-ma-pravo-vybrat-si-eurokomisare.html>>.

⁹⁰ *Novinky.cz : Fischer o post eurokomisaře stál, jeho obrat nechápu, tvrdí Topolánek* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/183745-fischer-o-post-eurokomisare-stal-jeho-obrat-nechapu-tvrdi-topolank.html>>.

záležitosti Štefan Füle. Na jeho nominaci se shodla ODS i ČSSD.⁹¹ Štefan Füle se v evropské komisi José Manuela Barrosa stal eurokomisařem pro rozšíření EU.⁹²

5.7. Předčasné volby do Poslanecké sněmovny podzim 2009

13. května poslanci odhlasovali ústavní zákon, že jejich funkční období skončí v říjnu 2009, kdy se budou konat předčasné volby. Pro ústavní zákon hlasovalo 172 ze 189 přítomných poslanců. Pro hlasovali poslanci z ODS, ČSSD, většina z KSČM (3 se zdrželi), SZ. Část KDU-ČSL kolem Miroslava Kalouska hlasovala pro, část kolem Cyrila Svobody proti. Proti hlasoval nezařazený poslanec a bývalý člen ČSSD Miloš Melčák.⁹³ 28. května 2009 56 ze 71 přítomných senátorů též schválilo tento ústavní zákon. Pro hlasoval senátorský klub ODS kromě Tomáše Töpfera, senátoři z ČSSD, 2 senátoři z KDU-ČSL (5 proti, 1 se zdržel). Senátoři z KSČM se zdrželi. Z Klubu otevřené demokracie byl 1 pro, 2 proti, 1 se zdržel a 2 nepřítomni.⁹⁴ 15. června Václav Klaus podepsal ústavní zákon zkracující funkční období Poslanecké sněmovny.⁹⁵

V politických stranách začaly primárky pro sestavení kandidátky pro jednotlivé kraje, příprava kampaně a samotný průběh volební kampaně. 1. července prezident republiky Václav Klaus stanovil termín předčasných parlamentních voleb na 9. a 10. října 2009.⁹⁶

26. srpna nezařazený poslanec a bývalý člen ČSSD Miloš Melčák podal ústavní stížnost proti zákonu o zkrácení volebního období Poslanecké sněmovny a rozhodnutí prezidenta o vyhlášení předčasných voleb. Odborníci na ústavní právo se v době podání shodli na tom, že stížnost by volby ohrozit neměla.⁹⁷

⁹¹ *Novinky.cz : Příštím eurokomisařem bude ministr Füle, potvrdila vláda* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/183950-pristim-eurokomisarem-bude-ministr-fule-potvrdila-vlada.html>>.

⁹² *IDNES.cz : Český eurokomisař Füle dostal na starost rozšiřování EU* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/cesky-eurokomisar-fule-dostal-na-starost-rozsirovani-eu-pew/zahranicni.asp?c=A091127_122336_zahranicni_btw>.

⁹³ *56/224 : Hlasování Poslanecké sněmovny* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=49653>>.

⁹⁴ *Senát PČR : 7. schůze, 4. hlasování, 28.05.2009* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasy?G=9954&O=7>>.

⁹⁵ *Novinky.cz : Prezident podepsal zákon zkracující funkční období Sněmovny* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/171330-prezident-podepsal-zakon-zkracujici-funkcni-obdobi-snemovny.html>>.

⁹⁶ *Novinky.cz : Předčasné volby budou 9. a 10. října, rozhodl Klaus* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/172654-predcasne-volby-budou-9-a-10-rijna-rozhodl-klaus.html>>.

⁹⁷ *Novinky.cz : Melčák podal ústavní stížnost proti zkrácení volebního období* [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177377-melcak-podal-ustavni-stiznost-proti-zkraceni-volebniho-obdobi.html>>.

1. září Ústavní soud odložil výkon rozhodnutí prezidenta Václava Klause vyhlásit předčasné volby na termín 9. – 10. října. „Nový termín voleb bude možno stanovit až na základě konečného rozhodnutí Ústavního soudu,“ řekl předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský a dodal: „Minimální časový prostor vymezený okamžikem zahájení řízení v posuzované věci a naplněním normy opatření, jež dle stěžovatele zakládá tvrzenou protiústavnost (tedy volbami 9.-10. října. pozn. red.), neumožňuje Ústavnímu soudu uplatnit Ústavou mu svěřenou kompetenci v oblasti konkrétní kontroly norem. Jedinou alternativou jejího uplatnění je proto odklad vykonatelnosti ústavní stížností napadeného rozhodnutí prezidenta republiky.“⁹⁸

Rozhodnutí Ústavního soudu tvrdě zkritizoval Mirek Topolánek, Jiří Paroubek, prezident Václav Klaus, předseda KSČM Vojtěch Filip. Politici zkritizovali Ústavní soud, že překročil svou pravomoc a obvinili jej, že se jedná o rozhodnutí politické, nikoliv právně legislativní. „ODS pokračuje dále v předvolební kampani. Vyzýváme i ostatní politické subjekty, aby spolu s námi hledaly co nejrychlejší řešení,“ řekl Mirek Topolánek na tiskové konferenci. Předseda KDU-ČSL Cyril Svoboda řekl, že za tuto situaci nesou odpovědnost strany, které toto nestandardní řešení podpořily.⁹⁹

V Otázkách Václava Moravce Mirek Topolánek, Jiří Paroubek a Vojtěch Filip označili termín předčasných říjnových voleb za reálný. Topolánek i Paroubek potvrdili, že chtějí hledat takové řešení, aby se předčasné volby uskutečnily ve stanovém termínu. Předseda KDU-ČSL Cyril Svoboda a předseda SZ Ondřej Liška označili termín za nereálný.¹⁰⁰

2. září se na Hradě sešel prezident Václav Klaus s předsedy parlamentních stran a oznámil veřejnosti, že vybraní experti připraví co nejrychleji variantu, která by umožnila konání předčasných voleb do Sněmovny. Politici se dohodli, že expertní skupina bude pracovat s návrhem ze Senátu o obecné změně Ústavy, který by umožnil rozpustit Sněmovnu a vyvolat říjnové volby. Chtěli využít ústavní novelu, která byla navrhována senátory po patových volbách v roce 2006 a následně zamrzla ve Sněmovně. Návrh ve Sněmovně již prošel prvním čtením a obecnou rozpravou ve druhém čtení. K schválení je

⁹⁸ Novinky.cz : Předčasné volby se odkládají, rozhodl Ústavní soud [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177869-predcasne-volby-se-odkladaji-rozhodl-ustavni-soud.html>>.

⁹⁹ Novinky.cz : Paroubek i Topolánek svorně kritizují Ústavní soud a odklad voleb [online]. 2009 [cit. 2010-01-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177875-paroubek-i-topolanek-svorne-kritizuji-ustavni-soud-a-odklad-voleb.html>>.

¹⁰⁰ Novinky.cz : Politici řeší, co dál s volbami, jdou za Klausem na Hrad [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177887-politici-resi-co-dal-s-volbami-jdou-za-klausem-na-hrad.html>>.

potřeba ústavní většina, tedy minimálně 120 poslanců, což neměl být problém, neboť ODS a ČSSD měly spolu ústavní většinu.¹⁰¹ O den později bylo řečeno, že senátní návrh poslouží jako předloha a přepíše se na vládní. Podle předsedy Sněmovny Miloslava Vlčka by návrh měl být projednán ve stavu legislativní nouze.¹⁰²

Právní experti politických stran označili za schůdnější listopadový termín. Na listopadové variantě se shodly ODS, KDU-ČSL, TOP 09 a SZ. Předseda ČSSD Jiří Paroubek trval na říjnovém termínu a listopadový označil za nepřijatelný.¹⁰³ 7. září se lídři parlamentních stran včetně s Jiřím Paroubkem domluvili na tom, že předčasné volby budou v listopadu.¹⁰⁴

„*Ústavní zákon č. 195/2009 Sb. o zkrácení volebního období se zrušuje dnem 10. září 2009,*“ vyhlásil předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský. Zároveň konstatoval, že termín předčasných voleb, které vyhlásil prezident republiky pozbývají platnosti. Pro zrušení zákona hlasovalo 13 z 15ti soudců.¹⁰⁵ Vyjádření Ústavního soudu k předčasným volbám politické špičky respektovaly. Ať už je toto vyjádření potěšilo či nikoliv. Jediný Václav Klaus si neodpustil kritiku a zašel tak daleko, že začal mluvit o změně pravomocí Ústavního soudu.¹⁰⁶

11. září byla změna Ústavy schválena jak Poslaneckou sněmovnou, tak Senátem. Pro bylo 149 poslanců ze 190 přítomných. ODS na rozdíl od ČSSD nehlasovala jednotně. Eva Dundáčková, Michal Doktor, Miroslava Němcová a Alena Páralová se zdrželi hlasování. KDU-ČSL byla pro, KSČM proti.¹⁰⁷ V Senátu pro hlasovalo 63 ze 72

¹⁰¹ *Novinky.cz : Zákon k předčasným volbám připraví expertní skupina, dohodli se politici* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177920-zakon-k-predcasnym-volbam-pripravi-expertni-skupina-dohodli-se-politici.html>>.

¹⁰² *Novinky.cz : Politici chtějí stihnout termín voleb, Ústavu změní narychlo* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177953-politici-chteji-stihnout-termin-voleb-ustavu-zmeni-narychlo.html>>.

¹⁰³ *Novinky.cz : Topolánek: Listopadový termín voleb je schůdnější* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/178063-topolank-listopadovy-termin-voleb-je-schudnejsi.html>>.

¹⁰⁴ *Novinky.cz : Volby budou zřejmě v listopadu, dohodli se lídři stran* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/178386-volby-budou-zrejme-v-listopadu-dohodli-se-lidri-stran.html>>.

¹⁰⁵ *Novinky.cz : Volby v říjnu nebudou, Ústavní soud vyhověl Melčákové stížnosti* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/178685-volby-v-rijnu-nebudou-ustavni-soud-vyhovel-melcakove-stiznosti.html>>.

¹⁰⁶ *Novinky.cz : Klaus: Ústavní soud záměrně prohlubuje krizi, jeho pravomoci se musí změnit* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/178704-klaus-ustavni-soud-zamerne-prohlubuje-krizi-jeho-pravomoci-se-musi-zmenit.html>>.

¹⁰⁷ *Novinky.cz : ODS hlasovala o změně Ústavy nejednotně, soc. dem. byli ukáznění* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/178785-ods-hlasovala-o-zmene-ustavy-nejednotne-soc-dem-byli-ukazneni.html>>.

přítomných. 6 Senátorů se zdrželo hlasování a 3 byli proti.¹⁰⁸ 12. září ústavní zákon, který umožňuje seberozpouštění Sněmovny třípětinovou většinou poslanců, prezident Václav Klaus podepsal a poslal premiéru Fischerovi k spolupodpisu.¹⁰⁹

15. září ČSSD překvapivě změnila názor a po jednání svého poslaneckého klubu její předseda Jiří Paroubek oznámil, že neumožní dát na program hlasování o rozpuštění Sněmovny a strana bude usilovat o volby v řádném termínu. Jako důvod uvedla ČSSD obavu, že by je Ústavní soud mohl opět zrušit. Rozpuštění Sněmovny by nepodpořila ani KSČM, která prosazovala vlastní řešení, které by poslancům umožnilo do předčasných voleb pracovat. Předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg řekl, že tímto krokem pro něj přestala být ČSSD důvěryhodná jako případný partner pro jednání. Předseda KDU-ČSL Cyril Svoboda tento krok ČSSD označil za vrchol cynismu a sobectví.¹¹⁰ Poté, co Sněmovna neschválila návrh hlasovat o svém rozpuštění, Mirek Topolánek složil poslanecký mandát. V Otázkách Václava Moravce Mirek Topolánek řekl: „*Nemám tento týden pocit, že jsem schopen vést stranu do voleb, беру si nějaký čas v řádu týdnů na vlastní rozhodnutí.*“ Vzápětí dobu konkretizoval přibližně na 3 týdny.¹¹¹

Prezident Václav Klaus po novoročním obědě s Janem Fischerem naznačil, že volby do Sněmovny vyhlásí v poslední možný termín, což by byl 28. a 29. květen 2010. Konkrétní datum Václav Klaus neřekl. Mirek Topolánek a Jiří Paroubek se přiklonili k datu 14. a 15. května 2010.¹¹² 5. února oznámil Václav Klaus, že volby do Poslanecké sněmovny se budou konat 28. a 29. května 2010. Na tento termín čekaly politické strany, které měly připravené přibližné rozpočty. ČSSD chtěla na kampaň utratit 160 milionů, ODS kolem 150 milionů, TOP 09 30 milionů a KDU-ČSL 10 milionů.¹¹³

¹⁰⁸ *Senát PČR : 10. schůze, 6. hlasování, 11.09.2009* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasy?G=10217&O=7>>.

¹⁰⁹ *Novinky.cz : Klaus podepsal novelu Ústavy o rozpuštění Poslanecké sněmovny* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/178841-klaus-podepsal-novelu-ustavy-o-rozpusteni-poslanecke-snemovny.html>>.

¹¹⁰ *Novinky.cz : Paroubkův krok je vrcholem cynismu a sobectví, řekl Svoboda* [online]. 2009 [cit. 2010-01-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/179060-paroubkuv-krok-je-vrcholem-cynismu-a-sobectvi-rekl-svoboda.html>>.

¹¹¹ *Novinky.cz : Utíkáte z boje, vyčítají Topolánkovi někteří spolustraníci* [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/179114-utikate-z-boje-vycitaji-topolankovi-nekteri-spolustranici.html>>.

¹¹² *Novinky.cz : Klaus by si prál volby až koncem května, není prý kam spěchat* [online]. 2010 [cit. 2010-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/188299-klaus-by-si-pral-volby-az-koncem-kvetna-neni-pry-kam-spechat.html>>.

¹¹³ *IDNES.cz : Volby budou 28. a 29. května. Strany utratí v kampani přes 350 milionů* [online]. 2010 [cit. 2010-03-05]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/volby-budou-28-a-29-kvetna-strany-utrati-v-kampani-pres-350-milionu-pvf-/domaci.asp?c=A100205_093851_domaci_klu>.

5.8. Příprava na volby do Poslanecké sněmovny 2009

Pro deník Právo Mirek Topolánek řekl, že by se opět chtěl stát premiérem České republiky. Dle něj strana aspiruje na 40 % voličských hlasů a dodal i v reakci na jeho vřelý vztah k Václavu Havlovi: „*Pokládal jsem za největší chybu generace Václava Klause po revoluci, že nebyla schopna kvůli svým různým osobním ambicím a animozitám vytvořit daleko širší pravicovou formaci. Nedohoda poznamenala celá 90. léta a předznamenala krizi a osmiletou vládu socialistů. Vůbec si nemyslím, že by se z ODS stalo Občanské fórum. Připadá mi to jako účelové tvrzení, jako snaha vybudovat předmostí pro nové politické subjekty, které vyzobou pět sedm procent. A tím poškodí dlouhodobě jakoukoliv možnost vytvořit středopravicovou vládu. Výsledkem by bylo kopírování švédského modelu, kdy by vládla široká levicová fronta a my byli odsouzeni buď k junior partnerství, nebo k opozici. To je model, do kterého v žádném případě nejdu.*“¹¹⁴

V Otázkách Václava Moravce předseda ODS Mirek Topolánek řekl, že pokud by se do parlamentu dostaly pouze tři strany a to: ODS, ČSSD a KSČM, tak by ODS prohrála a on opustil politiku. Neboť obě varianty, jak velká koalice ODS a ČSSD či kabinet s účastí komunistů, mu přijdou nepřijatelné. Podle Topolánka Klaus už ODS nepotřebuje, neboť po svém druhém prezidentském období, které mu ODS zajistila, nemůže být už po třetí zvolen. Což je dle Topolánka možná důvod, proč se Klaus vzdal funkce čestného předsedy strany a distancuje se od současného vedení. Topolánek též dodal, že postoje a názory Klause se dlouhodobě liší od vedení strany především v zahraniční politice.¹¹⁵

Dle Václava Klause byl kabinet Mirka Topolánka nejvíce napjatý na lobbisty a naznačil klíčovou roli zejména jeho poradce Marka Dalíka. Místopředseda ODS Ivan Langer na to reagoval v pořadu ČT se slovy: „*Nevím, jestli je to stárím, ztrátou paměti, izolací, anebo Freudovským komplexem, kdy nejvíce ubližujete těm, kteří se vás zastávali.*“¹¹⁶

Na tiskové konferenci Langer oznámil, že program ODS pro předčasné podzimní volby do Poslanecké sněmovny má připravit první místopředseda strany David Vodrážka. Ivan Langer se svým týmem měl vést volební kampaň. Na tom se usnesla výkonná rada

¹¹⁴ Novinky.cz : Topolánek: Ano, chci být opět premiérem [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/167816-topolane-k-ano-chci-byt-opet-premierem.html>>.

¹¹⁵ Novinky.cz : Velká koalice nebo vláda s KSČM? To raději odejdu z politiky, řekl Topolánek [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/167856-velka-koalice-nebo-vlada-s-kscm-to-radeji-odejdu-z-politiky-rekl-topolane-k.html>>.

¹¹⁶ Novinky.cz : Klaus stárne, nebo má komplex, řekl Langer [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/168957-klaus-starne-nebo-ma-komplex-rekl-langer.html>>.

ODS. Do kampaně se měl taky zapojit Modrý tým, který měl již kolem 1400 členů.¹¹⁷ ODS do předčasných voleb měli za jednotlivé kraje vést tito volební lídři: Mirek Topolánek (Jihomoravský kraj), David Vodrážka (Praha, druhé místo na kandidátce Pavel Bém), Ivan Langer (místopředseda, exministr vnitra, Olomoucký kraj), Petr Nečas (místopředseda, exministr práce a sociálních věcí, Zlínský kraj), Petr Gandalovič (místopředseda, exministr zemědělství, Ústecký kraj, druhé místo na kandidátce měla primátorka města Chomutov Ivana Řápková), Jiří Pospíšil (exministr spravedlnosti, Plzeňský kraj), Miloš Patera (poslanec, Karlovarský kraj), Zdeněk Mach (poslanec, Liberecký kraj), Jan Bauer (poslanec, Jihočeský kraj), Pavel Drobil (krajský zastupitel, Moravskoslezský kraj), Josef Kochán (poslanec, Pardubický kraj), Daniel Petruška (poslanec, Pardubický kraj), Petr Bendl (místopředseda, bývalý hejtman Středočeského kraje, Středočeský kraj), Miroslava Němcová (místopředsedkyně Poslanecké sněmovny, Vysočina).¹¹⁸

18. června výkonná rada ODS oznámila, že již nebude trpět sólové volební kampaně, tak jako to dělala velká část kandidátů ODS při volbách do Evropského parlamentu. Pokud by si někdo pověsil svůj vlastní billboard či vedl sólovou kampaň, měl být okamžitě vyškrtnut z kandidátky.¹¹⁹ Kvůli kauze člena své rodiny, který byl v podezření z vyděračských praktik, odstoupil poslanec a exministr dopravy Aleš Řebíček z kandidátky ODS v Ústeckém kraji. Řebíček měl kandidovat na předních místech.¹²⁰

Volební manažer strany Ivan Langer přišel s nápadem billboardů, jenž byly umístěny na silnicích vedoucích do chorvatských letovisek. Na zmíněných billboardech byli oblečeni do plavek předseda ODS Mirek Topolánek, společně s prvním místopředsedou Davidem Vodrážkou a místopředsedy Ivanem Langerem a Petrem Gandalovičem.¹²¹

¹¹⁷ *Novinky.cz* : *Langer bude řídit podzimní kampaň ODS, program zpracuje Vodrážka* [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/169063-langer-bude-ridit-podzimni-kampan-ods-program-zpracuje-vodrazka.html>>.

¹¹⁸ *Tn.cz* : *ODS už zná lídry do parlamentních voleb. Sází i na exministy* [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/ods-uz-zna-lidry-do-parlamentnich-voleb-sazi-i-na-byvale-ministry.html>>.

¹¹⁹ *Novinky.cz* : *ODS už nebude trpět sólové volební kampaně, hrozí vyhazovem* [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/171535-ods-uz-nejbude-trpet-solove-volebni-kampane-hrozi-vyhazovem.html>>.

¹²⁰ *Novinky.cz* : *Exministr Řebíček couvl kvůli rodině z kandidátky a na sněm ODS ani nepřišel* [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/172576-exministr-rebicek-couvl-kvuli-rodine-z-kandidatky-a-na-snem-ods-ani-neprijel.html>>.

¹²¹ *Novinky.cz* : *Politici ODS se nechali vyfotit v plavkách na billboardy v Chorvatsku* [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/172772-politici-ods-se-nechali-vyfotit-v-plavkach-na-billboardy-v-chorvatsku.html>>.

Toskánská aféra

28. července Mladá Fronta DNES přinesla jako první zprávu o dovolené Mirka Topolánka ve známém letovisku Monte Argentino v Toskánsku. Kde jen pár dní po schválení kontroverzního zákona o emisních povolenkách, které ČEZU měly vynést několik desítek miliard korun, trávili politici Mirek Topolánek, Aleš Řebíček, Milan Urban (spoluautor dovolenkové předlohy, člen ČSSD a bývalý ministr průmyslu a obchodu) a lobbisté ČEZU dovolenou v tomto letovisku. Společné fotky politiků či lobbyistů pořízené nebyly.¹²²

31. července Mirek Topolánek k aféře vydal prohlášení, ve kterém vyúčtoval náklady na svoji soukromou dovolenou a zaútočil na Jiřího Paroubka: „*Na tomto místě musím poděkovat Mladé frontě Dnes za to, že našla odvahu zveřejnit jméno dodavatele špiclovských fotografií. Na rozdíl od kauzy Savoy nyní všichni od začátku vědí, že za těmito estébáckými metodami stojí Karel Randák, který se angažoval v kauze Savoy. Připomínám, že v tomto případě jsou již dva lidé odsouzení. Je obecně známo, že Karel Randák je v úzkém spojení s poradcem Jiřího Paroubka a šéfem marketingu ČSSD Petrem Dimunem a dalšími blízkými spolupracovníky Jiřího Paroubka.*“¹²³ Jiří Paroubek reagoval na Mirka Topolánka: „*V posledním týdnu trávím svou dovolenou na Slovensku, kde mě lidé vidí na veřejných koupalištích s členy mé rodiny. Nejsem ani v přítomnosti pochybných přátel ani lobbyistů. Pan Topolánek, přes veškerou závažnost své osobní situace, by neměl ztrácet nervy a propadat se do paranoie. Mirek Topolánek je podle svých slov obklopen spiknutím a estébáckým sledováním. Je mi ho upřímně líto.*“¹²⁴

4. srpna ODS představila 12 oblastí, které ve svém programu považuje za nejdůležitější. ODS chtěla prostřednictvím webu, aby se k některým otázkám vyjádřili samotní občané. Dominantním tématem podle Langery byla ekonomická krize a její řešení. Představit konečnou verzi volebního programu chtěla ODS do konce srpna.¹²⁵ Mirek Topolánek deníku Právo na otázku, jaká bude kampaň ODS, odpověděl: „*Naše kampaň se*

¹²² IDNES.cz : Politici a lobbisté ČEZ se „náhodně“ sešli na dovolené [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/politici-a-lobbiste-cez-se-nahodne-sesli-na-dovolene-fhr-/domaci.asp?c=A090727_230056_domaci_anv>.

¹²³ Mirek TOPOLÁNEK | ODS : Tiskové prohlášení k dovolené, spekulacím médií a útokům ČSSD [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.topolaneck.cz/clanek/10642>>.

¹²⁴ IDNES.cz : Topolánek vyzval Paroubka, aby přestal používat estébácké metody [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/topolaneck-vyzval-paroubka-aby-prestal-pouzivat-estebacke-metody-pyx-/domaci.asp?c=A090731_191113_domaci_bar>.

¹²⁵ Novinky.cz : ODS chce naslouchat voličům, mají připomínkovat její volební program [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/175482-ods-chce-naslouchat-volicum-maji-pripominkovat-jeji-volebni-program.html>>.

*bude skládat z pozitivního představení toho, co chceme. Bude se skládat z nějaké obranné kampaně, protože jsme neustále vystaveni útokům, třeba jako je dovolená. Nepochybně budeme realizovat i kampaň, která bude ukazovat na všechny chyby ČSSD, bude komentovat jejich návrhy, bude je kvantifikovat z hlediska potřebných státních financí. Bude ukazovat lidem, že všechny sliby ČSSD nakonec zaplatí střední třída. Zaplatí je ti, kteří skutečně jako jediní budou platit daně, budou platit sociální a zdravotní pojištění. To jsou především a zásadně zaměstnanci veřejné sféry, učitelé, vojáci, lékaři, policisté. Sliby ČSSD jsou neuvěřitelné, nečekal jsem, že budou mít odvahu přijít s takovými, o kterých musí všichni vědět, že jsou nerealistické.*¹²⁶

21. srpna čtveřice mladíků na koupališti trefili Mirka Topolánka do hlavy, který tam hrál v rámci předvolební kampaně volejbal. Ten utrpěl zraněný nad pravým okem.¹²⁷

Mirek Topolánek slíbil, že pokud jeho vláda dostane silný mandát, tak zruší ministerstvo pro místní rozvoj. Snahy a plány zrušit dle něj nepotřebné ministerstvo již byly dříve, ale nemohly být uskutečněny, neboť v jejich čele stáli dva představitelé koaličních lidovců Jiří Čunek a Václav Jehlička. Zdůraznil, že by šlo o zrušení úřadu, nikoliv agendy, která na tomto úřadě je.¹²⁸

31. srpna ODS představila svůj volební program pro říjnové volby do Poslanecké sněmovny, který obsahoval zavedení elektronických voleb, menší dluhy státu a realistické řešení krize podle ODS. O poplatcích ve zdravotnictví, které ODS prohrály krajské volby, strana mlčela.¹²⁹ 1. září Ústavní soud rozhodl odložit výkon prezidenta republiky o konání předčasných říjnových voleb a 10. září Ústavní soud oznámil, že předčasné říjnové volby pobývají platnosti. Poté, co ČSSD 15. září otočila a neumožnila rozpuštění Sněmovny, bylo zřejmé, že volby se budou konat v řádném termínu. Prezident republiky jej vyhlásil na 28. a 29. května 2010. David Vodrážka uvedl pro Frekvenci 1, že by stát měl uhradit vzniklé náklady na kampaň politickým stranám. Mirek Topolánek na to reagoval slovy: „*To byste příště mohli citovat blba z Horní Dolní a vydávat jeho slova za názor ODS.*“

¹²⁶ Mirek TOPOLÁNEK : *Všechno, co dělám, je proto, abych nemusel vstupovat do velké koalice* [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.topolaneck.cz/clanek/10750>>.

¹²⁷ Novinky.cz : *Neznámí útočníci trefili Topolánka kamenem do hlavy* [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177017-neznami-utocnici-trefili-topolanka-kamenem-do-hlavy.html>>.

¹²⁸ Novinky.cz : *Topolánek slíbil zrušit po volbách ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/177618-topolaneck-slibil-zrusit-po-volbach-ministerstvo-pro-mistni-rozvoj.html>>.

¹²⁹ IDNES.cz : *Náš program není pro papaláše, hlásí ODS. Sepsala ho s voliči* [online]. 2009 [cit. 2010-01-17]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nas-program-neni-pro-papalase-hlasi-ods-sepsala-ho-s-volici-pn8-/domaci.asp?c=A090831_100536_domaci_taj>.

Výkonná rada se od Davida Vodrážky a jeho výroku distancovala. Následně se od svých slov distancoval i David Vodrážka, který řekl, že byl špatně pochopen a jednalo se pouze o jednu z úvah na téma, jak vyřešit finanční ztrátu, která politickým stranám zrušením předčasných voleb vznikla.¹³⁰

¹³⁰ *Novinky.cz* : *Vodrážka: Topolánkuv výrok o blbovi z Horní Dolní nebyl o mně* [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/180556-vodrazka-topolankuv-vyrok-o-blbovi-z-horni-dolni-nebyl-o-mne.html>>.

6. Programová příprava na volby do PSP ČR v roce 2010

6.1. Příprava na 20. kongres ODS

ODS na Českobudějovicku reagovala na oznámení Mirka Topolánka, že by na následujícím listopadovém kongresu ODS chtěl získat silný mandát. Dle rady oblastního sdružení na Českobudějovicku je to možné pouze tehdy, pokud bude kongres volební.¹³¹ S blížícím se datem konání kongresu začala některá oblastní sdružení volat potom, aby listopadový kongres ODS byl volební. Proti takovému názoru se postavil Mirek Topolánek, který chtěl na kongresu ODS získat silnější mandát a dodal: „*Před každým kongresem se objevují takové hlasy. Nepřehlížím je. Jsem ale přesvědčen, že to volební kongres být nemá. ODS by to neprospělo. Potřebujeme naopak na kongresu narysovat dlouhodobou vizi, jaká by měla podle ODS Česká republika být.*“¹³² Mirek Topolánek se dále k případnému volebnímu kongresu pro ČT vyjádřil: „*Pokud by ten kongres měl být volební, tak pro mě volební nebude, já kandidovat nebudu zcela jistě,*“ a dodal: „*Jakési hlasování o důvěře či nedůvěře je faktické vyslovení nedůvěry a je úplně jedno, jak to dopadne.*“¹³³ 19. října předseda ODS Mirek Topolánek na tiskové konferenci uvedl: „*Výkonná rada ODS dnes schválila návrh 20. kongresu ODS jako nevolebního, programového a ideového.*“¹³⁴ Místopředseda ODS Petr Gandalovič oznámil, že usiluje o to, aby nadcházející kongres byl volební a Topolánek na něm požádal o důvěru. Pokud by delegáti nepotvrdili mandát Mirka Topolánka, chtěl Petr Gandalovič kandidovat na předsedu strany. Před prosincovým kongresem ODS v roce 2008 se objevila aféra s „černými dušemi“ (zaplacení členové strany pro určitý účel) na Ústecku, které měly pomoci Petru Gandalovičovi získat nominaci na místopředsedu strany. Gandalovič se od

¹³¹ Novinky.cz : ODS na Českobudějovicku se nelíbí kroky Topolánka, chce volební kongres [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/181395-ods-na-ceskobudejovicku-se-nelibi-kroky-topolanka-chce-volebni-kongres.html>>.

¹³² Novinky.cz : Mostecká ODS požaduje rezignaci Topolánka i celého vedení strany [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/181746-mostecka-ods-pozaduje-rezignaci-topolanka-i-celeho-vedeni-strany.html>>.

¹³³ Domaci.iHNed.cz : Topolánek: Pokud bude kongres ODS volební, svou funkci obhajovat nebudu [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-39060480-topolanek-pokud-bude-kongres-ods-volebni-svou-funkci-obhajovat-nebudu>>.

¹³⁴ Novinky.cz : Na kongresu ODS se nové vedení volit nebude [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/181991-na-kongresu-ods-se-nove-vedeni-volit-nebude.html>>.

toho distancoval.¹³⁵ Mirek Topolánek se vyjádřil k Petru Gandalovičovi, že se nejedná o novou tvář, která by mohla oživit vedení strany a ani o plnohodnotného vyzyvatele v souboji o post předsedy strany.¹³⁶ 3. listopadu se Petr Gandalovič pro Rádio Česko vyjádřil, že by ODS měla poctivě vyhodnotit, zda její tříletá vláda opřená o hlasy dvou přeběhlíků byla úspěšná, a jestli strana neměla jít raději cestou velké koalice s ČSSD. Ale zdůraznil, že neprosazuje velkou koalici do budoucna.¹³⁷ Deník Právo se zeptal bývalého vyzyvatele Pavla Béma na jeho názor k případnému volebnímu kongresu. Pavel Bém odpověděl: „*Určitě nepůjdu do žádného souboje už proto, co jsem řekl na začátku. Funkční mandát vedení ODS je dvouletý, ctím jej a respektuji. Jsem přesvědčen, že Mirek Topolánek má právo vést ODS až do dalšího volebního kongresu. Má dokonce zodpovědnost a povinnost udělat vše pro úspěch ve volbách. V tomto ohledu nevolám a nebudu volat po volebním kongresu, nebudu participovat na hypotetických úvahách a spekulacích. Myslím si, že v tuto chvíli opravdu hledáme obhajitelnou vizi, alternativu. Hledáme ztracenou jednotu ODS, ta jediná je základem síly, přesvědčivosti a důslednosti. Jsou to základní parametry, bez nichž vyhrát volby prostě není možné. Volání po změně z různých regionů je zrcadlem současné nepohody, atmosféry uvnitř ODS. Jsem přesvědčen, že kongres, který se odehraje za necelý měsíc, bude na to hledat odpověď.*“ Dle Pavla Béma volání z oblastních a místních sdružení po volebním kongresu je reakce na prohlášení Mirka Topolánka, který vyzval kongres, aby mu dal silný mandát.¹³⁸

V rozhovoru pro deník Právo Mirek Topolánek řekl, že Praha je zvyklá na poměrně snadná vítězství. To ale podle něj tak pro nadcházející volby být nemusí. Topolánek narážel na kandidaturu Karla Schwarzenberga, který měl být lídr pražské kandidátky za nově vzniklou stranu TOP 09. Takový výsledek voleb by dle Topolánka mohl vyvolat velké pnutí uvnitř pražské ODS. A pozice Pavla Béma, který obhájil post předsedy strany, by již nebyla tak silná. Také upozornil na to, že minule byl on lídrem na pražské

¹³⁵ Novinky.cz : Gandalovič ke kandidatuře na šéfa ODS: Chci být považován za alternativu [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/182512-gandalovic-ke-kandidature-na-sefa-ods-chci-byt-povazovan-za-alternativu.html>>.

¹³⁶ Novinky.cz : Topolánek: Gandalovič není nová tvář, ani opravdový vyzyvatel [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/182502-topolaneck-gandalovic-neni-nova-tvar-ani-opravdovy-vyzyvatel.html>>.

¹³⁷ Novinky.cz : Velká koalice ODS a ČSSD by byla lepší, posteskl si Gandalovič [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/183256-velka-koalice-ods-a-cssd-by-byla-lepsi-posteskl-si-gandalovic.html>>.

¹³⁸ Novinky.cz : ODS slibovala víc, než mohla splnit, říká Bém [online]. 2009 [cit. 2010-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/183794-ods-slibovala-vic-nez-mohla-splnit-rika-bem.html>>.

kandidátce, dále na ní byli Jan Bürgemeister, Lucie Talmanová a získali tolik preferenčních hlasů, že fakticky volby dopadly v Praze obrovským vítězstvím.¹³⁹

Před kongresem ODS se Petr Gandalovič a Miroslava Němcová snažili, aby kongres byl volební. Pro volební kongres se usnesly: Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, a Ústecký kraj. Proti se usnesly: Středočeský kraj, Liberecký kraj, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj. Další regiony usnesení nepřijaly. „*Pevně doufám, že zvítězí rozum a odpovědnost. To znamená, že zanecháme dětinských hrátek a uvědomíme si, že jsme stranou, která se má orientovat na programovou nabídku pro voliče a že naši politici soupeři jsou v ostatních stranách, nikoli že je máme primárně hledat sami mezi sebou,*“ řekl pro deník Právo Petr Nečas.¹⁴⁰ Mirek Topolánek zdůraznil důležitost jednoty strany, jinak by z toho mohla těžit TOP 09 jako jednotná pravice. Miroslava Kalouska označil za největšího populistu v podzimní volební kampani, neboť nabízí rigidnímu elektorátu ODS něco, co nikdy neprosazoval a navíc využívá pro naivní voliče tvář Karla Schwarzenberga jako předsedy TOP 09. Lidé stojící za Miroslavem Kalouskem dle něj nejsou lidé pravicově smýšlející. TOP 09 označil za uměle vybuzený a mediálně podpořený projekt.¹⁴¹

6.2. Vize 2020

12. listopadu ODS představila tým, jenž by měl formulovat směřování, kterým se strana v následujících letech bude ubírat. Projekt je nazván Vize 2020 a jeho tým bude chystat výhled pro Českou republiku na dalších deset let v oblastech obrany svobody, zahraniční politiky, vzdělanosti a nových civilizačních výzev. Nad tématy měli diskutovat delegáti 20. kongresu ODS. „*Jsmo přesvědčeni, že po dvaceti letech demokracie české politice schází výhled dál do budoucnosti. Na dvacátém kongresu proto musí ODS představit české veřejnosti vizi státu pro dalších deset let. ODS by měla zůstat v českém politickém spektru stranou s nejjasnějším pohledem na řešení problémů České republiky,*“ řekl k projektu Mirek Topolánek. Tým se skládá z 23 členů. Složení týmu Vize 2020: Obrana svobody: Ivan Langer „Svoboda a bezpečí“, Pavel Blažek „Ochrana soukromí“, Marek Benda (v té době bylo zjištěno, že Marek Benda zřejmě získal titul JUDr. na

¹³⁹ Mirek TOPOLÁNEK | ODS : *Nikdy jsem nepotřeboval usilovat o osobní mandát, protože ten mám* [online]. 2009 [cit. 2010-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.topolaneck.cz/clanek/11711>>.

¹⁴⁰ Novinky.cz : *ODS se připravuje na perný kongres plný sporů o Topolánka* [online]. 2009 [cit. 2010-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/184824-ods-se-pripravuje-na-perny-kongres-plny-sporu-o-topolanka.html>>.

¹⁴¹ Mirek TOPOLÁNEK | ODS : *Já ty skvrny na tváři ODS vyčistím* [online]. 2009 [cit. 2010-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.topolaneck.cz/clanek/11795>>.

Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni neoprávněně) „Ústavní reformy“, Daniela Filipiová „Tolerantní společnost“, Zdeněk Zajíček „Efektivní stát“; ČR v Evropě a ve světě: Jan Zahradil „ODS – reformní strana v EU“, Juraj Chmel „ČR v globálním světě“, Jan Vidím „Obrana vlasti“, Alexandr Vondra „Češi v Evropě“; Konkurenceschopnost: Petr Bendl „Moderní doprava“, Pavel Drobil „Ekonomika a podnikání“, Martin Říman „Inovace a konkurenceschopnost“; Prostředí pro život: Petr Gandalovič „Moderní zemědělství“, Daniel Petruška „Rozvoj regionů“, David Vodrážka „Životní prostředí“, Radim Zika „Rozvoj venkova“; Vzdělaná a kulturní země: Walter Bartoš „Vzdělání – cesta k úspěchu“, Jiří Pospíšil „Věda a výzkum“, Petr Tluchoř „Kultura a média“; Nové civilizační výzvy – řešení pro budoucnost: Petr Nečas „Moderní sociální stát“, Tomáš Julínek „Dlouhodobý rozvoj zdravotnictví“, Martin Kocourek „Zdravé veřejné finance“, Marek Šnajdr „Reforma zdravotnictví a financování“.¹⁴²

6.3. Volba vedení pražské organizace ODS

10. listopadu se volilo vedení pražské organizace ODS. Pozice Pavla Béma již nebyla tak silná jako dříve. Z kdysi nejpopulárnějšího politika se stal jeden z nejméně oblíbených politiků. Na Pražském magistrátu se objevovalo jedno podezření z korupčních praktik za druhým. Největší aférou byl projekt Opencard, kde Pražané nebyli s touto službou spokojeni a oproti projektu skutečné náklady několikrát převýšily náklady plánované. Topolánek řekl, že projekt je záležitostí přítele primátora Pavla Béma Romana Janouška a advokáta s vazbami na ČSSD Miroslava Jansty. „*Opencard je typický double ‚Jan‘, Janoušek – Jansta,*“ prohlásil Topolánek pro Českou televizi s tím, že „*bez double ‚Jan‘ se (v Praze) nic nehne.*“¹⁴³ Přes veškeré problémy byl Pavel Bém opět zvolen předsedou pražské ODS. Získal podporu 64 delegátů ze 123 přítomných. Jeho první náměstek, který se s ním utkal o funkci předsedy pražské organizace ODS, Rudolf Blažek získal podporu 54 delegátů. Jedním z místopředsedů se znovu stal kontroverzní starosta Prahy 5 Milan Jančík. Potvrdili se tak informace novinářů, že pokud bude Bém zvolen předsedou, tak post místopředsedy získá i Milan Jančík. Ten měl dle Hospodářských novin pomoci Pavlu Bémovi stát se předsedou pražské ODS výměnou za to, že on se stane

¹⁴² Zpravy.ods.cz : *Tým Vize 2020 vytvoří výhled pro ČR na dalších deset let - Zpravodajství ODS* [online]. 2009 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.ods.cz/aktualita.php?ID=11689>>.

¹⁴³ Novinky.cz : *Pražský magistrát: Topolánek musí předložit důkazy o opencard, nebo mlčet* [online]. 2009 [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/188322-prazsky-magistrat-topolanek-musi-predlozit-dukazy-o-opencard-nebo-mlcet.html>>.

místopředsedou pražské organizace ODS. O předsedovi zřejmě rozhodla skupina hlasů kolem podnikatele a člena ODS v Praze 10 Tomáše Hrdličky. Ten dal najevo, že podpoří Pavla Béma, pokud se vzdá funkce na magistrátu, když bude zvolen do Poslanecké sněmovny. „*Slíbil to, ještě to ale bude muset prohlásit veřejně,*“ řekl Hospodářským novinám pod podmínkou anonymity vlivný člen pražské ODS.¹⁴⁴

19. dubna regionální rada pražské ODS po odstoupení Mirka Topolánka z čela strany odvolala starostu Prahy 5 Milana Jančíka jako místopředsedu pražské organizace ODS. Dále byli odvoláni místopředsedové pražské ODS Tomáš Chalupa a Jiří Janeček. Ve veřejné volbě hlasovalo pro odvolání Jančíka 87 delegátů, Chalupy 76 delegátů a Janečka 77 delegátů z celkových 120 delegátů. Novými místopředsedy ODS se v tajné volbě stali náměstek primátora Rudolf Blažek, starosta Prahy 8 Josef Nosek, radní Prahy 9 Tomáš Portlík a starostka Prahy 21 Andrea Vlasénková, která předtím rezignovala. Ve vedení pražské ODS zůstali její předseda a pražský primátor Pavel Bém, který ale přišel o své spojence, a první místopředseda Pavel Klega.¹⁴⁵

6.4. 20. kongres ODS

20. kongres ODS se uskutečnil 21. – 22. listopadu 2009 v Praze v prostorách kongresového centra Clarion Congress Hotel Prague.

První den Mirek Topolánek ustál snahu kritiků sesadit ho z čela ODS. 142 delegátů zvedlo ruku, aby se hlasovalo o důvěře v Topolánka, proti bylo 315 delegátů.¹⁴⁶ Václav Klaus na kongres ODS poslal svoji zdravici. Ve své zdravici zkritizoval fungování Evropské unie a popřál straně, aby našla takové lidi, pro něž bude politika primárně službou veřejnosti a nikoliv prostředkem k naplňování soukromých cílů. Na začátku zdravice zmínil, že jako prezident nebyl na kongres pozván.¹⁴⁷

¹⁴⁴ *Domaci.iHNed.cz : Boj o pražskou ODS: Vyhrál Bém, místopředsedou je překvapivě i Jančík* [online]. 2009 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-39027600-boj-o-prazskou-ods-vyhral-bem-mistopredsedou-je-prekvapive-i-jancik>>.

¹⁴⁵ *Novinky.cz : Bém: Strašná škoda, že Chalupa po čistce ztrácí šanci stát se primátorem* [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/198235-bem-strasna-skoda-ze-chalupa-po-cistce-ztraci-sanci-stat-se-primatorem.html>>.

¹⁴⁶ *IDNES.cz : Topolánek uhájil funkci předsedy, jeho kritici ho sesadit z čela ODS nedokázali* [online]. 2009 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/topolanek-uhajil-funkci-predsedy-jeho-kritici-ho-sesadit-z-cela-ods-nedokazali-1hy-/domaci.asp?c=A091121_080333_domaci_ban>.

¹⁴⁷ *20. kongres ODS : Projevy a vystoupení* [online]. 2009 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/20/projevy-vystoupeni/prepis/1029/?sekce=0&order=0&str=1>>.

Petr Gandalovič ve svém projevu uvedl: „*Hovoří se o ideově vyprázdněné ODS – já bych spíše řekl nediskutující ODS. Kolik věcných otázek bylo za poslední období ať již v naší vládě nebo v Parlamentu rozhodnuto, aniž bychom je v členské základně projednali. My jsme mnohdy ani dopředu neinformovali své starosty či ty, kterých se to týká. Namátkou to bylo například zvýšení platů ve veřejné sféře od začátku tohoto roku. My se shodneme na základních programových tezích, ale v konkrétních a praktických věcech se můžeme lišit a právě v diskusi můžeme najít řešení. Navíc je to nejlepší způsob, jak najít schopné a odborně zdatné osobnosti.*“¹⁴⁸

Další jednání bylo uzavřené. Velký potlesk sklidila Miroslava Němcová, která je dlouhodobě u Mirka Topolánka v nemilosti a patřila k opozici Topolánka uvnitř strany. Ideově jí vždy byla blíže ODS představovaná Václavem Klausem nežli Mirkem Topolánkem. „*Mluvila jsem o tom, že bychom se měli chovat trochu jinak, abychom byli pro veřejnost přijatelnější. A navrhla jsem dvě usnesení - abychom nešli do vlády, která by nesnižovala zadlužování a abychom usilovali o změnu volebního systému, posílení většinových prvků,*“ řekla Němcová a kritizovala Topolánka také za to, že se s Jiřím Paroubkem domluvil velmi rychle na vládě Jana Fischera. Dále že ČSSD ustoupil, když jako nového eurokomisaře odsouhlasil Štefana Füleho, který byl nominován jako ministr ČSSD. „*ODS musí sloužit k prosazování obecných hodnot a idejí, ne soukromých zájmů,*“ řekl Topolánek. Nábor černých duší, čímž mimo jiné zaútočil na Petra Gandaloviče, je dle něj krok k „privatizaci strany ze zdola“. Pokud by ODS prohrála volby a šla do opozice, tak by Mirek Topolánek jako předseda strany rezignoval. Pokud ODS volby vyhraje, tak jeho pozici uvnitř strany nemůže dle Topolánka nikdo zpochybnit. Kvůli černým duším ODS změnila pravidla. Člen ODS může být nyní vyloučen z důvodu závažného porušení povinností na návrh příslušné regionální rady výkonnou radou ODS. Lhůta pro opětovný případný vstup do strany po vyloučení byla stanovena na tři roky. Na návrh Mirka Topolánka kongres schválil svolání ideové konference na únor. Na této konferenci by byla ještě dopracována Vize 2020 a její konkrétní dopad na podobu volebního programu pro volby do Poslanecké sněmovny. Mirek Topolánek tak svým návrhem předběhl pražskou ODS, která chtěla svolání ideové konference navrhnout, aby nebyl dokument Vize 2020 jen tak „odmáván“ již na právě probíhajícím kongresu. V tomto dokumentu se ODS například hlásí ke školnému pro vysokoškoláky či možnosti ve zdravotnictví si zaplatit u

¹⁴⁸ 20. kongres ODS : Projevy a vystoupení [online]. 2009 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/20/projevy-vystoupeni/prepis/1029/?sekce=0&order=0&str=1>>.

pojišťovny nadstandardní služby. „*Mladí lidé od nás musí jasně slyšet, že na svou budoucí penzi si budou muset významně spořit,*“ řekl místopředseda ODS Petr Nečas. Strana také slíbila zákon o rozpočtové kázní, aby do roku 2017 byl vyrovnán státní rozpočet. ODS avizovala, že by nesouhlasila se snahou EU sjednotit přímé daně a neakceptovala by, kdyby České republice Evropskou unii byli „přiděleni“ imigranti ze třetích zemí.¹⁴⁹

Novináři se zeptali Petra Gandaloviče, jestli vyslyší nepřímou výzvu Mirka Topolánka, aby jako místopředseda strany odstoupil. Petr Gandalovič odpověděl: „*Ne, já jsem dostal mandát přímo od kongresu. Také si myslím, že třetina hlasů, která se v otevřené volbě postavila za názor, který jsem předkládal, není málo. Proto to nevidím jako prohru, naopak si myslím, že si musíme najít v ODS způsob, jak většina, kterou respektujeme, se bude chovat k menšině,*“ a dodal, že sejmuté vojsko za Topolánkem se hledat nemůže.¹⁵⁰

6.5. Volební kampaň ODS pod vedením Mirka Topolánka

„*Byl jsem účastníkem všech jednání o úřednické vládě. Já se chci striktně ohradit proti propagandistickému triku a to označení některých ministrů nominovaných za ODS za potenciální kandidáty do Poslanecké sněmovny. Já to vylučuji, žádný z těchto ministrů podle této dohody nebude kandidovat do Poslanecké sněmovny,*“ uvedl Topolánek na brífinku po oznámení ČSSD, že ministr vnitra Martin Pecina (doporučen na tento post ČSSD) by se mohl stát a později se stal lídrem pražské kandidátky. Topolánek dodal, že Jiří Paroubek opakovaně porušuje dohodu uzavřenou během jednání o vládě Jana Fischera, na které bylo domluveno, že žádný současný ministr nebude moci kandidovat do nadcházejících voleb do Poslanecké sněmovny.¹⁵¹

1. února představila ODS sedmičlennou skupinu odborníků, která by měla přispět k boji s rozpočtovými schodky. Tým s názvem ESO byl ve složení: Michal Mejstřík (šéf dozorcí rady ČSA), Miroslav Zámečník (poradenská společnost Boston Venture Central Europe), Jiří Schwarz (děkan národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické), Petr

¹⁴⁹ IDNES.cz : *Topolánkovi odpůrci nový sjezd vzdali. Kvůli černým duším ODS mění pravidla* [online]. 2009 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/topolankovi-odpurci-novy-sjezd-vzdali-kvuli-cernym-dusim-ods-meni-pravidla-174-/domaci.asp?c=A091122_074703_domaci_kop>.

¹⁵⁰ Novinky.cz : *Gandalovič: Semknuté vojsko za Topolánkem nehledejte* [online]. 2009 [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/184997-gandalovic-semknute-vojsko-za-topolankem-nehledejte.html>>.

¹⁵¹ Novinky.cz : *Topolánek: Ministři nominovaní ODS nebudou kandidovat ve volbách* [online]. 2009 [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/189819-topolank-ministri-nominovani-ods-nebudou-kandidovat-ve-volbach.html>>.

Zahradník (vedoucí kanceláře pro EU v České spořitelně), Josef Šíma (rektor vysoké školy CEVRO Institut), Jan Procházka (analytik), Lubomír Lízal (Národohospodářský úřad Akademie věd). „*Navazujeme na můj úspěšný projekt NERV, který ocenila nejen národní banka,*“ řekl Mirek Topolánek.¹⁵²

17. dubna zahájila ODS volební kampaň. Strana představila návrhy na snížení nezaměstnanosti. ODS uvedla, že chce podporovat zkrácené úvazky, práci z domova, zaměstnávání absolventů a starších lidí. O sociální dávky by dle ODS neměli přijít ani nezaměstnaní, kteří by začali podnikat. Kampaň ODS povedou dvě kreslené fiktivní postavičky Václav Dobrák a Marie Slušná. Václav Dobrák představuje předobraz poctivého daňového poplatníka, kterého zajímají, kam plynou peníze z jeho daní. Marie Slušná je matkou dvou dětí a není jí lhostejná jejich budoucnost.¹⁵³

6.6. Odchod Mirka Topolánka z vedení ODS

20. března bulvární deník Blesk přinesl video s Mirkem Topolánkem, které bylo začátkem konce jeho politické kariéry. Na tomto videu, kde Mirek Topolánek při focení mluvil s redaktory gay magazínu LUI, podle Blesku urazil katolickou církev a premiéra Fischera a jeho víru. Jana Fischera označil za žida, který kvůli svému charakteru uhne. Dále podle Blesku je smyšlení o homosexuálech Topolánka nejspíše podobné odboráři Janu Duškovi. Konkurenční strany toto samozřejmě využily a všechny Mirka Topolánka odsoudily. Předseda ČSSD Jiří Paroubek vyzval po několikaté Mirka Topolánka k rezignaci. První místopředseda TOP 09 Mirek Kalousek se k Topolánkovi vyjádřil slovy: „*Ty výroky o premiérovi Fischerovi jsou vysloveně nechutné. Musím říct, že je to pro mě docela bolavé. Jsem strašně překvapen a šokován. Tohle je rétorika totálního nevzdělance z osmé třídy základní školy komunistického režimu. Míjí se to s realitou a ukazuje to na mezery ve vzdělání.*“ Mirek Topolánek poslal ihned omluvnou SMS zprávu: „*Moji milí Honzo, myšleno Fischere a Gusto, myšleno Slamečko. Ubezpečuji Vás oba, že jsem v neformálním rozhovoru neútočil ani na Židy, ani na církve, ani na homosexuály. Nechal jsem se vtáhnout do nahrávané provokace, kde jsem naopak bránil právo na individuální svobody a práva a hájil jsem svůj laický křesťanský názor na rodinu. Vyroky o vás dvou*

¹⁵² Novinky.cz : ODS představila tým ekonomických expertů [online]. 2010 [cit. 2010-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/190841-ods-predstavila-tym-ekonomickych-expertu.html>>.

¹⁵³ Novinky.cz : ODS zahájila kampaň: My nabízíme práci, ČSSD jen dárečky a almužny [online]. 2010 [cit. 2010-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/195000-ods-zahajila-kampan-my-nabizime-praci-cssd-jen-darecky-a-almuzny.html>>.

jsou hrubě vytrženy z kontextu a nebyly tak myšleny. Omlouvám se Vám, že jsem je použil spíše jako demonstraci mého přesvědčení, že neexistují typické gayské, nebo židovské charakteristiky, že jsou lidé slušní a neslušní.“¹⁵⁴

Mírek Topolánek na videu, které z redakce LUI magazínu odnesl prostředník Blesku, se také zmínil o církvi: „Církev? To je jen organizace, která se chopila filosofie křesťanství. Rozhodně nedávám rovnítko mezi církev a náboženství,“ a dodal: „Křesťanství je pro mě názor. Prvotní křesťanství bylo bez církve, církev se chopila díky různým liturgickým..., díky oblbování mas, díky brainwashingu totálnímu se zmocnili těch lidí a jejich mozků.“¹⁵⁵ Mírek Topolánek také řekl svoji představu o voliči ČSSD. „Co to je obyčejný Čech, pro kterého dělá Paroubek politiku? No to je přeci vepřo - knedlo - zelo a v podstatě je třeba všechny zavřít a nakopat do prdele.“ Mírek Topolánek oznámil, že se jednalo o neformální rozhovor a nevěděl, že byl přítom natáčen.¹⁵⁶

21. března časopis LUI poskytl přepis rozhovoru s Topolánkem. Zde je ukázka části z rozhovoru: LUI (tučně je zvýrazněn redaktor časopisu): „**LUI: „Pane předsedo, zkuste pět slovy popsat klasického homosexuála, jak ho vidíte vy? Normální člověk, který bojuje za svá práva.(...) Zkusme přídavná jména. Přídavná jména? Tak já to neřeším, když ten problém mám vyřešený, tak nemám potřebu vymýšlet nějaká přídavná jména. LUI: Tak něčím jsme specifičtí a dají se najít nějaké vlastnosti, dá se najít něco, co je společný. Po mě chceš něco, co já neřeším. (...) Ty po mě chceš to klišé a jestli nechci něco přehrávat a kdybys mě neřekl, tak já bych to neřešil sám od sebe. Takže já neumím dát dohromady specifická adjektiva pro ty negaye. LUI: Mě zajímá vaše představa... To neumím říct, sice mám představu, že Češi jsou nějakí... více rovnostářští, více závistiví, malost, připosratost, ale tohle neumím... LUI: OK, tak jo, děkuji za odpovědi. (...) Ale já bych chtěl nějakou tu jinakost, vymezit jinakost ženský nebo chlapa...(...) To ale o tom člověku nevypovídá vůbec nic. (...) Já to nehledám, já to necítím jako problém. Já vím, co chceš slyšet. LUI: Já jsem chtěl slyšet pět adjektiv? Co ti mám říct? Gustav Slamečka, když jde opravdu do tuhého, opravdu do tuhého, tak jako ministr mám pocit, že uhne. A to ten Fischer prostě je Žid není to gay, a ten uhne ještě dřív. To přeci nesouvisí, s tím, že je gay, to souvisí s jeho**

¹⁵⁴ Blesk.cz : Topolánek: Premiér je žid, který uhne kvůli svému charakteru [online]. 2010 [cit. 2010-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/133534/topolanek-premier-je-zid-ktery-uhne-kvuli-svemu-charakteru.html>>.

¹⁵⁵ Blesk.cz : Topolánek o církvi: Vymývají lidem mozky [online]. 2010 [cit. 2010-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/133465/topolanek-o-cirkvi-vymyvaji-lidem-mozky.html>>.

¹⁵⁶ Blesk.cz : Topolánek u gayů: Svlékl se a urazil Židy, gaye a obyčejné Čechy [online]. 2010 [cit. 2010-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/133538/topolanek-u-gayu-svlekl-se-a-urazil-zidy-gaye-a-obycejne-cechy.html>>.

charakterem, to nesouvisí s tím, že je gay.“¹⁵⁷ Mirek Topolánek i přes neustálé kladení otázek redaktora, který z Topolánka chtěl dostat nějaké předsudky či popsat nějakou jinakost, pokračoval ve svém názoru, že se lidé a jejich charaktery nedělí dle sexuální orientaci. Nešťastně se dostal ke jménu Gustava Slámečky a Jana Fischera, u kterého reagoval na četné spory, které spolu měli ohledně zákonů, jenž vláda Jana Fischera předložila. Dle přepisu Mirek Topolánek nenapadl gaye ani židy, ale nešťastně použil obzvlášť jméno Jana Fischera. Je pravděpodobné, že mnoho členů ODS chtělo využít situace a Mirka Topolánka se zbavit. Zvlášť v době, kdy průzkumy pro volby do Poslanecké sněmovny dávaly ODS 20 % potenciálních hlasů. Mirek Topolánek se ve svém otevřeném dopise Gayům, křesťanům, Židům a občanům omluvil. „*Mně je opravdu velice líto, co se stalo. Je mi líto, že ti, kteří si libují v rozdmýchávání nenávisti, k tomu zneužili právě můj rozhovor. Rozhovor, v němž jsem - tak jak to odpovídá mým dlouhodobým názorům - zcela jednoznačně hájil právo na jinakost, na náboženskou svobodu a posuzování lidí podle charakteru. Nikoli podle sexuální orientace či příslušnosti k církvi, ať už křesťanské, nebo židovské. O to je celá záležitost absurdnější a smutnější,*“ zní v části omluvného dopisu.¹⁵⁸ „*Seznámil jsem se s celým obsahem rozhovoru a nenašel jsem v něm nic, za co by mi Mirek Topolánek dlužil omluvu,*“ vyjádřil se Gustav Slámečka k omluvě Mirka Topolánka. Jan Fischer řekl, že výroky považuje za „urážlivé, hloupé a zcestné“ a dodal: „*S jeho omluvou jsem obeznámen. Moji úlohou však není Mirka Topolánka soudit, ani mu dávat rozehřešení. Naší další komunikaci omezím na nezbytné pracovní minimum.*“¹⁵⁹

„*Je těžké jít do voleb, když se stydíte za svého předsedu,*“ reagoval na výroky Alexandr Vondra. „*Výroky Mirka Topolánka považuji za extrémně nešťastné a samozřejmě naprosto nevhodné. Na druhou stranu jsme dva měsíce před volbami a jestli něco má politická strana dva měsíce před volbami dělat, tak nabízet konstruktivní, rozumný, pozitivní program. Změny ve vedení mají dělat kongresy,*“ vyjádřil se k tomu jeden z největších rivalů Mirka Topolánka ve straně Pavel Bém pro rádio Impuls. V té době část pražské ODS svolala na 15. dubna zvláštní sněm, na kterém chtěli sesadit Pavla Béma

¹⁵⁷ [www.lidovky.cz : Přepis rozhovoru, který Topolánek poskytl časopisu](http://www.lidovky.cz/Prepis-rozhovoru-tery-Topolánek-poskytl-casopisu) [online]. 2010 [cit. 2010-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/prepis-rozhovoru-tery-topolanek-poskytl-casopisu-lui-p2e-lin_domov.asp?c=A100321_152533_lin_domov_mk>.

¹⁵⁸ [Blesk.cz : Otevřený Topolánkův dopis Židům a gayům](http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/133552/otevreny-topolankuv-dopis-zidum-a-gayum.html) [online]. 2010 [cit. 2010-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/133552/otevreny-topolankuv-dopis-zidum-a-gayum.html>>.

¹⁵⁹ [Novinky.cz : Fischera Topolánkovy výroky urážejí, Slámečkovi nevadí](http://www.novinky.cz/domaci/195340-fischera-topolankovy-vyroky-urazeji-slameckovi-nevadi.html) [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/195340-fischera-topolankovy-vyroky-urazeji-slameckovi-nevadi.html>>.

z čela pražské ODS. Pokud by padl předseda strany ODS, tak je možné, že těsně před volbami by se mohla strana začít očišťovat i od jiných jmen.¹⁶⁰ Za Mirka Topolánka se postavil Ivan Langer, který pro Mladou Frontu DNES uvedl: „Slova Mirka Topolánka byla nešťastná. Nepovažuji ale za fér soudit někoho podle vět vytržených z kontextu. Z celého Topolánkova rozhovoru vyplývá, že nedělí lidi podle barvy pleti, sexuální orientace nebo vyznání. Platí zde to biblické: Podle skutků poznáte je, nikoli podle slov. Podezírat Topolánka z jakékoli netolerance je absurdní.“¹⁶¹

„Po podrobném seznámení s obsahem rozhovoru jsem velmi rozhořčen. Výroky poškozují ODS a nahrávají sílicímu populismu ČSSD. Žádám proto, aby odstoupil z kandidátky a zvážil své další působení ve funkci předsedy strany,“ uvedl na tiskové konferenci předseda Senátu a předseda senátorského klubu ODS Přemysl Sobotka. K Sobotkovi se překvapivě přidal i Alexandr Vondra, člen ODS, který se za Topolánkovo vlády stál ministrem a člověk, kterého by Václav Klaus přiřadil k okolí Václava Havla a nedopustil, aby zastával za ODS tak vysoký post. Nepřekvapivě ho k tomuto kroku vyzvala i Miroslava Němcová či bývalý ministr zdravotnictví (Topolánkem odvolaný) Tomáš Julínek. Pavel Bém opět zopakoval: „O tom, kdo bude předsedou, může rozhodnout jen kongres.“ Jan Zahradil kritizoval Přemysla Sobotku, že vyzval Mirka Topolánka k odchodu na tiskové konferenci a řekl pro deník Právo: „Já pana předsedu Topolánka určitě k ničemu vyzývat nebudu, a už vůbec ne prostřednictvím médií.“ Dle něj se podobné věci mají řešit na uzavřeném jednání, ať už grémia či výkonné rady. „Jestli by měl odstoupit? Já na to nemám jednoznačný názor. Ať se o tom baví vedení ODS, výkonná rada. Ale nepřipadá mi dobré posílat si vzkazy přes média,“ řekl k aféře Jiří Pospíšil.¹⁶² 23. března Mirka Topolánka za jeho slova zkritizoval prezident Václav Klaus.

„Zůstávám nadále předsedou Občanské demokratické strany a povedu ODS do voleb. Toto mé rozhodnutí mí kolegové respektují,“ řekl Mirek Topolánek tentýž den na tiskové konferenci po celodenním jednání nejužšího vedení ODS. Grémium strany nemůže předsedu odvolat, ten může pouze sám odejít. „Říkám ale také, že si budu dávat pozor na pus, aby se moje vyjadřování nestávalo zbytečně předmětem veřejné debaty. Víím, že toto

¹⁶⁰ Blesk.cz : Vondra (ODS): Za Topolánka se stydím! [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-politika/133590/vondra-ods-za-topolanka-se-stydim.html>>.

¹⁶¹ IDNES.cz : Každý Topolánkuv vtípek je na hraně, komentuje gay aféru Langer [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/kazdy-topolankuv-vtipek-je-na-hrane-komentuje-gay-aferu-langer-p7k-domaci.asp?c=A100322_101354_domaci_klu>.

¹⁶² Novinky.cz : Rebelie v ODS: Topolánkova hlavu chce šéf Senátu Přemysl Sobotka [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/195429-rebelie-v-ods-topolankovu-hlavu-chce-sef-senatu-premysl-sobotka.html>>.

je můj největší nedostatek, ale ujišťuji vás všechny, že na rozdíl od svého soupeře možná někdy neslušně mluvím, ale nikdy neslušně nekonám,“ dodal na tiskové konferenci Topolánek.¹⁶³ Mezi spojence Mirka Topolánka patřil například předseda poslaneckého klubu ODS Petr Tluchoř. Dle něj více straně ublížily slova Přemysla Sobotky, který vyzval Mirka Topolánka k rezignaci. „*Lídr se nemění dva měsíce před volbami na základě umělé mediální pseudoaféry,*“ řekl Petr Tluchoř.¹⁶⁴

25. března opět jednala výkonná rada ODS. Přemysl Sobotka předčasně opustil jednání výkonné rady ODS a rezignoval na svoji funkci v grémiu (nejvyšší vedení ODS) a výkonné radě. „*Vzhledem k tomu, že pan předseda označil mě jako součást rozsáhlého spiknutí, jako člověka, který celou tuhle akci spustil, nechtěl jsem výkonnou radu dostat do situace, že bude hlasovat o tom, jestli tam mám dále být nebo nebyt,*“ řekl Přemysl Sobotka novinářům. „*ODS bojuje o život. Myslím, že nás čeká změna,*“ změnil názor Pavel Bém. Petr Nečas oznámil, že by si přál odchod Mirka Topolánka z vedení strany. Mirka Topolánka přestal podporovat i David Vodrážka, který se stal prvním místopředsedou strany na základě dohody Mirka Topolánka s pražskou organizací ODS.¹⁶⁵ Výkonná rada vyzvala Mirka Topolánka k rezignaci. Předseda ODS Mirek Topolánek odstoupil z Jihomoravské kandidátky, kde byl lídrem pro volby do Poslanecké sněmovny. Odstoupil také jako volební lídr strany. „*Současně jsem doproučil výkonné radě jako volebního lídra Petra Nečase a výkonná rada můj návrh podpořila 43 ze 44 hlasů, jeden se zdržel. Petr bude mít moji plnou podporu,*“ řekl Mirek Topolánek. Podle informací deníku Právo pro výzvu k odchodu Mirka Topolánka z čela strany hlasovalo 37 ze 45 členů. Topolánek uvedl, že mu výkonná rada doporučila zvážit setrvání v pozici předsedy ODS, což dle svých slov udělá s ohledem na stabilitu fungování a kontinuitu strany.¹⁶⁶ 1. dubna po jednání grémia ODS Mirek Topolánek oznámil, že odejde z funkce předsedy strany. Stranu do voleb nepovede 1. místopředseda David Vodrážka, ale politicky zkušenější

¹⁶³ Novinky.cz : *Topolánek se rozhodl, že neodstoupí* [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/195521-topolaneck-se-rozhodl-ze-neodstoupi.html>>.

¹⁶⁴ IDNES.cz : *Šéfposlanec Tluchoř: Straně víc uškodil Sobotka než Topolánek* [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/sefposlanec-tluchor-strane-vic-uskodil-sobotka-nez-topolaneck-p6n-domaci.asp?c=A100324_072622_domaci_jw>.

¹⁶⁵ Novinky.cz : *Sobotka se vzdal funkcí ve vedení ODS, Topolánek ho prý viní ze spiknutí* [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/195853-sobotka-se-vzdal-funkci-ve-vedeni-ods-topolaneck-ho-pry-vini-ze-spiknuti.html>>.

¹⁶⁶ Novinky.cz : *Topolánek odstoupil z voleb, lídrem se stal Nečas* [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/195860-topolaneck-odstoupil-z-voleb-lidrem-se-stal-necas.html>>.

místopředseda ODS a nový volební lídr Petr Nečas.¹⁶⁷ V průběhu jednání výkonné rady navrhl Mirek Topolánek vyškrtnutí Ivana Langera a Pavla Béma. Pro vyškrtnutí Ivana Langera hlasovalo ve veřejném hlasování 15 ze 44 členů výkonné rady ODS, proti Bémovi nehlasoval nikdo. Ivana Langera návrh Mirka Topolánka nepřekvapil a použil svůj oblíbený citát od Sigmunda Freuda: „*Nejvíc nenávidíme toho, kdo nám nejvíc pomohl nebo komu jsme nejvíc ublížili.*“¹⁶⁸ Za své největší tři osobní chyby pokládal Mirek Topolánek druhé zvolení Václava Klause prezidentem, úřednického premiéra Jana Fischera a výběr Vlastimila Tlustého do funkce ministra financí.¹⁶⁹

Mirek Topolánek, který se stal v roce 2002 předsedou strany, po osmi letech jako její předseda odstoupil. Mirek Topolánek převzal ODS po Václavovi Klausovi, kdy strana měla za sebou dvě prohrané volby do Poslanecké sněmovny a velmi slabý koaliční potenciál. Mirek Topolánek se svou politikou „tvrdé jádro, měkký obal“ udělal z ODS stranu, která byla přijatelná pro mnoho středových a středo-pravicových voličů a měla silný koaliční potenciál. Pod vedením Mirka Topolánka vyhrála strana volby do Poslanecké sněmovny s rekordním počtem voličských hlasů (35,38 %). Získala rekordní počet 81 mandátů a Mirek Topolánek se stal předsedou vlády. Pod jeho vedením ODS též vyhrála obě volby do Evropského parlamentu, troje senátní volby a krajské volby 2004. Mirek Topolánek prohrál pouze jednou a to v podzimních volbách 2008 (krajské volby, senátní volby). Mirek Topolánek též pomohl Václavu Klausovi vyhrát dvoje prezidentské volby. Přesto od samého začátku Václav Klaus s Mirkem Topolánkem jako předsedou strany a proměnou ODS pod jeho vedením spokojený nikdy nebyl.

6.7. Volební kampaň ODS pod vedením Petra Nečase

Nový volební lídr ODS a kandidát na premiéra Petr Nečas, médií přezdíván „pan Čistý“, byl znám jako konzervativní politik, který žije spokojený rodinný život a kolem kterého nebyly doposud žádné aféry. Petr Nečas na veřejnosti, na rozdíl od Mirka Topolánka, vždy hlídal své emoce. Petr Nečas se prohlásil za odpůrce koalice ČSSD a

¹⁶⁷ Novinky.cz : *Topolánek odstupuje z čela ODS, stranu do voleb povede Nečas* [online]. 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/196452-topolank-odstupuje-z-cela-ods-stranu-do-voleb-povede-necas.html>>.

¹⁶⁸ IDNES.cz : *Topolánek zkusil potopit Langera a Béma. Oba ale své místo uhájili* [online]. 2010 [cit. 2010-10-02]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/topolank-zkusil-potopit-langera-a-bema-oba-ale-sve-misto-uhajili-phs-domaci.asp?c=A100412_173314_domaci_kop>.

¹⁶⁹ Novinky.cz : *Klaus, Fischer a Tlustý, pojmenoval Topolánek své omyly* [online]. 2010 [cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203699-klaus-fischer-a-tlusty-pojmenoval-topolank-sve-omyly.html>>.

ODS a řekl: „*Socialistické recepty selhaly všude, kam se v Evropě podíváte. Jejich recepty přivádějí ekonomiky zemí do problémů a nejsou v praxi uskutečnitelné. Nejinak je to s českými socialisty. Programový průnik mezi občanskými demokraty a ČSSD je nejenom nulový, ale je v záporných hodnotách.*“¹⁷⁰

Na program ODS 1. místopředseda TOP 09 Miroslav Kalousek řekl: „*ODS má slušný a zdrženlivý sociálně demokratický program.*“ Petr Nečas ocenil, že TOP 09 chce prosazovat konzervativní politiku, ale některé návrhy považuje za nereálné a dodal: „*Nicméně mne mrzí, že ve snaze se odlišit a trumfovat s našimi návrhy došla TOP 09 až na hranu pravicového populismu.*“¹⁷¹

Po odchodu Mirka Topolánka se začaly skloňovat další jména politiků, kteří by mohli odejít z kandidátek jednotlivých krajů. Nejčastěji byl zmiňován Ivan Langer, Pavel Bém či Ivana Řápková (kolem níž byl skandál ohledně její nenalezené diplomové práce na Západočeské univerzitě v Plzni a zpochybněna platnost jejího studia na právnické fakultě). Nečas vyloučil, že by se do kandidátek zasahovalo shora. Jedinou možností dle něj bylo na základě návrhu regionálních rad. S tímto krokem Petr Nečas nepočítal.¹⁷²

„*Jsem člověk, který je zvyklý tvrdě pracovat a skládat účty z práce. A také platí, že v politice jste tam, kde jste, ne díky tomu, že jste se sám rozhodl, ale musíte pro to získat podporu. V okamžiku, kdy by mi moji kolegové v Olomouckém kraji řekli: ‚Ivane, naši důvěru nemáš,‘ tak pak je to pro mne jasný signál, že ti nejbližší, kteří mě delegovali do Sněmovny, mi nevěří a je čas jít,*“ řekl pro Frekvenci 1 Ivan Langer na případné vyškrtnutí z kandidátky v Olomouckém kraji, kde byl volební jedničkou.¹⁷³

ODS představila návrhy opatření, jimiž chtěla bojovat proti dalšímu zadlužování státu. Splněný navržených 12 bodů by dle ODS do roku 2017 mělo přinést vyrovnané veřejné rozpočty. Návrhy ODS: vznik Finanční ústavy, vznik Národní rozpočtové rady, sjednocení regulace, dokončení důchodové reformy, zachování jednoduchých a nízkých daní, zrušení tří ministerstev, spuštění projektu jednoho inkasního místa, zřízení úřadu pro centrální nákupy státu, transparentní státní finance, vyrovnané rozpočty do roku 2017,

¹⁷⁰ Petr NEČAS | ODS : Prosadím, aby politici ODS odkryli karty [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.petr-necas.cz/clanek/13659>>.

¹⁷¹ Novinky.cz : Kalousek: ODS má sociálně demokratický program [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/196261-kalousek-ods-ma-socialnedemokraticky-program.html>>.

¹⁷² Novinky.cz : Další škrty na kandidátkách mohou navrhnout jen kraje, řekl Nečas [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/196618-dalsi-skrty-na-kandidatkach-mohou-navrhnout-jen-kraje-rekl-necas.html>>.

¹⁷³ Novinky.cz : Langer odejde, až v Olomouci uslyší „Ivane, nemáš naši důvěru“ [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/196832-langer-odejde-az-v-olomouci-uslysi-ivane-nemas-nasi-duveru.html>>.

úsporný rozpočet pro rok 2011 a pozměňovací návrhy rozpočtu by nesměly zvýšit schodek.¹⁷⁴ Na facebooku a v e-mailech se začala rozšiřovat zpráva, že Petr Nečas, který vždy zdůrazňoval, jak je pro něj rodina důležitá, udržuje osmiletý mimomanželský poměr se svoji spolupracovnicí Janou Nagyovou. „*Je to samozřejmě nesmysl,*“ reagoval Petr Nečas pro MF DNES.¹⁷⁵ I kdyby to Petr Nečas potvrdil, lze předpokládat, že by to jeho ani stranu nijak zvlášť nepoškodilo. Vztah českých občanů k milenkám politiků je buď neutrální či naopak zvýši oblíbenost takového politika.

Měsíc před volbami se k jejich průběhu vyjádřil Václav Klaus. Na adresu stran TOP 09 a VV, které se dle volebních průzkumů měly dostat do Poslanecké sněmovny, Václav Klaus řekl: „*De facto neznámé strany, které mají jednu dvě viditelné osoby a žádný program, žádnou ideologii, začínají získávat netušenou podporu.*“ Prezident Klaus se i pozastavil nad odchodem Mirka Topolánka jako předsedy ODS a dodal: „*Myslím si, že v žádném případě nestačilo zbavit se jedné osoby. Je naprosto evidentní, že mělo dojít minimálně ke změně dvou osob. Můžete se dohadovat, koho mám na mysli.*“ K výměně vedení ODS Václav Klaus prohlásil: „*Objevila se naděje, že tuto stranu lze znovu nastartovat. Nechci přinášet smutné zprávy, ale zdá se mi, že k žádnému znovu nastartování ODS nedošlo.*“¹⁷⁶ Petr Nečas na slova Václava Klause reagoval: „*Stalo se jednoznačné přesměrování ODS k politice, která má být serióznější a důvěryhodnější, a projevilo se to i v personálních změnách.*“ Petr Nečas se též vyjádřil k odchodu Václava Klause z funkce čestného předsedy ODS na kongresu v roce 2008, přičemž poznamenal, že jména některých politiků ODS si vymazal z mobilního telefonu. Jedno z nich bylo Petra Nečase. „*Já bych si pana prezidenta nikdy odnikud nevyrazil. Nevyrazil jsem si ho ani ze své paměti, ani ze svého srdce,*“ vyjádřil se k tomu Petr Nečas.¹⁷⁷

11. května představil volební lídr ODS Petr Nečas devítičlenný tým, z něž by především vybíral kandidáty do vlády. Mezi Nečasovou devítkou byli: Alexandr Vondra (zahraniční politika, obrana, bezpečnost), Martin Kocourek (jako případný ministr financí),

¹⁷⁴ Novinky.cz : *ODS chce v roce 2017 vyrovnané rozpočty, pomoci má i Finační ústava* [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/196895-ods-chce-v-roce-2017-vyrovnane-rozpocty-pomoci-ma-i-finacni-ustava.html>>.

¹⁷⁵ IDNES.cz : *Milenka? Nesmysl, odvrací lídr ODS Nečas útok na svůj soukromý život* [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/milenka-nesmysl-odvraci-lidr-ods-necas-utok-na-svuj-soukromy-zivot-1fh-/domaci.asp?c=A100408_101338_domaci_kop>.

¹⁷⁶ Novinky.cz : *Politika zdegenerovala a Nečas ODS nenastartoval, míní Klaus* [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/199159-politika-zdegenerovala-a-necas-ods-nenastartoval-mini-klaus.html>>.

¹⁷⁷ Novinky.cz : *Klaus si Nečase pozval na Hrad poprvé jako lídra ODS* [online]. 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/199344-klaus-si-necase-pozval-na-hrad-poprve-jako-lidra-ods.html>>.

Miroslava Němcová (sociální věci a kultura), Pavel Drobil (hospodářství, podnikání a zaměstnanost), Jiří Pospíšil (vzdělání, věda a spravedlnost), Petr Bendl (doprava, venkov), David Vodrážka (životní prostředí), Daniela Filipová, která má nejbližší k tomu, aby za ODS byla ministryní zdravotnictví. „*Neporucujeme medvěda, který ještě běhá po lese. Jde o představení mých klíčových spolupracovníků. Každý kandidát na předsedu vlády takový tým musí mít,*“ vyjádřil se Petr Nečas. „*Neupadli v nemilost,*“ glosoval nepřítomnost Ivana Langera a Petra Gandaloviče ve svém týmu volební lídr ODS Petr Nečas. Langer je dle něj plně zaměstnán jako volební manažér ODS a Petr Gandalovič dle Nečase vede kandidátku v obzvláště těžkém kraji – v Ústeckém, kde je lídrem za ČSSD Jiří Paroubek.¹⁷⁸ Před volbami Petr Nečas prohlásil: „*Ministerstva financí se nevzdáme, tu chybu nezopakujeme.*“¹⁷⁹ Volební lídr ODS Petr Nečas připustil, že mnoho lidí je na ODS nyní „oprávněně naštváno“, neboť ODS u mnoha lidí ztratila „kredit a důvěryhodnost“. Přesto dle Nečase jen vítězství ODS může zastavit Paroubka a komunisty. „*Malé strany a hlasy pro ně na to prostě stačit nebudou,*“ dodal Petr Nečas.¹⁸⁰ Pár dní před volbami si ODS na TOP 09 v médiích zadala inzeráty, dle nichž TOP 09 se po volbách spojí s ČSSD, stejně jako se o to pokusil místopředseda TOP 09 Miroslav Kalousek v létě 2006, tehdy jako předseda KDU-ČSL. „*Očividně úplně zpanikařili a strach je špatný rádce a teď zběsile útočí,*“ řekl pro deník Právo Karel Schwarzenberg. „*Bude-li pověřen sestavením vlády lídr ČSSD, my žádnou dohodu neuzavřeme. Dokud bude určující osobou Jiří Paroubek, tak to nemá smysl,*“ dodal Karel Schwarzenberg.¹⁸¹ I TOP 09 během volební kampaně několikrát napadala ODS, že se chystá s ČSSD uzavřít velkou koalici.

¹⁷⁸ IDNES.cz : *Lídři ODS i ČSSD mají představu o vládě. Nečas vynechal Langera* [online]. 2010 [cit. 2010-12-10]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/lidri-ods-i-cssd-maji-predstavu-o-vlade-necas-vynechal-langera-pt7-/domaci.asp?c=A100511_111648_domaci_kop>.

¹⁷⁹ IDNES.cz : *Nevzdáme se ministra financí, říká Nečas. Bude chtít i dohodu o Hradu* [online]. 2010 [cit. 2010-12-10]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nevzdame-se-ministra-financi-rika-necas-bude-chtit-i-dohodu-o-hradu-1c6-/domaci.asp?c=A100511_162042_domaci_kop>.

¹⁸⁰ Novinky.cz : *Nečas: Lidé mohou být na ODS naštvaní, ale hlasy malým stranám nestačí* [online]. 2010 [cit. 2010-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/200931-necas-lide-mohou-byt-na-ods-nastvani-ale-hlasy-malym-stranam-nestaci.html>>.

¹⁸¹ Novinky.cz : *ODS zpanikařila a teď zběsile útočí, řekl Schwarzenberg* [online]. 2010 [cit. 2010-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/201186-ods-zpanikarila-a-ted-zbesile-utoci-rekl-schwarzenberg.html>>.

7. Volební výsledky a povolební kroky

7.1. Volby do Poslanecké sněmovny České republiky 2010

28. května začal první den voleb. Skončily volební kampaně, nyní i ODS využila negativní kampaň stejně jako ČSSD, která s ní začala ve volbách do krajského zastupitelstva 2008. Obě strany na to najaly renomované americké marketingové společnosti. Jiří Paroubek i přesto, že poslední průzkumy ukazovaly, že důvěryhodnost občanů v něj neustále velmi rychle klesala a mnozí analytici ukazovali na to, že by mohl znamenat prohru pro ČSSD, věřil, že se stane novým premiérem a jeho portrét byl skoro na každém billboardu ČSSD. Kampaň ČSSD založil na heslu „Lepší život pro obyčejné lidi“. Tento pojem mnoho voličů bralo za urážlivý. Dle Miloše Zemana se jednalo o pohrdání voličů a přirovnal to k mluvě Gustava Husáka, jenž používal výraz „drobní lidé“. Bývalý premiér a předseda ČSSD Miloš Zeman byl pro ČSSD konkurencí z levého spektra se svoji středo-levicovou stranou SPOZ Stran Práv Občanů – ZEMANOVCI. Vztahy mezi Jiřím Paroubkem a Milošem Zemanem, který kvůli konfliktu s Paroubkem vystoupil z ČSSD, nebyly dobré. SPOZ s Milošem Zemanem útočila obzvlášť na ČSSD pod jeho vedením a varovala před Jiřím Paroubkem jako novým předsedou vlády. Volební průzkumy nedávaly Straně zelených téměř žádnou šanci na opětovné usednutí do Poslanecké sněmovny. KDU-ČSL po odchodu velké části jejich poslanců, senátorů a řadových členů do TOP 09, byla podle volebních průzkumů na hranici volitelnosti. Konkurencí ODS na pravé části politického spektra se stal projekt Miroslava Kalouska TOP 09, jejímž předsedou byl nejoblíbenější politik v zemi Karel Schwarzenberg a přes jeho osobnost byla vedena volební kampaň TOP 09. ODS i TOP 09 navzájem strašily voliče, že jejich konkurent na pravé straně politického spektra chce uzavřít koalici s ČSSD, což obě strany neustále vyvracely a byly si vědomy, že jsou si přirozenými koaličními partnery. Obě strany nabízely řešení ekonomické krize a varovaly před ČSSD, která by mohla dle nich zemi dovést až na okraj státního bankrotu, jako se tak stalo například v Řecku. Další novou stranou, které volební průzkumy ukazovaly možný vstup do Poslanecké sněmovny, byla strana Věci veřejné (VV) v čele s populárním bývalým televizním reportérem publicistiky na TV NOVA Radkem Johnem. Strana ve svém programu bojovala hlavně proti korupci a proti politikům jako byl Jiří Paroubek, Ivan Langer či Miroslav Kalousek, které nazývala

politickými dinosaury. Před volbami se Jiří Paroubek s Petrem Nečasem utkali ve čtyřech televizních debatách. Dva měsíce před volbami skončil Mirek Topolánek jako volební lídr ODS. Strana na nového volebního lídra nenominovala novou tvář, ale dlouhodobého místopředsedu strany, který byl loajální jak k Václavu Klausovi, když byl předsedou ODS, tak poté k Mirku Topolánkovi. Výměna lídra ve volebních průzkumech pozici ODS moc nezměnila. Lze jen těžko předpokládat, že by ODS pod vedením Mirka Topolánka, jemuž už voliči mnohokrát odpustili prostořekost, mohla získat méně jak 20 % voličských hlasů.

7.2. Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny České republiky 2010

Volební účast 62,60% (2006 64,47%)

Česká strana sociálně demokratická 21,21%

obhájuje 74 mandátů , získali 1155267 hlasů (obsadili 56 mandátů)

Občanská demokratická strana 20,22%

obhájuje 81 mandátů , získali 1057792 hlasů (obsadili 53 mandátů)

TOP 09 16,27%

neobhájuje žádný mandát , získali 873833 hlasů (obsadili 41 mandátů)

Komunistická strana Čech a Moravy 11,27%

obhájuje 26 mandátů , získali 589765 hlasů (obsadili 26 mandátů)

Věci veřejné 10,44%

neobhájuje žádný mandát , získali 569127 hlasů (obsadili 24 mandátů)

Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová 4,39%

obhájuje 13 mandátů , získali 229717 hlasů (neobsadili žádný mandát)

Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ 4,33%

neobhájuje žádný mandát , získali 226527 hlasů (neobsadili žádný mandát)

Suverenita - blok Jany Bobošíkové, strana zdravého rozumu 3,67%

neobhájuje žádný mandát , získali 192145 hlasů (neobsadili žádný mandát)

Strana zelených 2,44%

obhájuje 6 mandátů , získali 127831 hlasů (neobsadili žádný mandát)

Součet ostatních (17) 4,44%

obhajují 0 mandátů , získali 208855 hlasů (neobsadili žádný mandát)¹⁸²

Volby do parlamentu byly velikou porážkou pro ODS a ČSSD. Zatímco ve volbách do Poslanecké sněmovny České republiky 2006 získaly ODS a ČSSD nejvyšší počet voličských hlasů v relativních i absolutních hodnotách ve své historii a voliči se převážně rozhodovali mezi těmito dvěma stranami, tak nyní občané volili změnu, kterou na pravé straně viděli v TOP 09 či středové straně VV. Mnozí voliči namísto ČSSD dali přednost středové straně VV a středo-levicové straně SPOZ. Nové strany TOP 09 a VV při své kampani vsadily především na populární tváře svých předsedů. Jedním z hlavních témat voleb byla ekonomická krize (z čehož těžily strany pravicové a středové) a korupce (z čehož těžily nové strany, které ukazovaly na různé korupční aféry ODS a ČSSD během let, co byly strany ve vládě). V roce 2006 získala ODS 35,38 % (1 892 475) hlasů, z toho v Praze získala 48,32 %, (317 224) hlasů. Nyní ODS získala 20,22 % (1 057 729) hlasů, z toho v Praze získala 24,79 % (158 014) hlasů. ČSSD v roce 2006 získala 32,32 % (1 728 000) hlasů. Nyní ČSSD dosáhla výsledku 22, 08 % (1 155 267) hlasů. V absolutních číslech ztratila i KSČM, která získala 589 765 hlasů. Oproti roku 2006 ztratila 95 563 hlasů. KDU-ČSL v roce 2006 obdržela 386 706 voličských hlasů, v roce 2010 získala jen 229 717, což nestačilo pro vstup do Poslanecké sněmovny. Strana zelených v roce 2010 získala 127 831 voličských hlasů, tedy o 208 656 méně než před čtyřmi lety a též se nedostala do Poslanecké sněmovny.¹⁸³

Po volebním výsledku bylo zřejmé, že ČSSD nebude schopna sestavit vládu. S jediným možným potenciálním koaličním partnerem, v případě, že by Jiří Paroubek odešel z čela ČSSD, stranou VV, nebylo možné sestavit koalici bez podpory KSČM. Jiří Paroubek rezignoval jako předseda ČSSD a nově byl pověřen vedením strany její statutární místopředseda Bohuslav Sobotka. *„Prohráli jsme jako strana, ale co je nejdůležitější, prohrály zájmy obyčejných lidí. Nicméně tak to v demokracii bývá, že si lidé vybrali směr, kterým má republika jít. Osobně to respektuji. Pro mě osobně z toho vyplývá závěr odejít z*

¹⁸² Volby.iDNES.cz : Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2010 [online]. 2010 [cit. 2011-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2010.asp?kraj=0#lok1>>.

¹⁸³ Volby.cz [online]. 2011 [cit. 2011-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/>>.

funkce předsedy ČSSD,“ prohlásil Jiří Paroubek.¹⁸⁴ Miloš Zeman též rezignoval jako předseda SPOZ a stal se čestným předsedou strany. Přestože Miloš Zeman se svým návratem do parlamentu neuspěl, tak se jistě zasloužil o to, aby ČSSD pod vedením Jiřího Paroubka ztratila dosti voličských hlasů, které mohly být pro ČSSD rozhodující. Prorektor Vysoké školy CEVRO sociolog Ladislav Mrklas shrnul hlavní politickou vadu Jiřího Paroubka: „*Je prostě typem politického lídra, na kterého jsou mladí a vzdělaní lidé alergičtí. Tedy lídra, který se v mnoha bodech (fyziognomie, veřejné vystupování, míra arogance) blíží pohlavárům režimu z před roku 1989.*“¹⁸⁵ Předseda KDU-ČSL Cyril Svoboda rezignoval. Pro lidovce se jednalo o historickou prohru, poprvé od První republiky nebudou mít své zástupce v parlamentu.¹⁸⁶ Vedení Strany zelených s předsedou Ondřejem Liškou dalo své funkce k dispozici.¹⁸⁷

Jednotlivé strany uvedly již před volbami, kolik by je volební kampaně měly stát a tato čísla strany přibližně potvrdily. ČSSD oficiálně přiznala, že kampaň stála 200 milionů korun. Dle odhadů odborníků, ale kampaň mohla stát cca 300 milionů. Po volbách ČSSD nevyvracela spekulace, že kampaň mohla stát i dvojnásobek oficiálně udávané částky. ODS uvedla, že její kampaň stála 200 milionů, KDU-ČSL 40 milionů, TOP 09 30 milionů, SPOZ 20 milionů, Věci veřejné 10 milionů, Strana zelených 8,5 milionů.¹⁸⁸ Volby do Poslanecké sněmovny byly ve znamení kroužkování. Voliči svými preferenčními hlasy neumožnili některým politikům, aby mohli opět usednout v parlamentu.

7.3. Vliv voleb na vnitrostranický vývoj v ODS

Místopředseda ODS Ivan Langer byl vykroužkován, přestože byl lídrem kandidátky v Olomouckém kraji. Kontroverzní politik, jehož jméno figuruje v policejním spisu Krakatice, po 14 letech odešel z vrcholné politiky. Do Poslanecké sněmovny se dostalo 114 nových zákonodárců, byť se u některých jednalo o návrat. Mezi novými poslanci za ODS byli například pražský primátor Pavel Bém a bývalý hejtman středočeského kraje a

¹⁸⁴ IDNES.cz : Šéf ČSSD Paroubek po volbách rezignoval. Prohráli obyčejní lidé, řekl [online]. 2010 [cit. 2011-02-09]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/sef-cssd-paroubek-po-volbach-rezignoval-prohrali-obycejni-lide-rekl-110-/domaci.asp?c=A100529_183840_domaci_lf>.

¹⁸⁵ IDNES.cz : NÁZOR: Svět bez Paroubka [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nazor-svet-bez-paroubka-0s4-/domaci.asp?c=A100531_1393348_domaci_itu>.

¹⁸⁶ Novinky.cz : Volby semlely lídry stran jak černá díra [online]. 2010 [cit. 2011-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/201703-volby-semlely-lidry-stran-jak-cerna-dira.html>>.

¹⁸⁷ IDNES.cz : Zelení vypadli ze Sněmovny, Liška a jeho vedení odstoupí [online]. 2010 [cit. 2011-02-09]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/zeleni-vypadli-ze-snemovny-liska-a-jeho-vedeni-odstoupi-pjx-/domaci.asp?c=A100529_180223_domaci_taj>.

¹⁸⁸ IDNES.cz : Nejdřív vyšly hlasy voličů ČSSD, za jeden strana utratila 260 korun [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nejdrz-vysly-hlasy-volicu-cssd-za-jeden-strana-utratila-260-koron-pyq-/domaci.asp?c=A100603_212249_domaci_vel>.

ministr dopravy v Topolánkově vládě Petr Bendl. Do Sněmovny též usedlo 44 žen, což je nejvíce v historii. Poslanci za ODS Markovi Bendovi, který byl na nevolitelném místě, kroužkování umožnilo vstup do Poslanecké sněmovny.¹⁸⁹ „*Před volbami jsem řekl, že definičním znakem úspěchu pražské ODS v letošních volbách je volební vítězství a získání devíti poslaneckých mandátů. S ohledem na skutečnost, že být těsně, přesto ani jednoho z těchto cílů se mi nepodařilo docílit, rozhodl jsem se dát k dispozici funkci předsedy pražského regionu Občanské demokratické strany,*“ řekl Pavel Bém v tiskovém prohlášení. Pražské grémium ODS rezignaci Pavla Béma přijalo. V čele postu primátora Prahy zůstal Pavel Bém až do komunálních voleb 2010 v Praze.¹⁹⁰ 25. června byl novým předsedou pražské ODS zvolen poslanec Boris Šťastný. Hlasovalo pro něj 75 ze 101 delegátů sněmu.¹⁹¹

Výkonná rada ODS se usnesla, že zvolí nové vedení strany na kongresu 19. a 20. června. Do té doby měl Petr Nečas vyjednávat koalici s TOP 09 a VV.¹⁹² Podle Miroslavy Němcové by kromě Petra Nečase z vedení strany měli odstoupit všichni její místopředsedové. „*Určitě nebudu kandidovat na předsedkyni a budu stoprocentně podporovat Petra Nečase. Chtěla bych kandidovat na místopředsedkyni, samozřejmě pokud získám podporu doma,*“ řekla pro deník Právo Němcová.¹⁹³ Pro deník Právo o případných kandidátech na místopředsedy se Petr Nečas vyjádřil: „*To, že mají přijít noví lidé do vedení ODS, že se vedení ODS má výrazněji personálně obměnit, je opět v pořádku. Pokud znějí jména jako Jiří Pospíšil, Pavel Drobil, Pavel Blažek, ale i třeba Miroslava Němcová, Alexandr Vondra, tak to jsou všechno - mluvíme-li teď o kandidátech na řadové místopředsedy - velmi kvalitní lidé, které osobně znám. S řadou z nich spolupracuji dlouhodobě a vážím si jich. Určitě každý z nich by byl přínosem pro vedení ODS,*“ a na post prvního místopředsedy dodal: „*No tak je evidentní, že první místopředseda David Vodrážka má jednoznačnou podporu pražského regionálního sdružení. Z tohoto pohledu*

¹⁸⁹ Aktuálně.cz : *Sněmovnu se pokusí změnit 114 nových tváří* [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/domaci/volby/lide/clanek.phtml?id=669579>>.

¹⁹⁰ Novinky.cz : *Pavel Bém skončil v čele pražské ODS* [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/201723-pavel-bem-skoncil-v-cele-prazske-ods.html>>.

¹⁹¹ Novinky.cz : *Předsedou pražské ODS zvolen Boris Šťastný* [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204323-predsedou-prazske-ods-zvolen-boris-stastny.html>>.

¹⁹² IDNES.cz : *ODS svolává už na polovinu června kongres kvůli volbě vedení* [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/ods-svolava-uz-na-polovinu-cervna-kongres-kvuli-volbe-vedeni-p5v-domaci.asp?c=A100530_201216_domaci_klu>.

¹⁹³ Novinky.cz : *Kromě Nečase by měli odejít všichni, říká Němcová* [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/201874-krome-necase-by-meli-odejit-vsichni-rika-nemcova.html>>.

považují jeho kandidaturu na tuto pozici za naprosto logickou a oprávněnou.“¹⁹⁴ Středočeský regionální sněm nedoporučil Petra Bendla jako 1. místopředsedu strany, ani jako řadového místopředsedu strany. Středočeský regionální sněm doporučil Petra Nečase na předsedu strany a Milana Cabrnocha na post řadového místopředsedy.¹⁹⁵ 15. července byl předsedou poslaneckého klubu ODS opět zvolen Petr Tluchoř na návrh Petra Nečase. Prvním místopředsedou byl zvolen Zbyněk Stanjura. Místopředsedy poslaneckého klubu se stali Marek Benda, Václav Mencl, Jan Bauer a Pavel Svoboda.¹⁹⁶ „Jsem doposud velmi disciplinovaný, trpělivý a loajální. To skončilo,“ řekl Mirek Topolánek, kterého rozladil způsob pozvání na kongres. Mirek Topolánek obdržel unifikovanou pozvánku pro příznivce ODS ve svém e-mailu.¹⁹⁷

7.4. 21. kongres ODS

21. mimořádný kongres ODS, na kterém mělo být zvoleno nové vedení strany, proběhl v Praze 19. a 20. června. Dle kuloárních informací se vliv „kmostrů“ (označení užívané v politice Mirkem Topolánkem, oficiální definice neexistuje, ale dalo by se definovat jako kontroverzní či pochybný regionální podnikatel, který pro své podnikatelské záměry těží z napojení na místní politiky) projeví zejména v tom, zda bude místopředsedou zvolen předseda jihočeské ODS Martin Kuba, jenž má blízko k vlivnému členu výkonné rady Pavlu Dlouhému. „U Martina Kuby jde o to, že by ve vedení ODS neměli být lidé, kteří reprezentují velkou koalici,“ řekl Petr Nečas k jeho kandidatuře. V jihočeském kraji vládne velká koalice ODS a ČSSD, kde Kuba je prvním náměstkem sociálně demokratického hejtmana Jiřího Zimoly. V Jihomoravském kraji ODS vystoupila z koalice s ČSSD. Mezi lidmi, které by chtěl Petr Nečas za místopředsedy, je i Pavel Blažek, který je předseda brněnské ODS.¹⁹⁸

¹⁹⁴ Petr NEČAS | ODS : Noví ministři by v křeslech měli sedět nejpozději 15. července [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.petr-necas.cz/clanek/13990>>.

¹⁹⁵ Novinky.cz : Středočeská ODS potopila Bendla [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203242-stredoceska-ods-potopila-bendla.html>>.

¹⁹⁶ Novinky.cz : Tluchoř znovu povede poslance ODS [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203302-tluchor-znovu-povede-poslance-ods.html>>.

¹⁹⁷ Novinky.cz : Topolánek se zlobí, kongresu ODS pošle „zprávu předsedy“ [online]. 2010 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203355-topolaneck-se-zlobi-kongresu-ods-posle-zpravu-predsedy.html>>.

¹⁹⁸ Novinky.cz : ODS chce odzvonit kmostrům, vymění místopředsedy [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203733-ods-chce-odzvonit-kmostrum-vymeni-mistopredsedy.html>>.

Zpráva Mirka Topolánka

„Vážené delegátky a delegáti XXI. Kongresu Občanské demokratické strany, vzhledem k tomu, že se nenašel způsob, jak mě včas pozvat k odpovídajícímu kongresovému vystoupení, rozhodl jsem se splnit svou povinnost touto formou a na základě článku 10. stanov ODS vám předkládám písemnou zprávu předsedy. Všem těm (a nemyslím si, že je jich mnoho), kteří doufali, že tu dnes s Vámi budu osobně, se omlouvám,“ začal Mirek Topolánek svoji zprávu předsedy strany. Ve své zprávě Mirek Topolánek doporučil straně dál se držet úspěšné strategie, kterou charakterizoval jako „tvrdé jádro, měkký obal“. Dle něj zásluhou této strategie má ODS koaliční potenciál na rozdíl od ČSSD a nevznikne tak koalice ČSSD s menšími stranami zatím. K nejhoršímu výsledku voleb do Poslanecké sněmovny Topolánek dodal: *„Ještě zásadnější bylo, že ODS byla – a dosud je (!) - právem hodnocena jako strana, která nese s ČSSD největší odpovědnost za politické poměry, za prorůstání byznysu a politiky, za neschopnost rázně se vypořádat s korupcí. Za situace, kdy zde byl jasný odpor k oběma velkým stranám a kdy ODS dostala schopného a pro veřejnost věrohodného konkurenta bylo jasné, že výsledku nad 30 % nedosáhneme. Zároveň se ale za prvé otevřela možnost k pravicové vládě. A za druhé, vládě se zjevnou dominancí ODS. To první se potvrdilo. To druhé platilo jen do konce března 2010. Od zmařených voleb až do mého "odstoupení" se preference ODS vyvíjely stabilně, v rozmezí 25 až 26 %. Preference TOP 09 oslabily po nástupu Věcí veřejných, ale stále se držely na 10 %. Po zásahu Výkonné rady a mém vynuceném odchodu následoval pád k 19 až 20 %, kde se také nakonec preference ODS ustálily a vydržely až do voleb. TOP 09 po mém odstoupení zabrzдила pád a naopak výrazně posílila. A to za současného dalšího růstu preferencí Věcí veřejných a tedy zjevně také, i když ne dominantně, na náš úkor.“*

Topolánek kritizoval, že po jeho odchodu byla vedena negativní kampaň vůči potencionálnímu koaličnímu spojenci TOP 09. On sám se chtěl vymezit pozitivně a to převahou ekonomického programu ODS k TOP 09. *„TOP 09 získala v posledních 14 dnech, kdy tato kampaň gradovala, plných 40 procent svých voličů. Navíc dalších 30 procent získala v období dvou měsíců před volbami, tedy přesně po mém odchodu, kdy se začalo měnit původní zaměření kampaně. Sečteno a podtrženo, lidé se definitivně pro volbu TOP 09 rozhodli z plných sedmdesáti procent poté, co jsem odešel z čela ODS a kdy se začala měnit kampaň. Ti, kteří o těchto změnách rozhodli, by za to také měli nést*

odpovědnost. K tomu dodávám, že zjevně nevyšel ani tah se závěrečnou tečkou kampaně, kterou byla nabídka výběru mezi lidry ODS a ČSSD. Ale tento nápad alespoň neublížil a ponechal preference ODS tam, kde byly. Stavební kameny porážky jsou tedy zřejmé. Za pád pod třicet procent může objektivně vznik nových stran a současná neschopnost mého vedení vypořádat se s negativními jevy uvnitř ODS. Ne, že by chyběla vůle, ale síla ano,“ dodal Topolánek. Ve své zprávě Mirek Topolánek uvedl své největší politické chyby: „Nemohu si závěrem analýzy příčin volební "neprohry" odpustit několik osobních tónů a nehovořit o vlastních omylech. Udělal jsem řadu vynucených i nevynucených chyb. Mezi ty vynucené patří tři personální přehmaty, kdy bylo nicméně velmi složité udělat jiné rozhodnutí. Buď pro zjevnou sebevražednost, nebo z důvodu popření vlastních instinktů, či preferování osobních ambicí, případně z neznalosti vazeb dané osoby. Těmito chybami je jednoznačně posazení Vlastimila Tlustého na post ministra financí, znovuzvolení Václava Klause prezidentem republiky a nominace Jana Fischera na post premiéra.“ V závěru své zprávy uvedl Mirek Topolánek pět doporučení, aby ODS nepřišla o svoji pozici nejsilnější pravicové strany v České republice a to: dát silný mandát Petru Nečasovi; provést maximální generační výměnu; obnovit důvěryhodnost ODS; dát prostor mladým, slušným a schopným; být více pokorný. V posledním bodě uvedl: „Netvařme se, že pouze ODS je baštou pravice na celém světě a hlavně v EU. Ne všichni v Evropě trpí levicovou úchylkou. ODS si nemůže dlouhodobě dovolit klausovskou politiku výkřiků a póz. Dost na tom, že si ji, i díky mně, dovoluje Václav Klaus. Tato politika vede do izolace venku i doma. To neznamená, že máme být pasivní a neprosazovat národní zájmy. Zkusme si je znovu definovat. Hledejme spojence. Doma i venku. Rozumím tomu, že se nové vedení bude chtít odstříhnout od chyb a politiky Mirka Topolánka. Pokládal bych ale za hloupou chybu, kdyby to nahradilo již překonanou a chybnou politikou Václava Klause. Ale dost moralizování. Vy přece tohle všechno dávno víte. Vy víte, že bez naplnění těchto doporučení má Topka do půl roku více preferencí než ODS.“¹⁹⁹

¹⁹⁹ 21. kongres ODS : Projevy a vystoupení [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/projevy/prepis/1217/?sekce=641&order=0&str=1>>.

Místopředsedové Ivan Langer, Petr Bendl a Petr Gandalovič se rozhodli, že již své posty obhajovat nebudou.²⁰⁰

Ve svém projevu Petr Nečas ke slovu Mirka Topolánka „kmotři“ řekl: „*Pevně věřím, že na tomto kongresu budou delegáti rozhodovat svobodně a odpovědně a dají tak jasně najevo, že nejsou vazaly žádných politických dohod uzavřených v zákulisí. Strašně si to přeji a očekává to od nás česká veřejnost. Nebudu hovořit o takzvaných kmotrech. Úmyslně. Pokládám totiž toto označení za jednu z našich největších politických chyb. Takřka na úrovni politického zločinu. Vlastně jsme si jednu silnou nálepkou nejen sami vytvořili, ale i natiskli a rozeslali našim voličům. Nikdo nikdy přesně nedefinoval, co tím slovem myslí. Jen se tento pojem vznášel a vznáší nad ODS jako zapáchající mlžný opar. Věřím, že pokud se poctivě vypořádáme se vším, co jsem dosud zmínil, vypořádáme se i s tímto mlhavým pojmem.*“²⁰¹

Volby do vedení strany

20. června byl Petr Nečas, nominován všemi 14 regionálními sněmy, jako jediný kandidát zvolen předsedou strany. Získal 538 ze 601 platných hlasů. „*Myslím, že to byl naprosto očekávaný výsledek, Nečas byl nejen jediným formálním, ale i jediným možným kandidátem. Velmi mu přeji, aby se mu dařilo, jak v této funkci, tak i v pravděpodobné funkci předsedy vlády,*“ vyjádřil se ke zvolení Petra Nečase Václav Klaus. Velkým překvapením se stalo, když se první místopředsedkyní stala Miroslava Němcová namísto Davida Vodrážky. Němcovou volilo 314 delegátů, Vodrážku 257. Němcová na post první místopředsedkyně nominoval pouze regionální sněm ve Vysočině. Davida Vodrážku nominovalo 7 regionálních sněmů a to: Liberecký, Moravskoslezský, Praha, Jihočeský, Karlovarský, Plzeňský, Ústecký.²⁰² Při hlasování se ukázalo, že delegáti se zřejmě nedrželi předem domluvených dohod a David Vodrážka, který byl v roce 2008 zvolen prvním místopředsedou jako uklidňující prvek napjaté atmosféry mezi Mirkem Topolánkem a pražskou organizací ODS, již nebude v novém týmu Petra Nečase zapotřebí.

²⁰⁰ IDNES.cz : *Nečas: Jsme spojováni s korupcí. Musíme přestat mluvit o kmotrech* [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/necas-jsme-spojovani-s-korupci-musime-prestat-mluvit-o-kmotrech-pxp-/domaci.asp?c=A100619_105705_domaci_kop>.

²⁰¹ 21. kongres ODS : *Projevy a vystoupení* [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/projevy/prepis/1145/?sekce=633&order=0&str=1>>.

²⁰² Novinky.cz : *Nečas byl zvolen předsedou ODS, Němcová je nečekaně první místopředsedkyní* [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203770-necas-byl-zvolen-predsedou-ods-nemcova-je-necekane-prvni-mistopredsedkyni.html>>.

Nominace regionů na místopředsedy strany

Miroslava Němcová (Vysočina, Pardubice, Plzeňský)

Alexander Vondra (Vysočina, Zlínský, Pardubický, Ústecký, Královeshradecký)

Milan Cabrnoc (Středočeský, Pražský, Plzeňský)

Pavel Blažek (Zlínský, Jihomoravský, Moravskoslezský, Pražský)

Pavel Drobil (Zlínský, Jihomoravský, Moravskoslezský, Pražský)

Jiří Pospíšil (Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Královeshradecký, Plzeňský)

Martin Kuba (Jihočeský, Pražský)²⁰³

Nominovány na místopředsedy z pléna kongresu byli Davida Vodrážka a Jana Černochová, která se nominace vzdala. V prvním hlasovacím kole bylo vydáno a odevzdáno 618 hlasovacích lístků, z toho 609 platných. Novými místopředsedy se stali Alexandr Vondra (434 hlasů), Pavel Blažek (420 hlasů), Jiří Pospíšil (402 hlasů), Pavel Drobil (402 hlasů). David Vodrážka nebyl úspěšný ani v kandidatuře na řadového místopředsedu a získal 167 hlasů. Milan Cabrnoc získal 127 hlasů a Martin Kuba 124 hlasů.²⁰⁴

„Je to opravdu překvapení. Pro mě i s úlevou, které nespočívá v tom, že jsem byla zvolena právě já, ale že se prolomily ledy všech možných dohod a zakuklenosti, které vždy volby v ODS provázela. Cítím tu něco podobného, jako se stalo před třemi týdny v parlamentních volbách, kdy lidem došla trpělivost a řekli se, že mají dost všelijakých nabídek a vybrali si politiky, kteří jim opravdu sedí,“ řekla pro iDNES.cz Miroslava Němcová, která v době předsednictví Mirka Topolánka byla v nemilosti a měla názorově vždy velmi blízko k Václavu Klausovi.²⁰⁵ Politologové se shodli, že na rozdíl od minulých kongresů ODS se nevolilo podle předem domluvených dohod. Kvůli tomu se tak David Vodrážka nestal prvním místopředsedou ODS. Před volbou místopředsedů vystoupil Petr Nečas, který řekl čtyři jména místopředsedů, které by si přál ve vedení a ti byli zvoleni, což dává Petru Nečasovi velmi silnou pozici ve vedení strany. Zvolení Němcové

²⁰³ 21. kongres ODS : Nominace z regionů [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/nominace>>.

²⁰⁴ 21. kongres ODS : Volba místopředsedů ODS [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/volba-mistopredsedu>>.

²⁰⁵ iDNES.cz : Nejsem univerzální ministr, říká Němcová. Čeká lepší vztahy s Klausem [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nejsem-univerzalni-ministr-rika-nemcova-ceka-lepsi-vztahy-s-klausem-1i0-/domaci.asp?c=A100620_150345_domaci_kop>.

politologové zdůvodňují tak, že nepatří do žádné významné vlivné skupiny a je loajální k Petru Nečasovi.²⁰⁶

7.5. Nové politické strany v Poslanecké sněmovně

TOP 09

Stranu TOP 09 založil Miroslav Kalousek, který nebyl spokojený se znovu zvolením předsedy KDU-ČSL Cyrila Svobody a jeho směřováním strany do levého politického spektra. KDU-ČSL se v té době pohybovala na hranici volitelnosti do Sněmovny. TOP 09 znamená Tradice, Odpovědnost, Prosperita a 09 jako rok 2009, kdy strana vznikla. TOP 09 se představila jako pravicová konzervativní strana, jenž se chtěla lišit tím, že bude dělat v době krize nepopulární opatření. Miroslav Kalousek, který je hlavním autorem programu a je považován za toho, kdo stranu řídí, se stal prvním místopředsedou. Předsedou strany a tváří na billboardech byl zvolen nejpopulárnější politik a bývalý ministr zahraničí za Stranu zelených Karel Schwarzenberg. Do strany přestoupilo několik vrcholných představitelů, poslanců a senátorů z KDU-ČSL, ale i členů ODS, například poslanec František Laudát či senátor Bedřich Moldán. TOP 09 kandidovala do Poslanecké sněmovny společně s hnutím Starostové a nezávislí. Již od začátku svého vzniku jí průzkumy veřejného mínění předvíдалy vstup do Poslanecké sněmovny.²⁰⁷

Věci veřejné

Věci veřejné vznikly v roce 2001. Strana prosazuje přímou demokracii prostřednictvím referend a jejím hlavním tématem pro volby do Poslanecké sněmovny 2010 byl boj proti korupci a boj proti „politickým dinosaurům“, za které strana označila Ivana Langera, Jiřího Paroubka, Miroslava Kalouska a další, kteří by měli odejít z politického života. V roce 2009 se předsedou strany stal scénárista a bývalá tvář publicistických pořadů TV NOVA Radek John. Ten, díky svému nemanželskému dítěti a rozvodu se známou herečkou Zlatou Adamovskou, plnil před volbami titulní stránky

²⁰⁶ Novinky.cz : *Politologové: Delegáti kongresu ODS nevolili podle dohod* [online]. 2010 [cit. 2011-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203788-politogove-delegati-kongresu-ods-nevolili-podle-dohod.html>>.

²⁰⁷ TOP 09 [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.top09.cz/>>.

bulvárních médií. V té době Radek John patřil mezi nejpoblárnější lídry politických stran, kterého by si nejvíce občanů přáli za premiéra společně s Karlem Schwarzenbergem, jak ukazovaly různé průzkumy veřejného mínění. Poté, co byl Radek John zvolen předsedou strany, tak strana velmi rychle ve volebních průzkumech překročila 5 % hranici nutnou pro vstup do Poslanecké sněmovny. Neformálně je však nestraník a volební manažer strany Vít Bárta považován za toho, kdo stranu ovládá.²⁰⁸ Vít Bárta věnoval straně 2,8 milionů korun na kampaň.²⁰⁹

7.6. Vládní trojkoalice

2. června zástupci ODS, TOP 09 a Věcí veřejných oznámili, že podepsali společné prohlášení o vytvoření vládní koalice. Vznikl koordinační tým ve složení Petra Tluchoře (ODS), Miroslava Kalouska (TOP 09) a volebního manažera VV Víta Bárty, který připravoval koaliční smlouvu a měl zastřešovat expertní skupiny, jenž připravovaly programové priority v sedmi oblastech (Veřejné rozpočty, mandatorní výdaje, sociální a důchodový systém; Zahraniční politika, obrana, Evropská unie; Zdravotnictví; Právo, spravedlnost, veřejná správa, byrokracie a korupce; Školství, věda, výzkum, kultura; Životní prostředí, zemědělství a venkov; Podnikání a jeho podpora, rozvoj infrastruktury). K trojstrannému jednání se scházela tzv. K9, ve složení za ODS: Petr Nečas, Petr Tluchoř, David Vodrážka; za TOP 09 Karel Schwarzenberg, Miroslav Kalousek, předseda hnutí Starostové a nezávislí Petr Gazík; za VV: Radek John, Vít Bárta, Kristýna Kočí.²¹⁰

4. června prezident Václav Klaus pověřil předsedu ODS Petra Nečase, aby vedl jednání o sestavení vlády. Úřadující předseda ČSSD Bohuslav Sobotka vyjádřil zklamání, že jako předsedu vítězné strany Václav Klaus nejmenoval jeho. Václav Klaus v tiskovém prohlášení uvedl, že žádná ze stran nejedná s ČSSD o sestavení vládní koalice, proto jejího předsedu nepověřil, aby vedl jednání o sestavení vlády.²¹¹

²⁰⁸ *Věci veřejné : Strana přímé demokracie* [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.veciverejne.cz/>>.

²⁰⁹ *IDNES.cz : Věnovali straně miliony. Bárta dostal dopravu, Jankovský místní rozvoj* [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/venovali-strane-miliony-barta-dostal-dopravu-jankovsky-mistni-rozvoj-1mq-/domaci.asp?c=A100630_210205_domaci_abr>.

²¹⁰ *Novinky.cz : Koalice ODS, TOP 09 a VV se už rýsuje, lídři stvrdili ochotu podpisem* [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/202057-koalice-ods-top-09-a-vv-se-uz-rysuje-lidri-stvrdili-ochotu-podpisem.html>>.

²¹¹ *Novinky.cz : Klaus pověřil Nečase jednáním o vládě* [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/202307-klaus-poveril-necase-jednanim-o-vlade.html>>.

Po volebním kongresu ODS, kdy Miroslava Němcová vystřídala Davida Vodrážku na postu prvního místopředsedy strany, došlo i ke změně ve vyjednávacím týmu ODS. Miroslava Němcová vystřídala Davida Vodrážku ve vyjednávacím týmu, který tvořila společně s Petrem Nečasem a Petrem Tluchořem. Němcová se vyjádřila, že nestojí o místo ve vládě a raději by byla ve vedení Sněmovny.²¹²

„Musím říci, že tato nominace měla jednoznačnou podporu od všech tří stran, které vyjednávají o vládní koalici. A není tam žádná přímá vazba na sestavování vlády. Vedení Poslanecké sněmovny vznikne tento týden bez ohledu na to, jakou podobu bude mít vláda,“ uvedl Petr Nečas v reakci na Václava Klause, který varoval, že pokud ODS obsadí post předsedy Sněmovny, tak to nebude zadarmo a může tak přijít o některé ministerstvo.²¹³

23. června se vznikající vládní koalice dohodla o rozdělení ministerstev 6:5:4 mezi ODS, TOP 09, VV. Počet míst ve vládě byl podmíněn dohodou o rozdělení resortů.²¹⁴

24. června byla do čela Sněmovny v tajné volbě zvolena Miroslava Němcová 118 hlasy. Přesně tolik má ODS, TOP 09 a VV poslanců. Místopředsedy byli zvoleni Lubomír Zaorálek za ČSSD (173 hlasů), Kateřina Klasnová za VV (151 hlasů) a Vlasta Parkanová za TOP 09 (143 hlasů). KSČM ve vedení Sněmovny nemá žádné zastoupení, její předseda Vojtěch Filip získal 40 hlasů, což nebylo žádné překvapení, neboť koalice již řekla, že nepodpoří představitele KSČM na post místopředsedy Sněmovny.²¹⁵

Pavel Bém vyzval Petra Nečase, aby Praha měla své zastoupení ve vládě. *„O tom může pan Bém klidně mluvit. Příslušnost k nějakému regionu nedává nároky ke vstupu do vlády. Tam rozhodují pouze kompetentnost, schopnost a pracovitost toho člověka. Není to tak, že jsou privilegované regiony, které mají nárok na členství ve vládě. Máme 14 rovnoprávných regionů,“* vyjádřil se Petr Nečas pro deník Právo.²¹⁶

²¹² Novinky.cz : Němcová bude místo Vodrážky vyjednávat o vládě [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/203789-nemcova-bude-misto-vodrazky-vyjednavat-o-vlade.html>>.

²¹³ Novinky.cz : Nečas nesouhlasí s Klausem: ve vládě křeslo neproděláme [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204050-necas-nesouhlasis-s-klausem-ve-vlade-kreslo-neprodelame.html>>.

²¹⁴ Novinky.cz : Dohoda 6:5:4 je podmíněná, zdůraznil Schwarzenberg [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204194-dohoda-6-5-4-je-podminena-zdraznil-schwarzenberg.html>>.

²¹⁵ IDNES.cz : Němcová vede Sněmovnu. Fischer teď dá demisi a Nečas může být premiér [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/nemcova-vede-snemovnu-fischer-ted-da-demisi-a-necas-muze-byt-premier-1pl-/domaci.asp?c=A100624_122005_domaci_kop>.

²¹⁶ Novinky.cz : Nečas: Na Bémově místě bych už odešel [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204422-necas-na-bemove-miste-bych-uz-odesel.html>>.

28. června Václav Klaus jmenoval na Pražském hradě Petra Nečase předsedou vlády.²¹⁷

29. června oznámila trojkoalice, jak si rozdělila jednotlivé ministerské resorty. Ministrem financí, kde Petr Nečas několikrát před volbami opakoval, že tento klíčový resort ODS nepustí, získalo TOP 09 a ministrem se stal Miroslav Kalousek, který byl před volbami VV označován za jednoho z největších politických dinosaurů, jenž by měl opustit politický život. Radek John ještě před volbami oznámil, že by VV nešla do vlády, pokud by v ní měl být Miroslav Kalousek.²¹⁸ Radek John se stal ministrem vnitra, což byla podmínka VV. Pokud by Radek John neobsadil tento resort, tak VV by do vlády nevstoupily.²¹⁹ Ministrem zahraničních věcí se stal předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg. Ministrem obrany se stal místopředseda ODS Alexandr Vondra. Post ministra dopravy získal volební manažér VV Vít Bárta. Ministrem průmyslu a obchodu se stal Martin Kocourek (ODS). Místopředseda ODS Jiří Pospíšil se opět stal ministrem spravedlnosti. Ministrem životního prostředí, pro který byl dlouhodobě favoritem David Vodrážka, se stal nový místopředseda ODS Pavel Drobil. Ministerstvo pro místní rozvoj obsadil za VV Kamil Jankovský, který dle svých slov do VV již investoval pět milionů korun. Ministrem školství se stal Josef Dobeš, který dle jednoho z bývalých členů VV je společně s Vítem Bártou tím, kdo stranu skrytě řídí.²²⁰ Ministrem zemědělstvím se stal Ivan Fuksa (ODS). Ministerstvo zdravotnictví obsadil Leoš Heger (TOP 09), ministerstvo práce a sociálních věcí Jaromír Drábek (TOP 09), ministerstvo kultury nestraník Jiří Besser (TOP 09).²²¹ Můžeme říct, že ODS přenechala koaličním partnerům většinu klíčových ministerstev. Grémium i poslanecký klub ODS schválily Petru Nečasovi domluvené ministry.²²²

²¹⁷ *Novinky.cz* : Klaus jmenoval Nečase premiérem [online]. 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204495-klaus-jmenoval-necase-premierem.html>>.

²¹⁸ *IDNES.cz* : John odmítl vládu s Kalouskem. Vždyť nesmí jednat za stranu, opáčila TOP 09 [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/john-odmitl-vladu-s-kalouskem-vzdyt-nesmi-jednat-za-stranu-opacila-top-09-1oj-/domaci.asp?c=A100504_173345_domaci_kop>.

²¹⁹ *Novinky.cz* : VV: Bud' bude Radek John ministrem vnitra, nebo nejdeme do vlády [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204461-vv-bud-bude-radek-john-ministrem-vnitra-nebo-nejdeme-do-vlady.html>>.

²²⁰ *HN.IHNED.CZ* - volby 2010 : Vyjednávací pozici Věcí veřejných ovlivňuje byznys [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://hn.ihned.cz/c1-44009770-vyjednavaci-pozici-veci-verejnych-ovlivnuje-byznys>>.

²²¹ *Novinky.cz* : Koalice si rozdělila ministerstva, John jde na vnitra, Kalousek na finance [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204717-koalice-si-rozdelila-ministerstva-john-jde-na-vnitra-kalousek-na-finance.html>>.

²²² *Novinky.cz* : Grémium i poslanecký klub ODS Nečasovi schválily dohodnuté ministry [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/204926-gremium-i-poslanecky-klub-ods-necasovi-schvalily-dohodnute-ministry.html>>.

12. července předsedové ODS, TOP 09 a VV podepsali koaliční smlouvu „vlády rozpočtové odpovědnosti“. Trojkoalice má dohromady 118 poslanců. Výkonná rada ODS i výkonný výbor TOP 09 schválily dojednanou koaliční smlouvu. Příznivci Věcí veřejných schválili koaliční smlouvu v internetovém referendu. Se vstupem VV do vládní koalice souhlasilo téměř tři tisíce hlasujících, což je 78 %.²²³ O den později Václav Klaus jmenoval novou vládu Petra Nečase.

„Vláda má silný mandát vzešlý z voleb a v krátké historii naší obnovené demokracie se může ve Sněmovně opírat o zatím největší většinu osmnácti hlasů. Měli byste toho využít pro prosazení zásadních a nezbytných reforem, na něž naše země čeká. Reformy naše země potřebuje, revoluci ne. Nejsme v okamžiku radikálního zvratu a nehrajeme si na něj, jako to dělá jedna země nedaleko od nás,“ řekl Václav Klaus při jmenování nové vlády Petra Nečase.²²⁴

4. srpna kabinet premiéra Nečase schválil programové prohlášení vlády. Ve svém vládním prohlášení uvedly ODS, TOP 09 a VV, že chtějí zreformovat veřejné finance, zdravotnictví, vzdělávání, důchodový systém a bojovat proti korupci. Vláda se zavázala prosadit zákon o protikomunistickém odboji, který by odpor proti bývalému režimu postavil na úroveň boji proti nacismu.²²⁵

„Chceme ozdravit ekonomiku, modernizovat tuto zemi, což je jistě silná ambice, proto k tomu potřebujeme názor největších odborníků v této zemi. Tato vláda se nechce tvářit, že snědla všechnu moudrost, nestydíme se vyslechnout názor nezávislých odborníků,“ uvedl Petr Nečas, když představil složení Národní ekonomické rady (NERV), kterou založil jeho předchůdce Mirek Topolánek.²²⁶

10. srpna koaliční vláda získala důvěru Sněmovny. Pro hlasovalo všech 118 poslanců koalice, proti všech 82 opozičních poslanců ČSSD a KSČM.²²⁷

²²³ Novinky.cz : Šéfové ODS, TOP 09 a VV podepsali koaliční smlouvu [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/205687-sefove-ods-top-09-a-vv-podepsali-koalicni-smlouvu.html>>.

²²⁴ Václav Klaus : Proslov prezidenta republiky při jmenování vlády [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.klaus.cz/clanky/2644>>.

²²⁵ Novinky.cz : Vláda si schválila program, je v něm i zákon o protikomunistickém odboji [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/207854-vlada-si-schvalila-program-je-v-nem-i-zakon-o-protikomunistickem-odboji.html>>.

²²⁶ Novinky.cz : Nečas představil staronový NERV, pracovat pro stát bude zadarmo [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/207911-necas-predstavil-staronovy-nerv-pracovat-pro-stat-bude-zadarmo.html>>.

²²⁷ Novinky.cz : Sněmovna vyjádřila důvěru Nečasově vládě [online]. 2010 [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/208330-snemovna-vyjadрила-duveru-necasove-vlade.html>>.

8. Závěr

Vedení ODS se podařilo po drtivě prohraných krajských volbách 2008, kdy ČSSD získala 13 hejtmanů a 23 senátorů, ustát vnitrostranickou krizi. Mirek Topolánek v boji o post předsedy strany porazil pražského primátora a bývalého prvního místopředsedu strany Pavla Béma reprezentujícího politiku Václava Klause, který opustil stranu jako čestný předseda. Po prohraných krajských volbách 2008 a následném pádu vlády v roce 2009 obhájil Mirek Topolánek funkci předsedy strany, přestože jeho pozice ve straně již nebyla tak silná. Bylo proto velmi překvapující, že Mirek Topolánek, který za sebou v té době měl již řadu skandálů a zdál se jimi být neotřesitelný, na nátlak grémia ODS dva měsíce před volbami stranu opustil jako její předseda a volební lídr. Důvodem byly jeho výroky pro gay magazín LUI. Novým volebním lídrem, předsedou strany a později premiérem, se stal místopředseda ODS Petr Nečas.

Mirek Topolánek převzal stranu po Václavu Klausovi v době jejího ústupu, kdy prohrála dvě parlamentní volby za sebou. Svou taktikou „tvrdé jádro, měkký obal“ ji opět dokázal dostat na špici české politiky. Strana se pod vedením Mirka Topolánka změnila obzvláště ve svém přístupu k zahraniční politice. Ustoupila z vyhraněného euroskepticismu, který zastává Václav Klaus, částečně ochladila své vztahy k Rusku, v otázkách zahraničních vojenských operací se začala více ztotožňovat se Západními zeměmi. Václav Klaus byl se svým nástupcem od samého počátku nespokojený, přestože dokázal z ODS opět udělat vítězí stranu.

Ukazuje se, že nový předseda strany Petr Nečas, který byl loajální jak ke Klausovi, tak k Topolánkovi, bude pokračovat v „topolánkovské vizi ODS“. Zda je to způsobeno jeho sympatiemi k této vizi či jen přebírá úspěšně fungující koncept těžko soudit. Přestože volba prvních místopředsedů ukázala, že ODS dále bude pokračovat ve směru, který nastavil Mirek Topolánek, tak volba první místopředsedkyně Miroslavy Němcové toto zdánlivě částečně zpochybňuje. Miroslavu Němcovou, které byla dlouhá léta v nemilosti Mirka Topolánka, můžeme zařadit do politického proudu Václava Klause. Dle mého názoru však tato politička nemá do budoucna téměř žádné šance, aby se stala předsedkyní strany či jakkoliv navrátila směřování strany zpět Klausovým směrem. Její role se jeví spíše jako „krytí zad předsedovi“.

Jisté schizma, které ve straně vzniklo, dále pokračuje zvolením Borise Šťastného novým předsedou pražské organizace ODS. Tento rozkol můžeme zjednodušeně popsat

jako rozdělní ODS na pražskou klausovskou část a mimopražskou část reprezentující Topolánkovu vizi. Volbami do Poslanecké sněmovny 2010, však pražská organizace ODS ztratila svoji sílu. Dlouhodobě se reprezentovala jako nejsilnější voličská základná ODS, která pomáhá celé straně k vítězství. Ve volbách však v Praze skončila až na druhém místě za nově vzniklou pravicovou stranou TOP 09. Nyní je pražská ODS veřejností vnímána velmi negativně a to v souvislosti s podezřením z korupce na pražském magistrátu. Zatím to ale nevypadá, že by v nejbližší budoucnosti mělo dojít k odstranění rozkolů a spojení strany v jednotnou sílu.

Kromě toho, že se strana pod vedením Mirka Topolánka stala pro veřejnost opět přijatelnou, stala se přijatelnou i pro případné koaliční partnery. Tedy získala lepší pozici pro případné koaliční jednání. Pokud si představíme, že by za stávající situace stál v čele strany Václav Klaus (bereme v úvahu stávající volební výsledky), koaliční potenciál ODS by byl velmi slabý a v případě odchodu Jiřího Paroubka z ČSSD, by mohla ODS skončit v opozici. Představa koalice, ve které jsou nuceni spolupracovat Václav Klaus, Radek John a Karel Schwarzenberg, je velmi obtížná. Vzhledem k zásadně odlišným názorům na zahraniční politiku si lze tandem premiér Václav Klaus a ministr zahraničí Karel Schwarzenberg představit jen velmi nesnadno. Dále se domnívám, že pokud by Mirek Topolánek nebyl donucen odejít ze strany jako její předseda, zůstaly by preference strany přibližně stejné a Mirek Topolánek by se opět stal předsedou vlády.

Dle Sartoriho typologie soutěživých stranických systémů můžeme náš stranický systém definovat jako umírněný či omezený pluralismus. Umírněný pluralismus zahrnuje tři až pět relevantních stran, a proto jej Sartori označuje jako „omezený“ (v protikladu k extrémnímu pluralismu). V tomto systému je relativně malá ideologická vzdálenost mezi relevantními politickými stranami. Struktura umírněného pluralismu je bipolární. Na rozdíl od bipartismu tyto dva póly netvoří dvě strany, ale bipolární seskupení koalic. Vládne zde obvykle koaliční vláda (popřípadě menšinová vláda), v opozici se formuje alternativní koalice, která by ji mohla nahradit. Chybí zde antisystémové strany, a tak mechanismus umírněného pluralismu vede k umírněné politice. V České republice od roku 1996 dosahovaly dvě nejsilnější konkurenční strany dohromady více jak 50 % voličských hlasů a zároveň společně měly ústavní většinu v Poslanecké sněmovně.

Volby do Poslanecké sněmovny 2010 byly prohrou velkých etablovaných stran jako ČSSD a ODS. Součet dvou nejsilnějších konkurenčních parlamentních stran se od

roku 1996 pohyboval nad 50 % a v roce 2006 dosáhl maxima 67,70 %. Nynější procentuální součet je 42,30 %. Procentuální součet stran s podporou 1 - 5 % ve volbách do parlamentu od roku 1998 klesal a v roce 2006 byl 2,08 %. Současný procentuální součet je 15,97 %. Tento volební výsledek se paralelně přiblížil parlamentním volbám v roce 1992, kdy součet dvou nejsilnějších konkurenčních parlamentních stran byl 43,82 % a procentuální součet stran s podporou 1 - 5 % byl 17,95 %. ODS a ČSSD od roku 1996 poprvé nemají dohromady ústavní většinu v Poslanecké sněmovně. Budoucí volby do Poslanecké sněmovny ukážou, jaká je v současnosti skutečná pozice těchto dvou nejsilnějších stran v České republice. Dle mého názoru strana Věci veřejné své voliče zklamala mnohem rychleji než předešlá bývalá parlamentní Strana zelených a dost možná na pár let do budoucna zničila důvěru voličů v to, že by nějaká strana mohla přinést změnu. Proto by se opět v budoucnu voliči mohli vybírat hlavně mezi ČSSD a ODS, a tak pokračovat v trendu, který byl nyní přerušen, kdy dvě nejsilnější politické strany získají dohromady více jak 50 % voličských hlasů. ODS bude dále bojovat především s TOP 09 o to, aby zůstala nejsilnější pravicovou stranou v České republice. Jak moc silná ve skutečnosti bude TOP 09, se ukáže teprve poté, co jejím předsedou přestane být Karel Schwarzenberg. Můžeme očekávat, že straně preference klesnou. Oproti tomu ODS není stranou, jejíž voličské hlasy by stály primárně na velké osobnosti v roli předsedy strany. Naopak její předseda se může výrazněji vyprofilovat až po svém zvolení, jak tomu bylo například v případě Mirka Topolánka.

9. Seznam literatury

Knižní zdroje

BALÍK, Stanislav a kol. *Občanská demokratická strana a česká politika.*

ODS v českém politickém systému v letech 1991-2006. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor.* Praha: Alfa, 2008.

ČMEJREK, Jaroslav - KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy.* Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze. Provozně ekonomická fakulta, 2007.

FIALA, Petr – STRMISKA, Maxmilián. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody.* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.

NOVÁK, Miroslav. *Systémy politických stran: úvod do jejich srovnávacího studia.* Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

SARTORI, Giovanni. *Strany a stranické systémy. Schéma pro analýzu.* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.

KUČERA, Tomáš. *Krajské volby 2008 a vnitrostranický vývoj ODS.* Praha, 2009. 48 s. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita.

Internetové zdroje

Volby.cz [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/>>.

ODS – Občanská demokratická strana [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/>>.

Zpravy.ods.cz - zpravodajský portál Občanské demokratické strany [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.ods.cz/>>.

19. *Kongres ODS* [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://archiv.ods.cz/kongres/>>.

20. *kongres ODS* [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/20/>>.

21. *kongres ODS* [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/>>.

Václav Klaus [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.klaus.cz/>>.

Mirek TOPOLÁNEK [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.topolaneck.cz/>>.

Petr NEČAS [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.petr-necas.cz/>>.

Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

Aktuálně.cz [online]. 1999-2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/>>.

Novinky.cz [online]. 2003-2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/>>.

IDNES.cz [online]. 1999-2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.idnes.cz/>>.

Lidovky.cz [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.lidovky.cz/>>.

IHNed.cz [online]. 1996-2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://ihned.cz/>>.

ČT24 [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ct24.cz/>>.

TOP 09 [online]. 2009-2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.top09.cz/>>.

Strana přímé demokracie - Věci veřejné [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.veciverejne.cz/>>.

10. Přílohy

Příloha č. 1: Usnesení 20. kongresu ODS

1. Preambule

20. KONGRES ODS:

1.1. považuje uplynulých 20 let života české společnosti ve svobodě a demokracii přes všechny problémy současné politiky i nepříznivé dopady ekonomické krize za jedno z nejlepších období novodobé české historie. Vážíme si aktivit všech, kteří před dvaceti lety přispěli k pádu totalitního režimu a všech, kteří pozitivně ovlivnili a ovlivňovali vývoj českého státu v dalších letech.

ODS cítí odpovědnost za další politický vývoj v České republice. Uvědomuje si, že jako nejsilnější pravicová strana je po dvaceti letech nejviditelnější a možná i jedinou hrází proti návratu komunistů k moci, proti nebezpečným populistickým slibům levice, proti neodpovědné správě státu a dalšímu zadlužování, proti omezování svobody jednotlivců a proti zužování prostoru pro rozmanité občanské aktivity.

1.2. oceňuje spolupráci ODS s občanským sdružením Mladí konzervativci a doporučuje ji nadále rozvíjet

1.3. vyslovuje poděkování RNDr. Petru Duchoňovi, Doc. RNDr. Nině Škottové, CSc. a Doc. MUDr. Jaroslavu Zvěřinovi, CSc. za jejich kvalitní práci v Evropském parlamentu

1.4. děkuje voličům ODS za podporu a všem členům ODS za kvalitně odvedenou práci při volební kampani a volbách do Evropského parlamentu

1.5. je zavázán Konfederaci politických vězňů za její stálou podporu politiky ODS. Kongres ODS vyzývá všechny členy ODS, zvláště pak poslance a senátory, aby se, zejména legislativní cestou, trvale zasazovali za odstraňování křivd komunistického režimu a nedopustili jeho návrat v jakékoliv podobě.

20. KONGRES ODS:

2.1. považuje ideový koncept Vize 2020 za základní strategický materiál pro vnitrostranickou diskusi o programových prioritách ODS. Ukládá předsedovi, grémiu a VR ODS:

1) projednat dokument s členskou základnou. Výstupy z diskuse budou předmětem jednání a dopracování VR ODS.

2) zpracovat programové teze pro volební období 2010 – 2014 navazující na dokument Vize 2020

ukládá předsedovi ODS svolat do konce února 2010 ideovou konferenci s programem Vize 2020 a programové teze pro volební období 2010 – 2014

2.2. ukládá VR ODS potvrdit kandidátní listiny sestavené pro předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR i pro volby v řádném termínu. Výjimku může udělit VR ODS na základě návrhu regionálního sněmu

2.3. ukládá VR ODS, aby do konce února 2010 pro nominaci delegátů na Kongres ODS v roce 2010 stanovila klíč, který by zohlednil počet hlasů získaných pro ODS v jednotlivých oblastech ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

2.4. ukládá vedení ODS zařadit do volebního programu tuto prioritu: reformu důchodového systému.

3. K evropské politice

20. KONGRES ODS

3.1. konstatuje, že vznikem frakce EKR (Evropští konzervativci a reformisté) v Evropském parlamentu po volbách v červnu 2009 za aktivní účasti ODS bylo naplněno usnesení 17. Kongresu z roku 2006. KONGRES ODS souhlasí s aktivní účastí ODS na dalších plánovaných krocích, kterými jsou:

- 1) založení celoevropské aliance politických stran, vycházejících z principů EKR
- 2) založení evropské nadace, určené k propagaci principů EKR

Tomáš Julínek, předseda návrhové komise

Zdroj: Usnesení 20. Kongresu ODS [online]. 2011 [cit. 2011-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.ods.cz/prispevek.php?ID=11804>>.

Příloha č. 2: Usnesení 21. kongresu ODS

1. Preambule

Kongres Občanské demokratické strany:

1.1. děkuje voličům ODS za podporu a všem členům ODS za kvalitně odvedenou práci ve volební kampani

1.2. děkuje Mirku Topolánkovi za vše pozitivní, co udělal pro ODS a Českou republiku

1.3. děkuje Ivanu Langerovi za vedení volební kampaně ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2010

1.4. děkuje všem, kteří se podíleli na volební kampani – Modrému týmu, dobrovolníkům, Mladým konzervativcům, Hlavní kanceláři ODS a manažerské síti ODS

1.5. oceňuje spolupráci s občanským sdružením Mladých konzervativců a doporučuje vedení ODS uzavřít s Mladými konzervativci smlouvu o politické spolupráci

1.6. děkuje Konfederaci politických vězňů za dlouholetou přízeň; velice si váží spolupráce a podpory ze strany Konfederace politických vězňů ČR a vyzývá všechny členy ODS, aby se i nadále podíleli na odstraňování křivd komunistického režimu

2. Vnitřní záležitosti ODS

Kongres Občanské demokratické strany:

2.1. v souladu s ustanovením článku 8 odstavce 3 písmeno m Stanov ODS pověřuje Výkonnou radu ODS schvalováním pravidel pro výběr kandidátů a pro sestavení kandidátek, vzorových Jednacích řádů a závazného Volebního řádu pro orgány všech stupňů a pro volební shromáždění

2.2. doporučuje Výkonné radě ODS obnovit činnost odborných komisí ODS

Za návrhovou komisi: předseda *Tomáš Julínek*

Zdroj: Usnesení 21. kongresu ODS [online]. 2011 [cit. 2011-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.ods.cz/kongres/zavery>>.

Příloha č. 3: Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Praha

Volební účast 67,99 %

TOP 09 27,27 %

ODS 24,79 % (2006 48,32 %)

ČSSD 15,17 % (2006 23,29 %)

VV 10,31 %

KSČM 6,53 % (2006 7,90 %)

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Středočeský kraj

Volební účast 64,26 %

ODS 23,87 % (2006 39,19 %)

ČSSD 20,52 % (2006 30,74 %)

TOP 09 17,59 %

KSČM 11 % (2006 12,89 %)

VV 10,72 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Jihočeský kraj

Volební účast 63,58 %

ODS 21,36 % (2006 36,69 %)

ČSSD 20,55 % (2006 30,47 %)

TOP 09 17,39 %

KSČM 12,22 % (2006 13,36 %)

VV 10,66 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Plzeňský kraj

Volební účast 61,68 %

ČSSD 22,01 % (2006 31,69 %)

ODS 21,14 % (2006 36,46 %)

TOP 09 16,97 %

KSČM 12,51 % (2006 14,03 %)

VV 9,76 %

Suverenita 5,27 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Karlovarský kraj

Volební účast 54,04 %

ČSSD 23,29 % (2006 32,73 %)

ODS 17,69 % (2006 35,87 %)

TOP 09 16,20 %

KSČM 13,07 % (2006 14,82 %)

VV 11,83 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Ústecký kraj

Volební účast 55,66 %

ČSSD 24,93 % (2006 35,46 %)

ODS 17,38 % (2006 34,78 %)

KSČM 13,64 % (2006 16,05 %)

TOP 09 13,27 %

VV 11,64 %

SPOZ 5,42 %

Suverenita 5,18 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Liberecký kraj

Volební účast 61,41 %

ODS 20,47 % (2006 38,81 %)

TOP 09 19,44 %

ČSSD 19,40 % (2006 29,31 %)

VV 12,79 %

KSČM 10,32 % (2006 11,51 %)

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Královehradecký kraj

Volební účast 64,93 %

ODS 20,12 % (2006 37,66 %)

ČSSD 19,87 % (2006 30,14 %)

TOP 09 19,24 %

VV 12,25 %

KSČM 10,65 % (2006 11,52 %)

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Pardubický kraj

Volební účast 65,49 %

ČSSD 21,95 % (2006 33,26 %)

ODS 19,42 % (2006 32,95 %)

TOP 09 15,45 %

VV 11,62 %

KSČM 11,21 % (2006 12,39 %)

KDU-ČSL 5,93 (2006 8,77 %)

SPOZ 5,23 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Vysočina

Volební účast 65,68 %

ČSSD 23,43 % (2006 35,35 %)

ODS 17,22 % (2006 27,67 %)

TOP 09 14,34 %

KSČM 13,41 % (2006 14,66 %)

VV 9,91 %

KDU-ČSL 7,42 (2006 12,16 %)

SPOZ 6,08 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Jihomoravský kraj

Volební účast 63,27 %

ČSSD 23,35 % (2006 32,95 %)

ODS 18,47 % (2006 30,67 %)

TOP 09 15,31 %

KSČM 11,65 % (2006 13,74 %)

VV 9,75 %

KDU-ČSL 8,37 % (2006 11,14 %)

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Olomoucký kraj

Volební účast 62,12 %

ČSSD 24,47 % (2006 35,44 %)

ODS 17,01 % (2006 30,29 %)

TOP 09 13,51 %

KSČM 13,18 % (2006 14,68 %)

VV 11,62 %

KDU-ČSL 5,60 (2006 8,26 %)

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Zlínský kraj

Volební účast 64,27 %

ČSSD 21,93 % (2006 33,28 %)

ODS 20,81 % (2006 31,68 %)

TOP 09 13,94 %

KSČM 10,04 % (2006 11,25 %)

KDU-ČSL 9,95 % (2006 13,02 %)

VV 9,71 %

SPOZ 5,85 %

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2010 Moravskoslezský kraj

Volební účast 58,19 %

ČSSD 29,13 % (2006 40,54 %)

ODS 17,49 % (2006 28,11 %)

KSČM 12,61 % (2006 13,96 %)

VV 11,69 %

TOP 09 9,99 %

Zdroj: *Novinky.cz* : *Jak dopadly volby v krajích* [online]. 2010 [cit. 2011-02-08]. Dostupné z WWW:
<<http://www.novinky.cz/domaci/201705-jak-dopadly-volby-v-krajich.html>>.